

Burjuva devrimleri, cumhuriyet ve “piyasa” - H. Fırat

Örneklediğimiz üç tarihsel olayın tarihsel bağlamları birbirinden belirgin biçimde farklı olsa da tümünün ortak paydası aynıdır: Piyasa-cumhuriyet karşıtlığı!

Daha tam bir ifadeyle, kapitalist piyasa ile burjuva cumhuriyeti karşıtlığı! Bu karşıtlığın karşısına konulan pozitif sonuç cumhuriyet-kamuculuk (“yani devletçi-

lik”) uyumu olduğu için, konu özellikle önemlidir. Bugünkü SİP-TKP’yi 1930’lardaki Kadroculuğa bağlayan en temel noktalardan biri, belki de birincisi işte budur.

s.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 23
18 Haziran 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak51.net

Faşizme karşı omuz omuza!

“Her zaman NATO’nun
askeriyiz!”

Yanlarına çeteleri, tarikatları, mafyayı ve Perinçekçi dalkavukları alan dinci-faşist koalisyon, Kore savaşından 70 yıl sonra, aynı hizmete devam ediyor.

AKP-MHP rejimi kadına yönelik
şiddeti teşvik ediyor

Kadına yönelik şiddete karşı oluşturduğu iddia edilen meclis komisyonlarının tek derterleri katilleri koruyup kollamaktır.

ABD’nin ambargosu pandemiyle
mücadeleyi sekteye uğrattıyor

ABD’nin pandemiye rağmen sergilediği pervasızlık, Küba şahsında sosyalizmin ne kadar acil bir ihtiyaç olduğunu bir kez daha pratikte gösteriyor.

NATO zirvesi: Rus-Çin düşmanlığı ve daha fazla silahlanma

s.20

Putin ve Biden’in Cenevre zirvesi

s.22

Faşizme karşı omuz omuza!

HDP İzmir İl Örgütü binasına yönelik saldırı, gencecik bir insanın hunharca katledilmesi, büyük bir sıkışmışlık içindeki dinci-faşist iktidarın, onun karanlık odaklarının işleri nereye vardırabileceğini tüm çıplaklığıyla ortaya koydu. Olaydan hemen sonra HDP yönetimi tarafından yapılan açıklamada, aslında hedeflenenin kitlesel bir katliam olduğu, o gün için planlanan ve parti yöneticilerinin de yer alacağı kalabalık bir etkinliğin saatinin son anda ertelenmesi sayesinde bunun gerçekleşmediği gerçeğinin altı çizildi.

Hem iktidarın tepesindekilerin son dönemde yeni bir boyut kazanan tehditleri ve kudurgan söylemleri, hem de saldırganın açığa çıkan kimliği, katliamın gerçek sorumlularının kimler olduğunu yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Bir süre önce Rize’de Meral Akşener’e yönelik provokatif saldırının ardından bizzat Tayyip Erdoğan’ın sarf ettiği “*bunlar iyi günleriniz, daha neler neler olacak*” sözleri son cinayetin karanlık arka planına da açıklık getiriyor.

AKP’nin dinci-faşist paramiliter bir örgütlenmesi olan SADAT tarafından Suriye’de eğitildiği açığa çıkan, ırkçı-şoven zehirle insanlıktan çıkarılan bir tetikçi harekete geçiriliyor. Kocaman bir silah çantasıyla, sürekli polis denetimi altında olan, giren-çıkanların terörize edildiği bir binaya elini kolunu sallayarak giriyor. Katliamı gerçekleştirdikten sonra alt kata iniyor, büyük bir rahatlık ve soğukkanlılıkla “aşağıda bekleyen” polis “abileri” ile konuşuyor. Kelepçe bile takılmadan, adeta korunarak hızla polis arabasına götürülüyor.

Sonrasında kolluk güçleri tarafından çevredeki esnafın kamera kayıtları siliniyor. Böylece, çevrede bekleyen başka “elemanlar”ın deşifre olması engellenerek, geride bırakılan “izler” de ortadan kaldırılıyor. (Hrant Dink cinayetinde bunu yapmamışlardı, ders çıkardıkları anlaşılıyor!). Ve nihayet tetikçi, hiçbir araştırma-soruşturma-sorgulama gereği duyulmadan, daha doğrusu buna fırsat verilmeden, saatler içinde tutuklanarak cezaevine gönderiliyor.

Başlı başına bu tablo bile, bunun ne denli planlı bir katliam olduğuna, “organize bir suç örgütü”ne dönüşmüş bulu-

nan dinci-faşist iktidarın belli bir plan dahilinde tetikçilerini hareket geçirdiğine işaret ediyor.

KATLIAMIN GERİSİNDEKİLER

Kendisi de geçmişte sermaye iktidarının kirli işlerinde kullanılan Sedat Peker’in ifşaat ve itiraflarının, iliklerine kadar çürümüş-kokuşmuş bir düzen ve çeteleşmiş-mafyalaşmış bir devlet gerçekliğini, bunun bugün de devletin dümenini tutan dinci-faşist iktidarda cisimleştiği gerçeğini görünür hale getirdiği bir dönemde gerçekleşti son cinayet. Tam da Peker’in Aleviler ve Kürtler üzerinden tezgahlanabilecek provokasyonlar konusundaki uyarısını ve eski MİT müsteşarı Eymür’ün bundan sonra “siyasi cinayetler gelecektir” açıklamasını yaptığı bir dönemde oldu bu. Yıllarca devletin kirli işlerinin merkezinde yer alanlar, bizzat edindikleri “deneyimler” üzerinden konuşuyorlardı. Büyük açmazlarla boğuşan ve alabildiğine derin bir suç batağına saplanan iktidar güçlerinin, ayaklarının altından kayıp gitmekte olan iktidarlarını koruyabilmek uğruna bir kez daha aynı yolu tutacaklarına, yeni bir provokasyonlar ve siyasi cinayetler döneminin başlayacağına işaret ediyorlardı.

Bu katliamın gerisinde bir bütün olarak dinci-faşist koalisyonunu kendisi mi, yoksa ittifak bileşenlerinden biri mi var tartışmaları sürüyor. Bunun böyle olup olmadığının esasa ilişkin bir önemi yok. Önemli olan, tümünün de sefil çıkarları uğruna her türlü kirli işler ve karanlık ilişkiler batağına saplandıkları, gerektiğinde konumlarını koruyabilmek için yeni suçlar işlemeye her an hazır olduklarıdır.

Katliamın yarattığı sarsıntıya ve büyük tepkiye rağmen cumhurbaşkanı ve içişleri bakanının birkaç gün boyunca herhangi bir açıklama yapmaması, sarayın bu işin merkezinde olduğunun bir göstergesidir. Olay kendi dışlarında olsaydı, anında buna tepki verirdiler. Belli ki suçüstü yakalanmanın şaşkınlığı içinde.

YENİ BİR SİYASİ CİNAYETLER, KATLIAMLAR VE PROVOKASYONLAR DÖNEMİ!

Tezgahlanan katliamın yeni bir prova-

kasyonlar zincirinin ilk halkası olduğu, 7 Haziran-1 Kasım arası dönemde tırmandırılan türden bir kirli savaş politikasının devreye sokulduğu, ilerici-devrimci güçlerin olduğu kadar düzen muhalefetinin bir kesiminin de düşüncesidir.

7 Haziran 2015 seçimlerinde tek başına iktidar olma olanaklarını yitiren AKP, birbirini izleyen bir dizi kanlı katliam ve provokasyonla yarattığı “kaos ortamı” ve “korku iklimi” sayesinde kaybettiği oy desteğini fazlasıyla geri almayı başarmıştı. Dinci iktidar temsilcileri, bu kirli ve kanlı politikanın hayata geçirildiği süreçte, birbirini izleyen katliamlarla başına işaret ederek, açıkça oy oranımız yükseliyor açıklamasını yapabilmişlerdi. 7 Haziran sonrasında bu karanlık, kirli ve kanlı politikayla sonuç alabilmiş oldukları içindir ki, iktidarlarını ayakta tutma olanaklarını yitirdikleri bugün, bir kez daha aynı yol ve yöntemlerden yarar ummaya yönelmişlerdir.

İçeride ve dışarıda büyük bir sıkışmışlığı yaşayan gerici-faşist iktidar, en büyük meşruiyet kaynağı olarak sunduğu kitle desteğini günbegün yitirmektedir. Pandeminin ağırlaştırdığı ekonomik-mali kriz, borç batağının yarattığı sorunlar, yükselen enflasyon, tırmanan işsizlik, yaygınlaşan ve derinleşen yoksulluğa, dış politikada her cephede tam bir iflas tablosu eşlik etmektedir. Ortadoğu’da, Kafkaslar’da, Akdeniz ve Ege Denizi’nde izledikleri politikalar, emperyalist güç odakları arasındaki çelişkilere oynamaya dayalı manevralar, sonuçta büyük bir faturaya dönüşmekte, tüm bunlar içeride yaşadıkları sorunları daha da ağırlaştırmaktadır.

İzmir’de gencecik bir insanın yaşamına malolan insanlık dışı katliamın gerisinde, işte bu tablo durmaktadır. Bugüne kadar din istismarı ile ırkçı-şovenizmden güç alan, kaybettiği 7 Haziran seçimlerini iptal ettirip, tezgahladığı kirli-kanlı katliamların yarattığı atmosferde yeniden oy oranını artıran dinci-faşist iktidar, artık yolun sonuna gelmiş, seçimlerle tek başına iktidar olmanın imkanlarını yitirmiştir. Öylesine derin açmazlarla yüz yüzedir ki, tüm çabalarına rağmen kitle tabanındaki erimenin önüne geçememektedir. Bu nedenle bir kez daha kirli politikalara sarılmakta, siyasi cinayetler, provokasyon-

lar ve katliamlarla bir çıkış yolu bulmaya çalışmaktadır.

Kirli ittifakın Erdoğan kanadı için iktidarda kalmak özellikle hayati bir sorundur. Yirmi yıl boyunca öylesine ağır suçlar işlenmiş, öylesine kirli suç dosyaları birikmiştir ki, herhangi bir siyasi parti gibi sahneden çekilmesi mümkün değildir. İktidarda kalabilmek için seçimleri yaptırmamak da dahil her yol ve yöntemi deneyeceği açıktır. Uzun bir dönemdir bunun hazırlıklarını yaptığı, bu çerçevede cemaatler üzerinden silahlandırılan çeteleri, paramiliter örgütlenmeleri, hatta Suriye’den devşirdiği cihatçıları kullanmayı hedeflediği bilinmektedir. 15 Temmuz darbe girişimi gecesi yaşananlar bunun ilk provası olmuştur.

BU KEZ ESKİSİ KADAR KOLAY DEĞİL!

Ancak bir kez daha yöneldiği bu kirli yolda mesafe alması kolay görünmemektedir. Her şey bir yana, dinci-faşist iktidar politik ve moral açıdan bugün tam bir tükenişi yaşamaktadır ve kendi bünyesinde paralyze olmuş durumdadır.

Sedat Peker’in Erdoğan’a doğrudan yönelmeyen sınırlı ifşaatları bile, iktidar bünyesindeki çürümenin, kirlenmenin, yozlaşmanın ortaya serilmesine yetmiştir. Ranta, yağmaya, hırsızlığa, yolsuzluğa, kirli para aklamaya, mala “çökme”ye, uyuşturucu ve silah kaçakçılığına vb. dayalı bir düzen kurulmuştur. Bu düzenin tepesinde ise bizzat Tayyip Erdoğan oturmaktadır. Erdoğan’ın bir kısmı “emanetçilerin” üzerine olan devasa mal varlığının hesabı yapılamamakta, hemen yanı başındaki Binali Yıldırım’ın servetinin 26 milyar dolar olduğu iddia edilmektedir. Birbirini izleyen skandallar sayesinde tanıdığımız “AKP çocukları” milyar dolarlarla oynamaktadır.

Kirli yol ve yöntemlerle edinilen bu zenginlik birikimi, yirmi yıldır “beşli çete”ye aktarılan kaynaklar, milyonlarca işçi ve emekçinin el emeği, alın teridir. Bu bitip tükenmeyen soyguna bir de ekonomik krizin derinleşmesi ve pandemi eklenince, toplumun büyük bir kesiminin yaşamı cehenneme dönmüştür. Artık “din-vatan-millet-bayrak” sahtekarlığıyla bu soygun düzeninin üzerini örtmenin kolay olmadığını, hergün yaptıkları seçim anketleri ortaya koymaktadır. Bu kez

arkalarında 1 Kasım'daki oy desteğini, onu sağlayan kitleleri bulamayacaklardır.

Peker'in ifşaatlarının ardından iktidar bünyesinde daha da derinleşen güç kavgaları önemli bir diğer sorun alanıdır. Bu süreçte sadece dinci-faşist iktidar bloku içindeki çatlaklar değil, AKP'nin kendi bünyesindeki gruplaşmalar ve çatışmalar da dışa vurmuştur. Dinci-faşist gericiğin çatı örgütlenmesi olan AKP gelinen yerde kendi iç bütünlüğünü korumakta zorlanmakta, düne kadar çok güçlü görünen tek adam düzeni bu açıdan da ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Sonuçta bir bütün olarak gericilik cephesi büyük bir parçalanma ile yüz yüzedir. İçeride ve dışarıda yaşanan açmazların daha da büyümesi, küçülen rantlar üzerine çıkar çatışmalarının derinleşmesi, iktidar bünyesindeki kirli işbirliğini sürdürmeyi güçleştirecektir. Bu koşullarda, ülkeyi kan gölüne çevirebilecek bir kirli savaşın ortağı olmanın ağır sorumluluğunun gericilik cephesinde çatlamaya yol açması da şaşırtıcı olmayacaktır.

FAŞİZME KARŞI OMUZ OMUZA!

Yıllardır ırkçı-şovenizm üzerinden toplumda yaratılan kutuplaşmadan dolayı öncelikle HDP ve Kürt halkı hedef haline getirilmiştir. Ama bu saldırının tek hedefinin HDP ve Kürtler olmadığı, toplumun tüm muhalif güçlerinin hedeflendiği, kanlı katliamlar, siyasi cinayetler ve provokasyonlarla toplumun terörize edilmek, sindirilmek, böylece teslim alınmak istendiği yeterince açıktır. Kaybedecek çok şeyi olan tek adam rejimi bu karanlık planlarını hayata geçirmek için yeni adımlar atacak, hedeflediği etkiyi yarattığı ölçüde daha da pervasızlaşacaktır.

Dolayısıyla, yapılan hesapları boş çıkarmanın yolu, "provokasyona gelmemek" adına sokaklardan uzak durmak değil, tam tersine, bu kirli hazırlıkların karşına tok bir duruşla çıkmak, her alanda kararlılıkla birleşik ve örgütlü bir mücadeleyi yükseltmektir. İşçilere, emekçilere, bu saldırının hedefi olan tüm güçlere, edilgen-pasif bir duruşla sandıkların kurulmasını beklemelerini önermek, onları gericiliği püskürtecek silahlardan yoksun bırakmak, böylece gerici-faşist iktidarın değirmenine su taşımak anlamına gelecektir. Halen düzen muhalefetine yaptığı budur.

İlerici-devrimci güçlerin, tüm toplumsal muhalefet cephesinin önünde büyük ve acil bir sorumluluk durmaktadır. Her alanda güç ve olanaklarını birleştirmek, böylece dinci-faşist saldırı ve provokasyonlara karşı güçlü ve kararlı bir duruş sergilemektir. Geniş işçi ve emekçi kitleleri harekete geçirerek faşizme karşı omuz omuza bir mücadeleyi örgütleyip yükseltmektir.

HDP binasına saldırı:

Deniz Poyraz katledildi!

AKP-MHP iktidarının Kürt halkına dönük saldırganlığı devam ediyor. Kobanê davasında yapılan provokasyonun ardından 17 Haziran'da HDP binasına saldırı gerçekleştirildi. İçeride bulunan parti çalışanı Deniz Poyraz öldürüldü. HDP tarafından yapılan açıklamada şunlar ifade edildi:

"Aylardır partimizin iktidar partisi, İçişleri Bakanlığı tarafından hedef gösterilmesi, provokasyon amacıyla bazı ailelerin örgütlenilerek il binalarımızın önüne yönlendirilmesi sonucu bu sabah saat 10:30 sıralarında İzmir il binamıza silahlı saldırı gerçekleştirildi. 35-40 yaşlarında olduğu belirtilen silahlı saldırgan, içeride parti çalışmamız Deniz Poyraz'ın da bulunduğu sırada il binamızı bastı. Çevreye ateş açan ve binayı ateşe veren saldırganı uzun süre müdahale edilmedi. Saldırıda parti çalışmamız Deniz Poyraz yoldaşımız katledildi. Saldırının duyulması üzerine Konak İlçe binamız önünde toplanmaya başlandı. Dün Sincan'da görülen Kobanê Kumpas Davasında yapılan provokasyon provası sonucu bugün bu saldırının gerçekleştirilmesinin amacı ve mesajı bellidir. Bu çok tehlikeli provokasyonu gerçekleştirenler, olayın azmettiricileri; partimizi, il örgütlerimizi hedef gösteren iktidardır, provokatörleri yönlendiren İçişleri Bakanlığıdır."

KATİL, İKTİDARIN SURIYE'DEKİ TETİKÇİLERİNDEN!

HDP İzmir il binasına saldıran ve Deniz Poyraz'ı katleden Onur Gencer isimli saldırganın sosyal medyada paylaştığı fotoğraflarda Menbiç'te silahlı eğitim aldığı ve iktidarın bilgisi dahilinde savaştığı ortaya çıktı.

27 yaşındaki saldırgan gözaltına alınması sonrası götürüldüğü İzmir Terörle Mücadele Şubesi'nde alınan ilk ifade-sinde, "Kimse ile bir bağlantım yok. PKK'dan nefret ettiğim için binaya girdim, rastgele ateş ettim" yönünde ifade verdi. İktidarın tetikçisi katilin, işlediği cinayetin ardından Deniz Poyraz'ın fotoğrafını çektiği ve WhatsApp'ta durum fotoğrafı olarak paylaştığı da ortaya çıktı.

Öte yandan Onur Gencer'in sosyal medya hesapları da sıradan biri olma-

diğini ve saldırıyı planladığını gözler önüne seriyor. "onur_gencer1994" isimli Instagram hesabından yapılan paylaşımlar arasında ırkçı söylemler ve tehditlerin yanı sıra çok sayıda silahlı fotoğrafı yer alıyor. Saldırgan Gencer'in, saldırıdan önce ırkçı ifadeler kullandığı paylaşımlarda bulunduğu görülüyor.

Saldırganın Suriye'nin farklı kentlerinden çekilmiş fotoğrafları, Suriye'de askeri eğitim aldığına işaret ederken, Menbiç'te bir mevzide, "Suriye hatırası" notu ile paylaştığı fotoğraf da bulunuyor. Ayrıca Halep'te askeri bir mekanda çekildiği görülen bir başka fotoğrafında ise, üzerinde askeri kamuflaj bulunan Gencer'in bozkurt işareti yaptığı görülüyor.

"Kimse ile bir bağlantısı olmadığını" iddia eden saldırganın, Suriye'deki savaşta yer aldığı ve AKP iktidarının tetikçileri arasında bulunduğu tüm bu fotoğraflar tarafından açıkça gözler önüne serilmiş bulunuyor.

Gözaltına alındığı sırada polis "İsmin ne abicim" sorusuna, "Onur Gencer. Kemalpaşa'da çalışıyordum, istifa ettim. Kimseye zarar vermedim, bir kişiye ateş ettim" yanıtını veren katil Gencer, çıkarıldığı nöbetçi mahkeme tarafından tutuklandı. Polisin çevredeki esnafın kamera kayıtlarını sildiği, tüm kayıtlara el koyan polis kayıtları aldıktan sonra cihazları formatladığı kaydedildi.

"TAM ANLAMıyla TARAMA YAPMIŞ KATİL, PLAN AÇIKTIR!"

Saldırının ardından HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar HDP Genel Merkezde açıklama yaptı. Sancar, saldırının planlı olduğunu belirtti.

Sancar "Hukukla ve siyaset yoluyla

bizimle baş edemeyenler silahlı saldırı-ganlar göndermeye başladı. İktidarın başı açıkça 7 Haziran'ı unutmadığını söylüyor. Orada da benzer planlar söz konusuydu. Meydanlara bombalar atıldı, parti çalışanlarımız öldürüldü. Şimdi bu kanlı ve çirkin döngüden kurtulamayacağını anlayan iktidar kaos planını devreye sokmuştu" dedi.

"Tam anlamıyla tarama yapmış katil, plan açıktır!" diyen Sancar buna dair "Bugün İzmir İl Örgütümüzde saldırının gerçekleştirildiği saatlerde yaklaşık 40 kişilik yönetici grubumuzun bir toplantısı vardı." bilgisini paylaştı.

"İKTİDAR 7 HAZİRAN'I UNUTMADIKLARINI SÖYLÜYOR"

İktidarın kaostan beslendiğine, tehdit ve şantajla toplumsal muhalefeti sindirmeye çalıştığına değinen Sancar, 7 Haziran-1 Kasım arasında tırmandırılan kirli savaş, saldırganlık ve katliam politikalarını iktidarın bugün de sürdürdüğüne şöyle dikkat çekti:

"Hukukla ve siyaset yoluyla bizimle baş edemeyenler şimdi silahlı katillerini devreye sokmuşlardır. Burada yapılmak istenen geçmişte benzerlerini gördüğümüz kanlı oyunların tekrarı gibidir. 7 Haziran-1 Kasım arası yaşananları boşuna hatırlatmıyoruz. Ama sadece biz hatırlamıyoruz, iktidarın başı da AKP'nin genel başkanı da açıkça 7 Haziran'ı unutmadıklarını söylüyorlar. 7 Haziran-1 Kasım 2015 arasında neler yaşandığını şimdi ayrıntılı anlatmama gerek yok. Orada da benzer planlar söz konusuydu, il binalarımıza saldırılar gerçekleştirildi, çalışanlarımız katledildi, meydanlara bombalar atıldı, canlı bombalarla yüzlerce kişinin hayatı, canı alındı bu ülke kana bulandı."

HDP'ye dönük saldırıya kitlesel tepki

“Denizler ölmez!”

HDP'ye dönük saldırı ve Deniz Poyraz'ın katledilmesi 17 ve 18 Haziran günleri ülke çapında eylemlerle lanetlendi. İzmir'in yanı sıra İstanbul, Ankara ve Kürt kentleri başta olmak üzere sokaklara dökülen kitleler, saldırının faili Türk sermaye devletine karşı HDP'yle dayanışma birleşik mücadele şiarlarını yükseltti.

“BU ORGANİZE BİR KATLİAM PLANIDIR”

Saldırının ardından kitleler gün boyunca HDP İzmir İl binası önündeydi. Akşam saatlerinde gerçekleştirilecek eylem için de kitleler halinde yürüyüşlerle bina önüne geldi. Yürüyüş boyunca konuşmalar ve sloganlar atıldı.

Eylemde ilk konuşmayı HDP İzmir İl Eşbaşkanı Kadir Baydur yaptı. İl örgütü binasına yönelik defalarca kez provokasyon yaşandığını belirten Baydur, valiliğe ve polise defalarca kez bildirimde bulduklarını dile getirdi. “Bu saldırıların kişisel bir mesele olmadığını gördük” diyen Baydur, “Bu saldırı AKP-MHP iktidarının partimizi hedef göstermesinden kaynaklanmıştır” diye konuştu.

Deniz Poyraz'ın öldürüldüğü binanın önüne HDP İstanbul Milletvekili Sezai Temelli, HDP İzmir Milletvekili Murat Çepni ve Serpil Kemalbay'ın yanında nöbete gelirken, HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan da alana geldi.

Buldan konuşmasında “Bugün buraya büyük bir katliamı gerçekleştirmek üzere bir katil yollandı. Ama tesadüfen içeride sadece Deniz vardı, arkadaşlarımız yarım saat önce buraya gelmiş olsalardı ya da katil yarım saat sonra gelmiş olsaydı bugün bu kentte büyük bir katliam gerçekleşmiş olacaktı.” dedi.

“SORUMLU AKP VE ONUN KÜÇÜK ORTAĞI MHP”

Buldan konuşmasının devamında AKP iktidarının şefinin katliamın sorumlusu olduğunu vurgulayarak şunları ifade etti:

“Bu katilin arkasında azmettiricinin, emir vericinin, eline silah verenin de kim olduklarını biliyoruz. Çünkü biz bu oyunlara yabancı değiliz. Yıllardır biliyoruz, haykırıyoruz. Bu ülkede işlenen bütün cinayetler planlıdır, organize. ‘Bu daha iyi günleriniz’ diyen sayın cumhurbaşkanı

siz bu günleri mi kastediyorsunuz, daha bu iyi günleriniz derken Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan bu katliamın gerçekleşeceğini biliyor muydunuz? Elbette ki biliyordunuz. Çünkü bu ülkede uçan kuştan bile haberiniz var. Bu ülkede HDP'liler nerede nefes alıyor ondan bile haberiniz var. Ama bugün bu binaya elinde silahla giren, katliam gerçekleştiren bu katilin kimler tarafından organize edildiğini bize açıklamak zorundasınız. Bu olayın sorumluları elbette ki bu ülkeyi yönetenlerdir başta AKP hükümetidir, onun küçük ortağı MHP'dir. Her gün TV programlarında HDP'yi hedef gösterenler, HDP'ye hakaret edenler, HDP'yi kriminalize etmeye çalışanlar bu işin asıl sorumlularıdır. Bunu çok açık ve net olarak ifade ediyoruz.”

“BİR DENİZ DAHA KAYBETMEYE TAHAMMÜLÜMÜZ YOK”

“Katiller hesap verecek” diyerek “Bir Deniz daha kaybetmeye tahammülümüz yok” diyen Buldan şu vurguyu yaptı: “Buradan bir kez daha uyarıyoruz: Artık bir Deniz daha kaybetmeye tahammülümüz yok bizim. Biz çocuklarımızı, evlatlarımızı, kardeşlerimizi sokaklarda bulmadık. Her kaybedilen canın, her toprağın altına düşen canın arkasında binler var, milyonlar var. Deniz'in arkasında da ailesi var, yoldaşları var, partili arkadaşları var, bizler varız.”

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve Milletvekili Erkan Baş dayanışma çağrısı yaparken, ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümöklü de “Deniz'e sözümüz faşizmi süpürüp atmak olacak” ifadelerini kullandı.

DENİZ POYRAZ UĞURLANDI: “BİNLERCE DENİZ GELECEK”

Deniz Poyraz ertesi gün de İzmir'de binlerce kişinin katılımıyla uğurlandı. Konağ'ta Mezarlıklar Müdürlüğü'nde toplanılırken, anne Fehime Poyraz tabutun başında şunları söyledi: “Denizler ölmez, Deniz gitti, binlerce Deniz gelecek. Ne mutlu bana ki Deniz'in annesiyim. Bir kadına o kadar işkence yapılır mı? Faşist. Senin kızıma ne hakkın vardı. Allah belanı versin, derman bulamayasın inşallah.” Deniz Poyraz'ın hapisanede olan iki kardeşinden biri cenazeye getirilirken, diğereine izin verilmedi.

Kadınlar tarafından omuzlanan Poyraz'ın tabutu sloganlar ve zılgıtlar eşliğinde aile evine götürüldü. Mahallede yüzlerce kişi “Şehit namirin” sloganlarıyla aile evine doğru yürüyüşe geçti. Poyraz'ın cenazesinin getirildiği aile evinin önünde bir toplanan kitle, sık sık “Denizler ölmez” sloganları atıldı.

Kitlenin Kadifekale Camisi'ne ulaşmasının ardından Poyraz'ın cenazesi “Deniz Poyraz ölümsüzdür!”, “Denizler ölmez!” ve “HDP halktır, halk burada!” sloganları ile karşılandı.

Deniz Poyraz'ın cenaze töreninde tabutu üzerine örtülen sarı, kırmızı, yeşil flamayı polis almak istedi, fakat kadınlar flamanın önüne barikat kurup polise izin vermedi.

Burada konuşma yapan HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar “Bütün demokrasi güçlerini susturmak için önce Kürtlere saldırıyorlar, önce HDP'ye saldırıyorlar” diyerek şu vurguyu yaptı:

“Mahkemelerde de siyaset meydanında da halkımızla birlikte her yerde dimdik ayaktayız. Mücadelemizi kararlılıkla, inançla sürdüreceğiz. Deniz kardeşim sana söz veriyoruz, senin hayallerini mutlaka gerçekleştireceğiz. Bunu hep birlikte yapacağız, demokrasi güçleri, emek güçleri, bütün halkların özgürlük isteyen temsilcileri, bireyleri bir araya getiriyoruz, bu birlikteliği daha da büyüteceğiz, bu yalan kan ve talan düzenini mutlaka bitireceğiz.”

Sancar'ın ardından konuşan HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan ise “Bu daha iyi günleriniz diyen Cumhurbaşkanı'nın ifadelerinden sonra, hergün grup toplantılarında, TV programlarında HDP'ye hakaret edenler bu cinayetleri organize edenlerdir. Bu cinayetleri işletmeye teşvik edenlerdir. Biz biliyoruz ki bu cinayeti işleyen zihniyet HDP'ye kapatma davası açan zihniyet aynı zihniyettir. Kobane davası da aynı zihniyettir” diyerek dinci-faşist rejimi teşhir etti.

Kadifekale'de düzenlenen törende EMEP, Sol Parti, HDK adına yapılan konuşmaların yanı sıra İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer tarafından da Poyraz için konuşma gerçekleştirildi.

Sonrasında kadınlar öncülüğünde Buca Mezarlığı'na doğru yürüyüşe geçildi, binlerce kişinin katıldığı yürüyüşte “Denize sözümüz var, barış gelecek”, “Hepimiz Deniz'i, hepimiz HDP'liyiz” dövizleri ve “HDP halktır, halk burada”, “Kürdistan faşizme mezar olacak”, “Katil devlet hesap verecek” sloganları atıldı. Poyraz, “Şehit namirin” sloganları ve zılgıtlar eşliğinde defnedildi.

Katil devlet hesap verecek!

Gerici-faşist-mafyatik rejim gemi aızıya almış şekilde biat etmeyenleri hedef alıyor. Ortaliğa saçılan iğrençliklerini örtbas etmek için öne çıkan muhaliflere azgınca saldırıyor. Geçtiğimiz günlerde bu saldırganlık, tok duruşuyla öne çıkan gazeteci ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) milletvekili Ahmet Şık'a yöneltildi. Devlete katil demesi ve çeteleşen dinci-faşist rejimin "azı dişlerini sökmek için her eylemin meşru olduğunu" söylemesinden dolayı hakkında iki soruşturma başlatıldı. Medyadaki saray beslemeleri Ahmet Şık'ı hedef alırken, AKP'nin sözcüsü Ömer Çelik ve faşist MHP'nin şefi Devlet Bahçeli de troller güruhuna katıldı. Şık'ı hedef göstererek ölüm tehdidi savuran Bahçeli, sarf ettiği şu sözlerle kin kustur:

"Devlete katil diyen bu soysuz devletin her imkanından istifade ediyor, hazinesinden maaşını alıyor. HDP'lilerin fütursuzluğundan cesaret alan bu suçlu bilmelidir ki TC devleti katil olsaydı bugün bulunduğu yer TBMM değil mezarlık olurdu. Bunlara müsamaha gösteremeyiz bu aşağılık tiplere tahammül edemeyiz."

Ahmet Şık'ın Türk sermaye devletine "seri katil" demesine tahammül etmeyenler, yüzlerine ayna tutulduğu için telaşa kapılmış görünüyorlar. Çünkü dün kadar kullandıkları Sedat Peker'in ifşaat ve itirafları bizzat kendilerinin burunlarına kadar kirli/kanlı işlere battıkların gözleri önüne seriyor.

Tarihi katliamlarla dolu olan Türk sermaye devletinin bu politikası son yıllarda AKP-MHP rejimi eliyle sürdürülmektedir. Bu devlet burjuvazinin bekası ve sınıf çıkarları uğruna ilericileri, muhalifleri, devrimcileri, ezilen ulus ve mezheplerin mensuplarını gözünü kırpmadan katletmeyi bir politika haline getirmiştir. 7 Haziran 2015 seçimlerinde hezimet uğrayan AKP iktidarı da kan dökerek 1 Kasım 2015 seçimlerini kazanmıştır. Cihatçıları kullanarak Diyarbakır'da, Ankara Garı'nda, Suruç'ta katliamlar yaptırmıştır. Yine aynı süreçte Kürt halkına yönelik kirli savaş tırmanlandırılmış, Cizre ve Sur başta olmak üzere şehirler yerle bir edilmiş, yüzlerce insan katledilmiştir.

Sedat Peker'in ifşaatlarıyla, bilinen gerçekler şimdi iyice su yüzüne çıkmış, "faili meçhul" denen cinayetlerin sermaye devleti tarafından işlendiği görülmüş-

tür.

Bugün rejimin başı bir kez daha "7 Haziran seçimleri sonrasında asla unutmayın" diye bağırarak tehditler savuruyor ve bu açıklamanın ardından faşist bir tetikçi HDP'ye saldırıp genç bir kadını katlediyor.

SERMAYE DEVLETİNİN KATLIAMCI GELENEĞİ!

Türk sermaye devleti kuruluşundan bu yana devrimci muhalefeti baskı ve şiddetle ezmeye çalışmıştır. Daha kuruluş aşamasında Mustafa Suphi önderliğindeki komünistleri denizde boğdurarak elini kana bulamıştır. Tüm tarihi boyunca işçilerin ve emekçilerin davası için mücadele eden ilerici ve devrimci güçlerden korkmuş, saldırarak etkisizleştirmeye çalışmıştır.

Tarihsel TKP ve ilerici aydınlar defalarca kez tutuklanmış, işkenceden geçirilmiş, zindanlara atılmıştır. "Derin devlet" in 6-7 Eylül'de organize ettiği saldırı, yağma, tecavüz, cinayet olayından sonra da süreklilikle sürdürülmüş, sosyalistler ve aydınlar zindanlara kapatılmıştır.

Türk sermaye devleti eliyle gerçekleşen katliamların başlıca hedeflerinden biri de Kürt halkının özgürlük mücadelesi olmuştur. Burjuva cumhuriyetin kuruluşunun ardından Kürt halkının temel hakları inkar edilmiş, meşru talepleri için başkaldırdığında ise büyük zulüm ve katliamların hedefi olmuş, toplu sürgünlere uğramıştır.

'50'li yıllardan itibaren kapitalist gelişmenin hız kazanmasıyla sınıf mücadelesi gelişirken, izleyen on yıllarda

ilerici-sosyalist fikirler güç kazanmıştır. Bu gelişmenin önü de devletin şiddet ve provokasyonlarıyla kesilmek istenmiştir. Bu amaçla devletin resmi güçlerinin yanısıra dinci ve ırkçı çeteler de tetikçi olarak kullanılmıştır. CIA'in organize ettiği "Komünizmle Mücadele Dernekleri" o yıllarda yaygınlaştırılmış, bu derneklerde toplanan güruhlar işçilere, öğrenci gençliğe, sosyalist güçlere karşı tetikçi olarak kullanılmıştır. Bu katliamlardan biri olan "Kanlı Pazar" da, iki genci katledip ABD'nin 6. Filosu'nu kible yaparak namaz kılanlar da o tetikçiler olmuştur.

Her şeye rağmen işçi sınıfı hareketi, öğrenci gençlik hareketi ve bu hareketten doğan devrimci örgütlerin gelişimi önlenememiş, Amerikancı generallerin 12 Mart faşist darbesi bu gelişmenin önünü kesmek için tezgahlanmıştır. Devrimci katliamı adeta bir süreklilik halini almıştır.

12 Mart darbesi toplumsal muhalefetin yükselmesini önleyememiş, sınıfı hareketi de hızla kitlesel-militan bir nitelik kazanmaya başlamıştır. '70'li yıllar boyunca yükselen sınıf ve gençlik hareketine karşı Türk sermaye devleti, açık-gizli tüm baskı ve terör aygıtlarını seferber etmiştir. Binlerce devrimci, emekçi ve aydının hayatına mal olan sayısız saldırı, cinayet ve katliam gerçekleştirilmiştir. 1 Mayıs 1977'de Taksim'de tezgahlanan planlı bir katliamda onlarca emekçi yaşamını yitirmiştir. Maraş'ta, Çorum'da, Malatya'da da yüzlerce ilerici ve Alevi emekçi, faşist-dinci çetelerin öne sürüldüğü planlı saldırılarla katledilmiştir.

İşçi sınıfı hareketi ve toplumsal mu-

halefet ancak 12 Eylül 1980'de askeri faşist darbeye bastırılabilmiştir. Devrimci güçler devlet terörüyle ezilmiş, onbinlerce devrimci ve ilerici işkenceden geçirilmiş ve zindanlara kapatılmıştır.

1990'lı yıllarda Kürt halkına yönelik imha ve inkar politikalarını yoğunlaştıran sermaye devleti, Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesini vahşi bir kirli savaşla boğmaya çalışırken, devrimcileri ve ilericileri de yargısız infazlar, gözaltında kayıplar ve zindan katliamlarıyla teslim almak istemiştir.

SALDIRILARI PÜSKÜRTMEK İÇİN!..

Yirmi yıldır AKP eliyle yürütülen saldırı politikaları gelinen yerde yeni boyutlar kazanmaktadır. Sadece ilerici ve devrimci güçler değil, sağından soluna tüm düzen muhalefeti de saldırılardan payını almaktadır. Kürt halkı ise kudurgan bir saldırının hedefi haline getirilmiş bulunmaktadır. İzmir HDP binasına yönelik saldırı, bu saldırganlığın nerelere vardırılacağını ortaya koymaktadır.

Sermaye düzeni, onun devleti ve düzenini tutanlar gelinen yerde tam bir çürüme ve çeteleşme batağında debelenmektedir. Bu çürümüş şiddet aygıtının dizginlerinden boşanan saldırganlığı ancak işçi sınıfı ve emekçilerin mücadele alanına çıkmasıyla püskürtülebilir. İşçi sınıfının partisinin önderliğinde yükselteceği iktidar mücadelesiyle sermaye düzeni alaşağı edildiğinde ise, hem katliamların hesabı sorulacak hem de kurulacak sosyalist düzende gerici şiddet döngüsü kırılıp atılacaktır.

Biden-Erdoğan görüşmesi:

“Her zaman NATO’nun askeriyiz!”

Aylarca bekledikten sonra NATO zirvesi vesilesiyle ABD Başkanı’yla görüşme imkanı bulan AKP şefi Tayyip Erdoğan, nihayet Joe Biden’la aynı fotoğraf karesinde yer alma mutluluğuna erişti. Görüşmeye büyük bir önem atfetmiş görünen saray beslemesi medyanın manşetleri, Biden-Erdoğan fotoğraflarıyla süslendi. Sadece AKP şefi değil, tüm saray beslemeleri de pek mesut olmuş görüntüsü verdiler. Oysa Brüksel’den yansıyanlar, “dünya lideri” olma iddiası taşıyan ve beslediği medya ordusu tarafından böyle pazarlanan Erdoğan’ın “vasat altı” bir muameleye tabi tutulduğunu gösteriyor.

Saray rejimiyle avaneleri görüşmeye büyük bir önem atfettiler. Oysa AKP şefiyle poz veren Biden için bu “sıradan/alelade” bir görüşmeydi. ABD medyası da görüşmeye bir önem atfetmedi. Bu da “dünya lideri Erdoğan” söyleminin Washington’da gülünç bulunduğu işaret ediyor. Biden’ın görüşmeye dair değerlendirmesinin baştan savma bir iki cümleden ibaret olması da alelade bir buluşmanın gerçekleştiğini teyit ediyor.

BRÜKSEL’DE GARDI DÜŞMÜŞ BİR DESPOT

Dinci-faşist tek adam rejiminin başı, ülkede tüm yetkileri elinde toplamaya muvaffak oldu. Artık alt kademe memurların atanmasına bile kendisi karar veriyor. Ankara kulislerini takip eden kimi gazeteciler, binlerce atamanın AKP şefinin masasında onay beklediğini söylüyor. Sedat Peker’in ifşaatları ise çetelerin, mafyatik şebekelerin, haraç-gasp sisteminin tüm iplerinin de “yukarıda”, sarayda toplandığını gözler önüne seriyor.

Bu olgu, çürüme-çeteleşme-mafyalaşmanın rejimin bünyesini tepeden-tırnağa sarmış olduğunu gösteriyor. O yüzden Sedat Peker’in her ifşaatı sarayın etrafındaki çemberi daraltıyor. Ekonomik kriz kronik bir hal almış bulunuyor. Bu çöküntü milyonları işsizliğe, sefaletle sürüklüyor ve doğal olarak rejim kitle desteğini yitiriyor. Dış politikada izlenen yayılmacı saldırganlık bazı alanlarda emperyalistleri rahatsız edecek boyutlarda. Milletvekili değilken Washington’da önüne kırmızı halı serilen Erdoğan, ABD Başkanı ile aynı fotoğraf karesine girme “mutluğuna” erişebilmek için artık aylarca bekliyor.

Bu atmosferde Brüksel’e giden AKP şefinin gardının iyice düştüğü görüldü. Brüksel yolunda “Ermeni soykırımı” tanımını kullanan Biden’dan bunun hesabını soracağını vaaz eden Erdoğan, görüşme sonrasında bir gazetecinin konuyla ilgili sorusuna “Hamdolsun gündeme gelmedi” diye yanıt verdi. Bu ifade, AKP şefinin akli melekelerinin yerinde olmadığı yorumlarına vesile oldu. Spekülasyonlar bir yana bırakılsa bile, despotun yorgun, gardı düşmüş, kafası dağınık durumda olduğu, Biden’dan beklentilerinin karşılıksız kaldığı, bazı sorunları ise dile getirmeye bile fırsat bulamadığı dikkatlerden kaçmadı.

“SORUNLAR RAFTA BEKLESİN”

Perinçekçi dalkavuklar desteğinde ki AKP-MHP rejiminin dış politikayı Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) savaş yeteneklerine endekslemek, cihatçı terör örgütlerini paralı asker olarak cephelere sürmek, mültecileri şantaj aracı olarak kullanmak, bazı cephelede emperyalistlerle aşık atmaya heves etmek, aynı anda hem Rusya’nın hem ABD’nin ipliyle oynamak vb. türden icraatları hem ABD hem de AB ile gerilimler yarattı. Batı emperyalizmine bağımlılık bir vaka olmakla birlikte, dinci-faşist rejim askeri güçlerine dayanarak ülkelerin yağmalanması ve halkların sömürülmesinden pay talep etmeye başladı. Irak, Suriye, Libya, Azerbaycan, Kosova gibi ülkelerde TSK’yi alana süren rejim, “mavi vatan” safsatısını ortaya atarak doğu Akdeniz’de de agresif tutumlar geliştirdi. İçeride Kürt halkına

ve siyasi hareketine karşı ırkçı-şoven politika izleyen rejim, bu saplantıdan kaynaklı Fırat’ın doğusunda PYD’yi destekleyen ABD ile sorunlar yaşıyor...

ABD ile yaşanan sorunlar birkaç maddede halinde özetleniyor: S400 hava savunma sistemlerinin akıbeti, Halkbank Davası, Suriye ve Libya’da taraflar arasında yaşanan gerilim, Ermeni soykırımı tanımlaması, PYD-YPG’ye destek, Fethullah Gülen’in iadesi, CAATSA (ABD’nin Hasmılarına Yapıtların Yoluyla Karşı Koyma Yasası) yapıtlarını ve F35’ler...

Görüşmede bu sorunların hiçbirinin ciddi bir şekilde tartışılmadığı yapılan açıklamalardan da anlaşılıyor. Bunlar şimdilik rafa kaldırılmış görünüyor. AKP-MHP rejiminin ABD ve emperyalist savaş aygıtı NATO’ya ne tür hizmetler sunacağı konusunun ön plana alındığı gözleniyor. Diğer bir ifadeyle şimdilik “yerli ve milli” dinci faşist rejimin, Washington’daki efendilerine birkez daha rüşünü ispatlaması gerekiyor.

AFGANİSTAN’DA ABD-NATO JANDARMASI

Bilinen küstah tutumuyla George Soros, Mart 2002’de Sabancı Üniversitesinde yaptığı konuşmada, “Türkiye’nin stratejik konumu nedeniyle en iyi ihracat ürünü ordusudur” demişti. Bu açıklama bazıları rahatsız etse de bir gerçeği dile getiriyordu. AKP döneminde bu durum daha da pekişti, özellikle 2010’dan sonra. Artık dış politika doğrudan TSK sahaya sürülerek yürütülüyor. Bazı yerlerde em-

peryalistleri rahatsız eden işgüzarlıklar yapılsa da TSK emperyalistlerin çıkarlarını gözeterek şekilde kullanılıyor.

İçeride ve dışarıda yaşadığı sıkışıklıktan dolayı gardı düşen Tayyip Erdoğan, jandarmalık görevine talip olarak birkez daha Soros’un tespitini doğruladı. Güya Taliban yönetimini yıkmak için Afganistan’ı işgal eden ABD ile suç ortakları 20 yıllık savaş, ölüm ve yıkımdan sonra Taliban’la anlaşarak askerlerini çekme kararı aldılar. 11 Eylül’e kadar NATO üyesi devletlerin Afganistan’daki işgalci askerlerini çekmesi bekleniyor. Fakat ABD ile NATO’nun bazı kaygılar da var. Zira Taliban tekrar Kabil’de kurulacak hükümete ortak olacak. Yani sıra Afganistan’da El Kaide ve İŞİD çeteleri de var. Yani ülke bir cihatçı bataklığıdır. Dolayısıyla batılı diplomatik temsilciler uluslararası Kabil havaalanı ve hava sahasını kontrol altında tutmak için ABD’nin Afganistan’da kalacak güçlerinin himaye edilmesi sorunu ortaya çıkacak. Bunu bilen AKP şefi, Batılı emperyalistlerin çıkarlarını korumak için Afganistan’da jandarmalık görevini gönüllü olarak üstleneceğini ilan etti.

NATO’ya bağlılık ve sadakatini her fırsatta dile getiren Tayyip Erdoğan’ın Afganistan’da jandarmalığa talip olması Brüksel ve Washington’da memnuniyetle karşılandı. Zira NATO üyesi devletlerin hiçbirisi bu işe talip olmadı. AKP şefi, yanıma Macaristan ve Pakistan’ı da alalım diyor. Tabi emperyalist efendilerinden, jandarmalığın diyeti olarak para ve silah talep ediyor.

Tayyip Erdoğan’ın jandarmalık mis-

yonuna atlaması Biden ve NATO şefi Stoltenberg için bulunmaz bir fırsat. Zira Afganistan halen bombaların patlatıldığı, intihar saldırılarıyla katliamların yapıldığı bir bataklık. İşgalci güçlerin çekilmesiyle meydan cihatçı çetelere kalacak. Böyle bir bataklıkta jandarmalığa talip olmak, ancak efendilerine sadakatini ispatlama sorunu olanların işi olabilir. Yine de ortada bir pürüz var: Reuters'e konuşan Taliban'ın Katar'ın başkenti Doha'daki sözcüsü, ABD'nin topyekûn çekilme taahhüdü olduğunu ve Türk askerinin Kabil'de kalmasını kabul etmeyeceklerini söyledi. AKP şefinin, bu pürüzü Katar emirinin katkılarıyla aşabileceğini hesap ettiğini varsaymak mümkün. Buna karşın yaklaşık 45 yıldır savaşın devam ettiği Afganistan'da jandarmalık halen çok riskli bir iş. Maliyeti beş trilyon doları aşan 20 yıllık emperyalist işgalin ardından çekilmeye başlayan NATO ordularının fiyat-kosu ortada iken, Afganistan'da "etkili rol üstlenmek" için öne atılmak, ancak Türkiye'deki türden dinci-faşist rejimlerin işi olabilir.

SAĞCI VE DİNCİLERİN KIBLESİ HER ZAMAN WASHINGTON VE NATO OLMUŞTUR

Tayyip Erdoğan'ın referans aldığı Demokrat Parti (DP) ve dönemin başbakanı Adnan Menderes, Türk devletinin NATO'ya kabul edilmesi için TSK'yı Kore savaşına sürdüler. Binlerce askerin hayatı pahasına hedeflerine ulaştılar. İkinci emperyalist paylaşım savaşı sırasında Nazilerle işbirliği yapan sağcı-ırkçılar da 1950'lerden itibaren dümeni ABD'ye kırdılar. Kültürel alanda Batı karşıtlığı ve anti-semitik söylemleri olsa da DP iktidarından bu yana Batı emperyalizmine sadakatle hizmet ediyorlar.

Histeri derecesinde anti-komünist olan bu iki gerici akım 1960'lı ve 1970'li yıllarda, CIA organizasyonlarında doğrudan tetikçilik yaptılar. 60'lı yıllarda Komünizmle Mücadele Dernekleri, 70'li yıllarda ülkücülük adı altında tetikçilik yapan bu güçler, son yıllarda düzenin efendileri konumuna yükseldiler. Yanlarına çeteleleri, tarikatları, mafyayı ve Perinçekçi dalkavukları alan dinci-faşist koalisyon, Kore savaşından 70 yıl sonra, aynı sadakatle emperyalistlere ve NATO'ya hizmete devam ediyor. Bu rezil hizmetleri yaparken, işçi ve emekçileri zehirlemek için "yerli ve milli, vatan-millet, din-iman, değerler-kutsallar" vb. söylemleri de arsızca kullanıyorlar.

Tarihsel arka planı ve son gelişmeler bağlamında bu çeteleşmiş yoz koalisyonun sermayeye ve emperyalistlere hizmet ettiğini işçi sınıfı ve emekçiler nezdinde teşhir etmek her zamankinden daha büyük bir önem taşıyor.

AKP iktidarı kandan ve ölümden besleniyor

Ekonomik ve sosyal krizin genelleştiği işsizlik, yoksulluk, ağır çalışma ve yaşam koşulları toplumda sürekli bir tepki birikimine yol açıyor. İşçi ve emekçiler için turnusol kağıdı işlevi gören pandemi sürecini yönetmekteki çapsızlıklar hoşnutsuzluğu ayrıca besliyor. Bunlara, mafya şefi Sedat Peker'in ifşaatlarıyla ortalığa saçılan çürümenin yarattığı sorgulamalar eklenmiş bulunuyor.

Peker videoları başta Tayyip Erdoğan ve yakınları olmak üzere tüm iktidar güçlerinin mafyalaştığını, devletin çeteye dönüştüğünü, kirli ilişkilerin ve suçların ayyuka çıktığını gözler önüne serdi. Tayyip Erdoğan'ın ve AKP'sinin din ve milli değerler kisvesi altında çevirdiği dolapların ancak bir kısmı ifşa edilmiş olmasına rağmen, ifşanın etkisi büyük oldu. Erdoğan'ın "ciddiye almayın" dediği yönlü bilgiler el altından basına sızdırılsa da AKP ve Erdoğan açısından hasıraltı edilemeyecek iddialar söz konusu. Yargı bu iddiaları elbette soruşturmadı ancak toplum nezdinde kurulan vicdan mahkemeleri AKP'nin hükmünü çoktan verdi.

İşçi ve emekçilerin dertlerinden habersiz, yoksulluk ve açlığa duyarsız olan AKP şefi Erdoğan ve aveneleri işi artık tümüyle yüzüzlüğe vuruyorlar. Yalnızca mafya ifşaatları değil, halkın sorunları da "ciddiye" alınmıyor. Örneğin "Ekmek yoksa pasta yesinler" sözü, önce bir AKP milletvekilinin ağzında "Ekmek buluyorlarsa aç değiller"e, son olarak Erdoğan'ın dilinde de "Açlarsa siz doyurun"a evrildi. Emekçilerin sorunlarına böylesine duyarsız olup da yüzüzsüzce "helallik" isteyen Erdoğan'ın tahti sarsıntılar geçirmeye başladı.

Bu tabloya rağmen düzen muhalefeti erken seçim çağrılarını yükseltmek ve ifşa edilenlerin kıyısında dolanmaktan öteye geçmiyor. Karşılarındaki "muhalefet" in çapını çok iyi bildikleri içindir ki AKP ve ortağı MHP erken seçim isteklerini pişkin bir dille geri çeviriyor fakat kendi hazırlıklarını yapmayı da ihmal etmiyorlar. Aslolarak da toplumsal tepkilerin basıncından, saldırganlığın dozunu artırarak sıyrılmaya çalışıyorlar. Köşeye sıkışmış, koltuğunu bırakmanın aynı zamanda kelleyi celladın önüne uzatmak demek olduğunu bilen her faşist iktidar gibi baskıyı, zoru ve tehditleri devreye sokuyorlar.

Hatırlanacağı üzere, muhalefetin sağ kanadından adı ölümlerle, infazlarla anılan Meral Akşener'i dahi hedef gös-

terebilecek duruma gelmişti Erdoğan. Linç kültürünü meşrulaştıran, düzen muhalefetini tehdit eden Erdoğan, HDP milletvekilleri ve belediye başkanlarına yönelik yürüttüğü karalama ve soruşturma-tutuklama terörünün de dozunu arttırdı. Meral Akşener üzerinden asıl toplumsal muhalefeti hedefleyip, "Daha neler olacak neler" tehdidini savurmasının boşuna olmadığı, HDP İzmir İl Başkanlığı'na yönelik kalleşçe saldırıyla netleşti. Mafya iktidarın şefi ve kirli ortakları için artık onlara karşı olan herkes "terörist", herkes "nankör", herkes "hain", herkes hedef. AKP ile birlikte yürüyenler dahi çıkar çatışmasının sonucu olarak yollarını ayırdığında "ajan" ilan edilerek adlarına uygun terör örgütü isimleri icat edildi. PDY'den FETÖ'ye, "kokteyl örgüt"ten "SETÖ"ye uzanan bu yolda alfabeledi harflerin tüm kombinasyonları değerlendiriliyor.

KATLIAMDAN, KANDAN, ÖLÜMDEN MEDET UMMAK

Erdoğan, partisinin grup toplantısında yaptığı son konuşmada, 7 Haziran-1 Kasım dönemini asla unutmadıklarını belirterek, destekçilerinden de o süreci unutmamalarını istedi. Erdoğan'ın unutulmamasını istediği süreç, Türkiye tarihine peş peşe kanlı sayfaların eklendiği günlerdi. İŞİD sahaya sürülmüş, Fidan'ın sözlerinde somutlanan "Karşı tarafa 4 adam gönderirim, 8 füze attırırım..." mantığı devreye sokulmuştu. İŞİD çeteleri kullanılarak organize katliamlar gerçekleşmişti. Diyarbakır, Suruç, Ankara katliamları yaşanmış, Kürt halkına karşı kirli savaş tırmandırılmıştı. Özellikle Kürt illerinde hendekler bahane edilerek başlatılan kıyım sonucunda, sokak ortasından kaldırılamayan cenazeler, buzdolaplarına saklanan çocuk cesetleri ile bodrumlarda ölüme terk edilen Kürt halkı açık bir katliama uğramıştı.

Şimdilerde Suruç ve Ankara katliamı davalarının duruşmaları olaylarda devletin parmağı olduğunu ortaya çıkarsa da dava süreçleri uzatılarak, deliller karartılarak devlet "ak"lanmaya çalışıyor.

HER YOL MUBAH

Katliamlarla korku atmosferi yaratan Erdoğan, koltuğunu korumak adına katliam silsilesini yenileyebileceğini ilan etmiş oldu. Kandan, ölümden ve katliamlardan beslenen iktidarını bu şekilde ayakta tutmak niyetinde olan Erdoğan'ın sığındığı tek liman ise "istikrar".

Kendisi iktidarda olmadığı zaman toplumun başına en korkunç olayların geleceğini, en kanlı günlerin yaşanacağını, huzursuzluğun hüküm süreceğini vaaz edip duruyor.

Oysa toplumu korkutmak adına öne sürdüğü, kendisi iktidarda olmadığı takdirde vuku bulacak olanlar, bizzat AKP ve şefi Erdoğan'ın halihazırda sürmekte olan icraatlarıdır. AKP şefi açıkça yalan ve riyakarlık üzerinden siyaset yapmaktadır. Ve Erdoğan, müritlerine hatırlattığı dönemde olduğu gibi, bu yalan ve riyakarlık siyasetinde işçi ve emekçilerin, Kürt halkının canına kastetmekten geri durmamaktadır. Erdoğan için iktidar demek güç demektir, ayakkabı kutularında saklanan paralar demektir. Dahası artık iktidar demek ayyuka çıkan kirli işlerin hesabından kaçmak, aldatmacaya, yolsuzluğa devam etmek demektir. Bu sebeple AKP nezdinde iktidarı korumak için her yol mubahtır.

GELECEĞİMİZ İÇİN!

Erdoğan'ın tehditlerinin altı elbette boş değildir. T.C. tarihi kapalı kapılar arkasında planlanmış onlarca katliama tanıklık etmiştir. Kanlı askeri darbelerden kitle katliamlarına kadar pek çok senaryo bizzat devlet eliyle hazırlanmış ve bedeli işçi ve emekçilere, Kürt halkına, kadınlara ve gençlere ödettirilmiştir. Erdoğan'ın azgın saldırıları, kendinden geçmişçesine etrafına yönelttiği öfke ve iktidarın tüm olanaklarını kullanarak çevresine ördüğü zırh ile saldırganlığın dozajını artıracığı şüphe götürmez bir gerçektir.

Katliamların, tehditlerin son bulması ise Erdoğan'ın iktidarda kalmasına bağlı değildir elbette. Çünkü Erdoğan'ın iktidar olduğu dönemde artan iş cinayetleri, kadın cinayetleri, sokak ortasında katledilen aydınlar, katliamlar, açlık ve pandemi döneminde ölüme terk edilen milyonlardan biliyoruz ki, AKP dönemi her bir günü ile ölüm üretmektedir. Erdoğan'ın katliam tehditleri ile yaptığı ölümü gösterip sıtmaya razı etmektedir.

Bıçak kemiğe dayanmıştır. Tehditlerle, baskı ve zorla süren bu iktidar altında insanca yaşam mümkün değildir. Gelecek ancak AKP iktidarı tarihin çöplüğüne gönderildiği gün işçi ve emekçilerin ellerine geçecektir. Vakit yitirmeksizin hesap sormak için mücadeleyi yükseltmenin ve insanın insan tarafından sömürülmediği günleri yaratmak adına ileri atılmanın zamanıdır.

AKP-MHP rejimi kadına yönelik şiddeti teşvik ediyor

Türkiye’de kadın cinayetlerinde korkunç bir artış yaşanıyor. Kadınların korunmak için yaptıkları başvuruların çoğu reddediliyor. Son 7 yılda 463 bini aşkın kadının koruma talebi reddedilmiştir. Kadınlara etkin koruma sağlanmamakta, şiddetin faillerine önleyici tedbir uygulanmamaktadır. 2002’den itibaren 18 yılda öldürülen kadın sayısı 7 bini aşmıştır. Son 10 yılda en az 2727 kadının toplumsal cinsiyet ayrımcılığına dayalı şiddet nedeniyle öldürüldüğü belirtilmektedir. Sadece 2020 yılında öldürülen kadın sayısı 284’tür.

Bununla birlikte, kadın cinayeti dosyalarının “intihar” ibaresiyle kapatıldığı sayısız örnek vardır. “Şüpheli ölüm” diye kayıtlara geçen cinayetlere AKP iktidarı döneminde sıkça tanık olunuyor. 2018 yılında 131, 2019 yılında 152 ve 2020 yılında 255 şüpheli kadın ölümünün gerçekleştiği basına yansdı. Kadına yönelik şiddet verileri kadın örgütlerinin, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının bu yöndeki çalışmaları, basın-yayın organlarından derlemeleriyle oluşturuluyor. Zira İçişleri Bakanlığı’nın kadına yönelik şiddet verilerini düzenli bir şekilde toplamadığı, var olan verileri ise açıklamadığı biliniyor.

“Şüpheli” ya da “intihar” diye kayda geçirilen kadın ölümlerini aydınlatmayan, şiddet vakalarında etkin soruşturma yürütmeyen, kadın ve çocuklara yönelik şiddet verilerini toplayarak bunların önlenmesi için adım atmayan devlet, tüm kurumlarıyla kadına yönelik şiddeti teşvik edip destekliyor. “Şiddetle mücadele” veya “şiddeti önleme” adına yapılanlar ise gerçekleri örtbas etmekten ibarettir.

Sarayın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler eski Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk’un çarpık zihniyetini şu bozuk cümle ile dile getirdiği hatırlanacaktır: “Her kadın cinayeti bizim kadına yönelik şiddetteki kadın cinayeti değildir. Her intihar kadın cinayeti değildir. Her şüpheli ölüm de kadın cinayeti değildir.” Sarayın “kadın” bakanı; artan kadın intiharları ve şüpheli kadın ölümlerine vurgu yapmak yerine “Her intihar, her şüpheli ölüm kadın cinayeti değildir” diyerek, hizmet ettiği dinci-faşist rejim döneminde artan kadın cinayetlerinin üstünü örtme telaşıyla hareket etmiştir.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ise kadın cinayetlerinin arttığı söyleminin

yalan olduğunu iddia etmiş ve eldeki verilerin bunu desteklemediğini öne sürmüştü. Sözü ettiği verilerin ise kamuoyu ile paylaşılmadığı biliniyor. Şiddetdeki devasa tırmanışa rağmen, İstanbul Sözleşmesi’nden çıkma kararına yönelik tepkiler üzerine Soylu, “*Uluslararası sözleşmelerin varlığı-yokluğu değil, önemli olanın suçu önlemeye yönelik sorumluluklarımız*” iddiasında bulunmuştu.

Sedat Peker’in videolarıyla organize suç örgütleri ile yakın işbirliği ifşa olan S. Soylu, kadın cinayetlerini önleme konusundaki sorumluluklarını şöyle sıralamıştı: “*Anayasa’nın 10. Maddesi ve 41. Maddesi, TCK’nın ilgili maddeleri, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un ilgili maddeleri, İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen Kades, Elektronik Kelepçe İzleme Merkezi gibi uygulamalar.*”

Bu kadar sorumlulukları varken, kadın cinayetlerinin neden sürekli arttığını açıklayamayan sarayın bakanı, kadına yönelik şiddetin azaldığı yalanını ortaya atarak, cinayetlerdeki sorumluluklarından kaçmaya çalışıyor. Oysa öldürülen kadınların önemli bir bölümünün önceden koruma istediği ortaya çıkıyor. Yani sorumluluk, doğrudan İçişleri Bakanlığı’na da işaret ediyor.

Soylu’nun bir başka iddiası ise, Türkiye’de diğer ülkelerden farklı olarak, 2020 yılında faili meçhul kadın cinayetinin olmadığı yönündeydi. Halbuki Mart 2020’de İzmir’de Nuray V.’nin, Nisan 2020’de Adana, İstanbul ve Van’da üç kadının ölümü, Mayıs 2020’de Şırnak’ta bir kadının ölümü ve daha niceleri basına “faili belirlenmemiş cinayet” olarak yansımıştı. Oysaki Soylu’nun “faili meç-

hul kadın cinayeti yok” beyanını “faili meşhur” a yormak gerekiyor. Zira Sedat Peker’in ifşaatlarıyla gündeme gelen Yelvana Kaharman’ın 2019 yılındaki “intihar”ının gerisinde, kontrgerilla şefi olan babasının izinden giden Tolga Ağar; aynı yıl “intihar etti” denilen Nadira Kadırova’nın cinayetinin arkasında AKP’li milletvekili Şirin Ünal gibi “faili meşhurlar” var.

İktidarın, kadına yönelik şiddeti örtbas etmeye dönük adımlarına aynı zamanda şiddeti “normalleştirme” çabaları eşlik ediyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na atanan Derya Yanık, “TBMM Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Belirlenmesi Araştırma Komisyonu”nda yaptığı konuşmada bir tür “şiddet sevicisi” olduğunu gösterdi. Bu saray memuruna göre, salgın döneminde kadına yönelik şiddet olaylarındaki artış “tolere edilebilir” düzeyde oldu.

İstanbul Sözleşmesi’ni feshederek kadınlara düşman olduğunu kanıtlayan AKP-MHP rejimi kadınlara karşı yeni bir saldırıya hazırlanıyor. Dinci-faşist rejimin hedefinde bu defa 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun var.

“Kadına yönelik şiddetin sebeplerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla” kurulduğu iddia edilen Meclis komisyonunun başkanı, 6284 sayılı kanunda yer alan “*Koruyucu tedbir kararı verebilmek için şiddetin uygulandığı hususunda delil ve belge aranmaz*” hükmünü hedef aldı. Bu hükmün birtakım kötü uygulamalara ve suiistimallere neden olduğunu iddia eden saray rejiminin bu görevlisi, tedbir kararı için bilgi ve belge olması gerektiği-

ni savundu.

İktidarın, “haksız tahrik indirimi” adı altında katilleri kayırması kadına yönelik şiddeti arttırırken, komisyon üyeleri, “evlilik birliğinin sadakat yükümlülüğüne yönelik aykırı davranışın haksız tahrik nedeni olduğunu” iddia ediyor ve bu bahaneyle katillerin cezalarını daha da indirmek istiyorlar. Eşe karşı işlenen suçları “basit bir mesele” olarak tanımlayan komisyon başkanları, “şiddete karşı aile arabuluculuğu” önerdiler.

Görüldüğü üzere kadına yönelik şiddetin nedenlerini araştırma ve tedbir belirleme amacıyla oluşturulduğu iddia edilen meclis komisyonlarının tek dertleri katilleri koruyup kollamaktır. Bu kepa-zelik bir tesadüf değildir. Zira komisyonlara katılanların çoğu, kadın katilleriyle aynı zihniyeti taşıyor.

Af çıkararak kadın ve çocuklara şiddet uygulayan katilleri-tecavüzcüleri sokaklara salan AKP-MHP rejimi, bu icraatıyla yeni kadın-çocuk ölümlerine davetiye çıkarmıştır. Çocuk istismarında “rıza varsa soyun yok” diyerek, 12 yaş üstü çocuklara istismarı suç olmaktan çıkaran bu rejim halen kadın ve çocuk düşmanı politikalarına devam ediyor. Bundan dolayı istismarın, şiddetin, cinayetlerin sorumluluğu bu rejimin sırtındadır.

Bu kokuşmuş düzenin işsizlik, sefalet, şiddet, cinayet, tecavüz dışında emekçilere sunacağı bir şey yok. Emekçilere düşen; krizin, pandeminin, dinsel gerici politikalarla ağırlaşan, kadın ve çocuklara yönelik şiddetin sorumlularından hesap sormak için birleşik mücadeleyi her alanda yükseltmektir.

Sinbo'da "İstanbul Sözleşmesi" gündemli direniş okulu

"Saldırlara karşı topyekûn mücadele!"

Kod 29'un kaldırılması talebi ile 144 gündür direnen TOMİS üyesi Dilbent Türker, direniş okullarını da sürdürüyor. Direniş okullarının 23'üncüsü İşçi Emekçi Kadın Komisyonları'nın (İEKK) sunumu ile "İstanbul Sözleşmesi" gündemli yapıldı.

İEKK temsilcisi konuşmasına İzmir'de HDP'ye yönelik gerçekleşen saldırıda katledilen Deniz Poyraz'a değinerek başladı. Saldırıya ilişkin "Bu saldırı İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararından bağımsız değil. Bu düzenin her yanından çürümüşlük akıyor. Bu saldırının bizzat İçişleri Bakanı tarafından kışkırtıldığını biliyoruz" dedi.

"SÖZLEŞMEDEN ÇEKİLME KARARI SADECE KADINLARI İLGİLENDİRMİYOR"

Konuşmasının devamında sermaye düzeninin her yanından çürüdüğü'nün altını çizen İEKK temsilcisi "Bu çürüyen düzende işçi ve emekçi kadınlar olarak pek çok saldırı ile karşı karşıyayız. Bu düzen içinde bize yaşam hakkı dahi tanınmak istenmiyor. İktidar bir yandan daha çok sömürecek yasaları çıkarırken diğer yandan şiddeti körüklüyor. Kadınlara yönelik saldırıları yasal düzenlemelerle tamamlıyor. İstanbul Sözleşmesi de bu saldırıları tamamlayan yasal adımlardan sadece biri" dedi.

Sözleşmenin kadın mücadelesinin basıncıyla burjuva devletler tarafından imzalandığına dikkat çekerek şunları ifade etti:

"Sözleşmeden çekilme kararı sadece kadınları ilgilendirmiyor. İktidarın politikalarını bütünlüğü içinde değerlendirmemiz gerekiyor. Bu saldırıyı püskürtmek için mücadeleyi bu bakışla ele

almalıyız. AKP-MHP iktidarı kadınlardan duydukları korku ile uzun zamandır bu adımı atamıyordu. Kendi tabanının desteğini alabilmek adına da 21 Mart'ta İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiğini duyurdu. Bunun üzerine kitlesel eylemler yapıldı. Bu süreçte iktidar pandemiyi bir kez daha fırsata çevirerek sokağa çıkma yasaklarını getirdi."

"SALDIRIYI PÜSKÜRTMENİN TEK YOLU SOKAKTA VERİLECEK MÜCADELE"

19 Haziran'da yapılacak çağrıya kulak vermek gerektiğinin altını çizen İEKK temsilcisi şunları ifade etti:

"Saldırıyı püskürtmenin tek yolu iktidarın keyfi uygulamalarına karşı sokakta verilecek mücadeledir. Bu saldırının püskürtülmesi de topluma işçi ve emekçilere umut verecektir. Kadınların öncülük yaptığı bu mücadeleye tüm işçi ve emekçiler, ezilenler destek vermeli, hayatı durdurmalı ve ses çıkarmalı. Böylelikle kadına

yönelik şiddeti nasıl sonlandırabileceğimizi de bu mücadele ile görebiliriz. Hem yasaları koruyabilmek hem de uygulayabilmek için sokağa çıkmamız, mücadele etmemiz gerekiyor."

İEKK temsilcisi şu şekilde devam etti:

"Sınıf hareketinin güçlenmesi, kadına yönelik bir dizi saldırının püskürtülmesi açısından önemli bir yerde durduruyor. Biz işçi emekçi kadınlar bir yandan sokaklarda, eylemlerde olurken diğer yandan fabrikalarda birliklerimizi oluşturmalı ve örgütlenmeliyiz. Aynı Sinbo'da Dilbent'in, SML'de Seçil ve Derya'nın yaptığı gibi. Biz İEKK olarak hem 19 Haziran'a hem de 1 Temmuz'a çağrımızı yineleyelim. Taciz, mobbing ve şiddete karşı sokaklarda olacağız."

"SALDIRGANLAR PATRONLARDAN VE İKTİDARDAN GÜÇ ALIYORLAR"

Ardından söz alan TOMİS direnişçisi Dilbent Türker şunları ifade etti:

"Toplumdaki saldırılar birbiriyle bağlantılı. İstanbul Sözleşmesi'nin feshi, kadına yönelik şiddetin artması, fabrika önünde saldırıya uğramamız bağlantılı. Onlar patronlardan güç alıyor, sözleşmeyi iptal etmek isteyenlerden güç alıyor. Biz kadınların rüzgarı tersine çevirmek için mücadele etmekten başka bir şeyi yok. Sermaye ve onun iktidarına karşı topyekûn mücadele etmeliyiz."

"KADINLARIN VERDİKLERİ MÜCADELEDEN KAYNAKLI 6284 VAR"

Bir kadın işçi söz alarak iktidarın ikiyüzlü tutumuna değindi ve şunları ifade etti:

"6284 nolu kanunun uygulanabileceğini düşünmek aslında kadın mücadelesini pasifize ediyor. Kadınların verdikleri mücadeleden kaynaklı bu yasa var. Zaten işe yaramayan yasanın kaldırılması neyi değiştirecek? Aslında hiçbir şey değişmeyecek. Kadınların yaşadığı sorunu temelde çözemeyecek. Ama bu sözleşme için mücadele etmek bizim için bir kazanımdır."

"DÜZENİ YIKANA DEK MÜCADELE"

Yasaların sınırları ve mücadelenin anlamı üzerine sohbet edilerek şunlar ifade edildi:

"Gerçek anlamıyla sömürünün, şiddetin, kadın katliamlarının son bulduğu bir düzeni yaratma mücadelesi vermeliyiz. İşçi ve emekçi kadınların da bu mücadelede ön saflarda yer alması. Haklarımız ve geleceğimiz için mücadele etmeli ama bu mücadeleyi de bu düzeni yıkana dek sürdürmeliyiz."

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

SML direnişçileri: "Faşizme geçit yok!"

SML Etiket'te işlerin azaldığı gerekçesi ile işten çıkarılan ve direnişe geçen DEV TEKSTİL üyesi işçiler 5 aya yakındır direniyor.

HDP İzmir İl Örgütü'nde gerçekleşen silahlı saldırı ve Deniz Poyraz'ın katledilmesine ilişkin İktidari'de yapılan eyleme katılan direnişçiler şunları ifade etti:

"Bizler SML Etiket önünde direnen kadın işçiler olarak 136 gündür fabrika önünde direniyor ve mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu süreç boyunca baskı, mobbing, şiddet ve gözaltılarla karşılaştık.

Ama bu saldırıların hiç birisine boyun eğmedik. Kararlılığımızdan, irademizden aldığımız güçle hareket ediyoruz. Biz işçi ve emekçi kadınlar işyerlerinde, sokaklarda, yaşamın her alanında AKP ve MHP iktidarının uygulamış olduğu politikalar sonucunda tacize, tecavüze ve katledilmeyle karşı karşıya kalıyoruz. Dün İzmir'de HDP üyesi bir kadın

arkadaşımız haince katledildi. Bu katledilmenin sorumlusu AKP ve MHP iktidarındır. Faşist çeteler gücünü iktidardan alarak hareket ediyorlar ve bunun sonucunda katliamlar gerçekleştiriyorlar. Kürt halkına ve emekçilerine dönük katliamlar son bulmalıdır. Bizler 'yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği' demeye devam edeceğiz. Bu saldırıların

karşısında da birlik ve dayanışma içerisinde örgütlü bir şekilde duracağız. Meydanlarda, alanlarda 'faşizme karşı omuz omuza demeye' devam edeceğiz.

Direnişimiz boyunca bizlerin yanında dayanışma içerisinde olan Halkların Demokratik Partisi yalnız değildir.

Hayatını kaybeden arkadaşımızın ailesine ve Halkların Demokratik Partisi'ne baş sağlığı diliyoruz.

Faşizme geçit yok!

Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği!"

MİB MYK Haziran 2021 tarihli toplantısı sonuç metni:

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin ruhuyla harekete geçelim, örgütlenelim!

Metal İşçileri Birliği Merkezi Yürütme Kurulu (MİB MYK) olarak Haziran ayı toplantımızı gerçekleştirdik. Toplantının gündemleri arasında, 1 Mayıs süreci, siyasal gelişmeler, sınıfa yönelik saldırılar, metal işkolu Grup TİS süreci, direnişler, birliğin faaliyetleri ve yayınlarımız oldu.

Bu gündemler üzerine yapılan tartışma ve değerlendirmelerin sonuçlarını ana başlıklar halinde sunuyoruz.

-1 MAYIS SÜRECİ:

Pandemi koşulları ve yasaklamalara rağmen 1 Mayıs günü ve öncesinde birçok kentte ve fabrikada işçi, emekçiler bir araya geldi. AKP-MHP iktidarının keyfi yasakları başta metropol kentler olmak üzere birçok kentte ilerici-devrimci güçlerin, öncü işçilerin alanlara çıkmasıyla boşa düşürüldü. Direnişlerin ve ilerici-devrimcilerin çabaları 1 Mayıs'a gerçek anlamını kattı. Metal fabrikalarında da yapılan 1 Mayıs açıklamaları ve etkinlikler sınıf adına anlamlı bir deneyim oldu.

1 Mayıs'a sayılı günler kala "ticari faaliyetler" dışında her türlü eylem, etkinlik, basın açıklaması yasaklandı. İşçi direnişlerine ardı ardına polis saldırıları yaşandı. Milyonlarca işçi çalışmaya mecbur bırakılırken, sözde tam kapanma kapsamında 1 Mayıs yasaklanmaya çalışıldı. Sendikal bürokrasi ise yine icazetçi tutumlarıyla yasaklara boyun eğdi. Göstermelik, sınırlı sayıda kişiyle yapılan 1 Mayıs açıklamaları ile yetinmeye çalıştılar. Sendika üyeleri fabrikalarda, işyerlerinde çalışırken, sendika başkanları meydanlarda, sosyal medyada poz vermenin yarışına girdiler.

Milyonlarca işçi çalışırken, alanlara çıkan kitlenin sayısal azlığı aldatıcı olmalıdır. İşçi sınıfının yaşadığı sorunlar katlanmaktadır. Yasaklara rağmen sokaklara çıkılması, ortaya konulan irade çok anlamlıdır. Pandemi, kriz ve yasakları ortadan kaldıracak olan da bu iradenin birleşik, militan 1 Mayıslarla buluşmasından geçmektedir.

-SİYASAL GELİŞMELER

Ortadoğu coğrafyasında yaşayan halkların yaşadığı acılar, katliamlar teker-rür ediyor. Mazlum Filistin halkına yönelik siyonist İsrail rejiminin saldırılarına bir

yenisi eklendi. Dünya halklarının tepkisini çeken saldırıların kesilmesi, on yıllardır süren işgal politikasının sona erdiği anlamına gelmemektedir. İzleyen günlerde saray şefi Erdoğan'ın emperyalist ABD lideri Biden ile görüşmesi, Ortadoğu'da yaşayan halklara yönelik yeni saldırı planlarının hazırlanacağı ilk sinyallerini veriyor. Emperyalistlerin, siyonistlerin ve işbirlikçilerinin işgal, savaş, katliam politikalarına karşı Ortadoğu halklarının birleşik mücadele etmekten başka yolu yoktur.

Düzen yargısının üç maymunu oynadığı bir süreç olan mafya-çete liderinin itirafları ise, düzenin tüm kurumlarının çürümüşlüğüne, devletin mafya-çetelerin eliyle yönetildiğini bir kez daha göstermiştir. Milyonlarca asgari ücretli işçinin açlık sınırı altında yaşamaya mahkûm edildiği bir ülkede, tepeden tırnağa pisliğe bulaşmış, milyarlarca dolarlık rant, uyuşturucu, silah vb. ticareti bizzat ülkeyi yönetenlerin eliyle yürütülüyor. Daha ne kadar pisliğin ortaya saçılacağı bilinmez, ancak yapılması gereken pislikleri yaratan bu sömürü düzenine son vermektir. Bizden çaldıklarını geri almanın vakti gelmiştir. Üretenlerin yöneteceği bir dünya özlemine olan ihtiyaç bugün daha da yakıcı hale gelmiştir.

-SINIFA YÖNELİK SALDIRILAR

Pandemi sürecinde işçi sınıfının kazanılmış haklarına yönelik saldırılar hız kesmeden sürdü. Sözde işten çıkarma yasasının olduğu süreçte, 200 bine yakın işçi Kod-29 gerekçesiyle işten atıldı. SGK'nın Kod-29'u 5 ayrı maddeye bölmesi, esas itibarıyla hiçbir şeyi değiştirmemiştir.

İflas eden şirketlerden alacaklılar listesinde, işçi sınıfı yine en sona bırakıldı. Kriz ortamında oluşan ve oluşacak olan şirket batışları düşünüldüğünde yeni sorunların habercisi olan bu yasa ile krizin faturasının bir kez daha işçi sınıfını ödetilmeye çalışıldığını görüyoruz.

Pandemi süreci boyunca artan işsizlik ve enflasyon, düşen alım gücümüz, ücretsiz izinler ile hayat daha da çekilmez bir hale gelirken, sermayeye teşvikler, vergi afları ile hizmette sınır tanımıyorlar.

Saldırılarına karşı işçi sınıfının topyekûn direnişten başka çözümü yoktur. İşkolu, fabrika ayrımı yapmaksızın, çalışma koşullarının düzeltilmesi, kazanılmış hakların korunması için örgütlü bir mücadeleye ihtiyacı vardır. Sorunlarına sessiz kalan değil, ses çıkaran, harekete geçen işçi sınıfı kazanacaktır.

-METAL İŞKOLU GRUP TİS SÜRECİ

150 bine yakın metal işçisini kapsayan metal işkolu Grup Toplu İş Sözleşmesi süreci başladı. Mayıs ayı itibarıyla taraf sendikaların yetki tespitleri sonuçlandı. Pandemi döneminde önemli kayıplar yaşayan metal işçileri, talepler, mücadele ve örgütlenme programının hazırlıklarına bugünden başlamalıdır.

Yetkili sendikaların anket, toplantı vb. hazırlıkları ile taslak çalışmalarına başladıklarını görüyoruz. Türk Metal çetesi düşük profilli anketler ile işçilerin fikirlerini aldığını iddia ediyor. Halbuki göstermelik anketler ile beklentiye en düşük seviyeye çekmeye çalışıyor. Anketinde ilk 6 ay için belirtilen en yüksek zam oranı olan 1050 lira ile algı operasyonu yapmaya başladı. Açıkça satışın ilk sinyallerini veriyor.

Birleşik Metal-İş, fabrikalarda TİS komiteleri ile toplantılara başladığını duyurdu. Metal işçilerinin kayıpları ile yeni kazanımları sağlaması için, TİS komitelerinde alınacak kararlar hayati önem taşıyor. Ancak unutmamak gerekir ki, inisiyatif eline alamayan TİS komiteleri, sendikal bürokrasinin yedeğine düşmekten kurtulamaz.

Tüm metal işçilerini insanca çalışma ve insanca yaşama koşullarını sağlayacak taleplere sahip çıkmaya çağırıyoruz. Metal işçilerinin onayının olmadığı bir taslakla hiç kimse karşımıza çıkmamalıdır. Şubelerde ve genel merkez komisyonlarında alınacak tüm kararlarda tabana söz-yetki-karar hakkı tanınması için mücadele edilmelidir.

Unutmayalım ki, sendikaların her ay açıkladığı yoksulluk sınırı raporu da metal işçisinin halihazırdaki açık sefaletini göstermeye yeterlidir. BİSAM'a göre 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı daha şimdiden 9.739 liradır. Bu rakam göz önüne alınmadan oluşturulacak taslak metal işçilerini sefaletle mahkûm etmektedir.

Öz Çelik-İş'ten ise her zamanki gibi ses seda yok. Anlaşılan MESS ve Türk Metal arasındaki toplu sözleşme oyununa onay vermekten öteye bir amaçları, planları yok.

MYK olarak, aldığımız kararlar çerçevesinde, metal işçilerine şu çağırımı yineliyoruz.

Taslak demek, uğruna mücadele edeceğimiz, etrafında kenetleneceğimiz ortak talepler demektir. Bu yüzden bizler taslağımıza bugünden sahip çıkar, kendimiz hazırlar ve kenetlenirsek, MESS'in dayatmaları da sendikal bürokrasinin

oyunları da boşa düşer. Sendikal bürokrasinin ihanetler ile dolu tarihinin bilincinde olmalı, hiçbir beklenti içerisinde olmamalıdır. Kendi göbek bağımızı yine kendimiz keseceğiz.

Aksi takdirde, MESS ve işbirlikçilerinin satış sözleşmesine imza atmaları kaçınılmaz olacaktır.

Önümüzdeki günlerde çeşitli fabrikalardaki duruşları da fırsata çevirmelerine izin vermeyelim. 2015 yılı Metal Fırtına'da olduğu gibi birleşelim, tek yumruk olalım.

2021 yılında Cumhuriyet tarihinin ihracat rekorlarını kıran MESS kodamanlarının kriz edebiyatına karşı taleplerimizi savunalım. Geleceğimiz için "Kazanana kadar Grev!" şiarıyla örgütlenme çalışmalarına başlayalım. Üretimden gelen gücümüz, en önemli silahımızdır. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi, sendika bürokratlarının grevi boşa düşüren kirli hesaplarının, oyunlarının, grev yasağı fırsatçılıklarına izin vermeyelim.

-DİRENİŞLER

Türkiye'nin dört bir yanında ücretsiz izin, Kod-29 gibi saldırılara maruz kalan işçilerin direnişleri sürüyor. Sinbo, SML Etiket direnişleri, Baldur, Mastaş grevleri önemli bir yerde durmaktadır. Direnen, greve çıkan işçilerle dayanışmak hepimizin sorumluluğudur. Direnişlerin kazanımla sonuçlanması dayanışmanın büyütülmesinden geçmektedir.

-YAYINLAR

Geçmiş süreçteki yayın faaliyetini değerlendiren MYK'mız, önümüzdeki dönemi TİS süreci olarak örgütleyen, metal işçilerinin mücadelesini ileri taşıyan bir perspektifle yayın faaliyetini güçlendirecek adımlar atma kararı aldı.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 51. yılına girerken, bizlere bu şanlı ve onurlu tarihi bırakan işçi önderlerini saygıyla anıyor, selamlıyoruz. Sorunlarımızın kaynağı olan sömürü düzenine son vermek, insanca çalışma koşullarına ve insanca yaşayabileceğimiz bir düzene kavuşmak için 15-16 Haziranların yolundan yürümeye çağırıyoruz. İşçi sınıfının örgütlülüğüne yönelik saldırı anlamına gelen yasaların bu büyük işçi direnişi ile geri çekilmesi, 100 bini aşkın işçinin şalterleri indirerek İstanbul'da meydanları zapt etmesi, sermayedarların devrim oluyor korkusu ile kaçacak delik aramaları işçi sınıfının ve de fiili meşru eylem hattının gücünü ortaya koymaktadır. Bu bilinç, irade ve çaba ile tüm metal işçilerini harekete geçmeye, örgütlenmeye çağırıyoruz.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ YÜRÜTME KURULU
HAZİRAN 2021

Ülke çapında 15-16 Haziran

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 51. yıl dönümü vesilesi ile bir süredir sanayi havzalarında, fabrika önlerinde, direniş alanlarında çalışmalarını hızlandıran 15-16 Haziran Bileşenleri Kadıköy'de 15 Haziran günü eylem gerçekleştirdi. Eylemde ilk olarak 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nde yaşamını yitiren Mutlu Akü işçisi Yaşar Yıldırım, Vinylex işçisi Mustafa Baylan, Maltepe Tekel işçisi Mehmet Gıdak şahsında tüm devrim şehitleri için saygı duruşu gerçekleştirildi.

Sonrasında konuşma yapan HDP İstanbul Milletvekili Piroğlu "İşçi sınıfı en büyük saldırılar altındayken 15-16 Haziran'ı anlamak yürünecek yolu anlamaktır" dedi. Piroğlu "Yaşasın devrim ve sosyalizm" diyerek sözlerini tamamladı. Basın açıklamasında, işçi sınıfının 15-16 Haziran'daki büyük başkaldırısı anlatıldı ve işçi sınıfının bugünkü çalışma koşullarına değinilerek "Bir yılı aşkın bir süredir pandeminin sermayedarlara sağladığı olanaklar altında eziliyoruz. Üretim artsın, çarklar dönsün, patronlar karlarına kar katsın diye sağlıksız koşullarda, salgın önlemleri alınmadan çalışmak zorunda bırakıldık." denildi. Talepler sıralanarak işçi ve emekçiler çürümüş sermaye düzeni karşısında örgütlü mücadeleye çağrıldı.

Açıklamanın ardından Sinbo ve SML Etiket'te direnen işçiler söz aldı. Sinbo direnişinin sürecini anlatan Türker "Bizlerin hayatları bir avuç asalağın ellerine bırakılmayacak kadar değerlidir" dedi. Sinbo direnişçisi sermayenin ve AKP-MHP iktidarının saldırılarına karşı işçileri birlik olup mücadele etmeye çağırıldı.

SML Etiket direnişçisi Seçil Arı söz aldı ve şunları ifade etti: "Bugün 15-16 Haziran, bundan 51 yıl önce işçiler sendika düşmanlığına karşı mücadele ettiler. Bizler bugün sendikalı olmak için mücadele ediyoruz. Direnmekten başka çaremiz yok, tüm dostları direnişlerle dayanışmaya davet ediyoruz."

Eylem sonunda polis halay çekenlere saldırdı ve eyleme katılanlar sloganlarla karşılık verdi. Polisin saldırısı püskürtüldü ve eylem bitirildi.

DİSK'TEN 15-16 HAZİRAN EYLEMLERİ

15 Haziran'da İzmir'de DİSK Ege Bölge Temsilcisi ve DİSK'e bağlı İzmir'deki Şubelerin çağrısı ile basın açıklaması yapıldı. DİSK Çukurova Bölge Temsilcisi Seyhan Belediyesi önünde basın

açıklaması gerçekleştirdi. **Kocaeli**'de DİSK İzmit Sabri Yalım Parkı'nda eylem yaptı. **Kayseri**'de DİSK Bölge Temsilciliği'nin gerçekleştirdiği eyleme, DİSK/Dev Yapı-İş Kayseri Bölge Temsilciliği, KESK bileşenleri, BDSP, Kayseri İşçi Birliği, EMEP, SOL Parti destek verdi.

Ayrıca Bursa ve Ankara'da emek ve meslek örgütleri 15-16 Haziran eylemleri gerçekleştirdi. **Ankara**'da DİSK, KESK, TMMOB, ATO ve ASMMMO'nun çağrısı ile 12.30'da Ulus Heykel önünde basın açıklaması gerçekleştirildi. **Bursa**'da işçilerin de katıldığı eylemde açıklamayı okuyan Birleşik Metal İş Sendikası Bursa Şube Sekreteri Osman Sütçüoğlu, 15-16 Haziran 1970 direnişinin önemli dersler içerdiğine değinerek "15-16 Haziran yalnızca anılması gereken bir "tarih" değil, işçi sınıfının elini kolunu bağlama girişimine karşı bir itirazdır, sendikal hak ve özgürlükleri savunma direnişidir" dedi.

16 Haziran günü de Artvin, Mersin, Antep'in de aralarında olduğu pek çok ilde emek ve demokrasi güçleri ile DİSK'in çağrısıyla eylemler gerçekleştirildi.

DİSK Gebze'den İstanbul'a yürüyüş gerçekleştirerek Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda eylem yaptı. 15-16 Haziran eylemlerinde yaşamını yitirenler olmak üzere işçi sınıfı mücadelesinde hayatını kaybedenlerin anılmasının ardından DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu söz aldı. Sonrasında konuşan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu "Bizlerin, işçi sınıfının, bu ülkenin tüm değer ve güzelliklerini üretenlerin yeni bir yol açması gerekiyor. Sağlıklı, güvenceli ve insanca bir yaşam için, haklarımızı almamız için örgütlenmemiz gerekiyor" vurgusu yaptı.

ANKARA'DA POLİS SALDIRISI

Ankara'da 15-16 Haziran Büyük İşçi

Direnişi vesilesiyle ilerici ve devrimci kurumların ortak hazırlıklarını sürdürdüğü ve çağrısını yaptığı eyleme polis saldırdı. 16 Haziran Kızılay Olgunlar Sokak'taki Madenci Anıtı önünde gerçekleştirecek eylem için toplanan kitle polisin engeliyle karşılaştı. "Valilik yasağı"ni bahane eden polis eyleme izin veremeyeceklerini söyleyerek kitleye saldırdı.

2 BDSP'linin yanı sıra DGB ve Ankara İşçi Meclisi'nden birer kişinin, HDP, BMG'den gözaltına alınanlar oldu.

İKİTELLİ'DE EYLEM

İstanbul İkitelli'de "15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin ruhuyla salgına ve sömürüye karşı mücadeleye!" şiarlı basın açıklaması gerçekleştirildi. Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu, Devrimci Parti, Devrimci Yolda Özgürlük, Halkların Demokratik Partisi, Halkevleri, Emek Partisi, Proleter Devrimci Duruş'un çağrısıyla yapılan eylemde, SML Etiket ve Bayrampaşa Belediyesi direnişçileri söz aldı. Yaşadıkları süreçlerini anlatan işçiler, "15-16 Haziran büyük işçi direnişi biz işçi ve emekçilere izlememiz gereken yolu gösteriyor. Bizler emeğimiz hakkımız için direneceğiz mücadele edeceğiz" denildi.

Ardından okunan basın açıklamasında, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin tüm görkemiyle bugün de işçilere yol gösterdiğine değinilerek şu vurgu yapıldı:

"Fabrikalarda komitelerin kurulması, birleşik bir mücadele yürütülmesi, baskıya ve zorbalığa karşı mücadelenin büyütülmesi gerektiğini de gösteriyor. Krizin ve salgının faturasını ödememek için, haklarımızın korunması için birleşmeli, örgütlenmeli ve mücadele etmeliyiz. Bizlerde gücümüz birliğimizden gelir diyerek 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin ruhu ile mücadeleyi büyütülmeliyiz."

Burjuva devrimleri, cumhur

BURJUVA DEVRİMLERİ VE PİYASA

Kasım 2010 tarihli **90. Yıl Tezleri**, "Kapitalizm, Cumhuriyeti on yıllar boyunca kemirmişti" tespitinde bulunuyordu. Ekim 2017 tarihli parti yayını aynı tespiti evrensel tarih çerçevesine yerleştirerek derinleştiriyor:

"Fransız Devrimi bir özgürlük hareketidir, vurgusu özgürlüğüdür. Ancak piyasa tarafından teslim alınmıştır, tıpkı Türkiye Cumhuriyeti gibi. Piyasaya teslim olan bir cumhuriyet ölmeye mahkûmdur." (**Boyun Eğme**, sayı:97, 27 Ekim 2017)

Yalnızca üç kısa cümlede tarihsel gerçeğin ve teorinin canına okunduğunun resmidir bu düşünceler. Olup biteni daha yakından görelim.

Christopher Hill 1640 İngiliz Devrimi'nin ve Albert Soboul 1789 Fransız Devrimi'nin dünyaca ünlü birinci sınıf marksist tarihçileridir. İlki İngiliz Devrimi'ni ve ikincisi Fransız Devrimi'ni, ayrıntılara inen bir tarihsel malzeme eşliğinde sunmakla kalmıyorlar, konularının ufuk açıcı ve yol gösterici bir marksist çözümlemesini de yapıyorlar. Chris Harman, **Halkların Dünya Tarihi** başlıklı kitabının bu devrimlere ayrılmış bölümlerinde, ağırlıklı olarak bu iki usta tarihçiye dayanır. Aşağıdaki tarihsel bilançoyu adı geçen kitaptan aktarıyoruz:

"Kendinden önceki Hollanda, İngiliz ve Amerikan devrimleri gibi Fransız Devrimi de, tam anlamıyla piyasa temelli bir toplum için, geçmişten miras kalan büyük engelleri temizlemişti." (**Yordam Kitap**, 5. Basım, s.295)

Bu, burjuva devrimlerine ilişkin marksist tarihsel bakışın temeli ve aynı zamanda alfesidir. Tarih içinde burjuva devrimleri, feodal toplumun bağrında yeşeren ve gelişen piyasa dinamiklerinden doğdular. Temel tarihsel rollerini de piyasayı sınırlayan ilişkileri ya da engelleri yıkararak oynadılar. Burjuva devrimlerinin yarattığı toplum tam da piyasa ilişkilerine dayalı bir toplum, yani klasik biçimiyle kapitalizmdi. Klasik burjuva devrimleri kırdı feodal toprak mülkiyeti tekeli, kentte feodal sanayinin hapsediği lonca tekeli parçaladılar. Monarşi tarafından dağıtılan özel imtiyazlı ticari, sınai ve mali tekelleri ortadan kaldırdılar. İç gümrük duvarlarını yıktılar, böylece iç pazardaki parçalanmaya son verdiler. Modern ulusların doğuşu, ulusun tek bir

Klasik burjuva devrimlerinin zaferi gerçekte piyasanın zaferidir. Elbette burjuva devrimlerinin "vurgusu özgürlüğüdür." Ama bunun her şeyden önce tam da "piyasanın özgürlüğü" demek olduğunu bilmeyen biri marksist değildir. Fransız Devrimi bir "özgürlük hareketi"ymiş, "vurgusu özgürlüğe" imiş! Yazık ki "piyasa tarafından" teslim alınmış. Üstelik "tıpkı Türkiye Cumhuriyeti gibi"!

ulusal pazar etrafındaki birliği, bu yolla sağlanmış oldu.

Tüm bunlar bir arada piyasanın egemenliğinin fiilen kurulması ve resmen ilan edilmesi anlamına geliyordu. Piyasanın yüzyılları bulan evrimi, birbirini izleyen burjuva devrimlerinin yarattığı sıçramalarla da birleşince, sonunda onun egemenliği ile taçlanmıştı. Daha yükselişi içindeki evrimi boyunca insanlığa ödettiği bedeller çok ağır olsa da, tarihteki en büyük ilerlemelerden biriydi bu.

Klasik burjuva devrimlerinin zaferi gerçekte piyasanın zaferidir. Elbette burjuva devrimlerinin "vurgusu özgürlüğüdür." Ama bunun her şeyden önce tam da "piyasanın özgürlüğü" demek olduğunu bilmeyen biri marksist değildir. Fransız Devrimi bir "özgürlük hareketi"ymiş, "vurgusu özgürlüğe" imiş! Yazık ki "piyasa tarafından" teslim alınmış. Üstelik "tıpkı Türkiye Cumhuriyeti gibi"!

Fransız Devrimi konusunda konunun uzmanı Albert Soboul'u dinleyelim:

"Feodalizmin kaldırılmasında ortaya çıkan ekonomik ve sosyal uzlaşmada,

Anayasa koyucu Meclisin eseri tam olarak tespit edilebilir: ilkeler merasimle ilan edildiler ama mülk sahiplerinin çıkarları yararına eğilip bükülüp uygun hale getirildiler. Bu esas olarak burjuvazinin istediği biçimde bir özgürlüktü. 1789 İnsan Hakları Bildirgesi'nin hiçbir yerinde rastlanmasa da, anlaşılması gereken ekonomik özgürlüktür."

Yani kapitalist "piyasa"nın özgürlüğü! Devam ediyor Soboul:

"Laissez faire, laissez passer, (bırakın yapsınlar, bırakın geçsinler) 1789'dan beri, ne de olsa yeni kurumların temelini oluşturuyordu. Mülkiyet özgürlüğü, feodalizmin kaldırılmasından ortaya çıkmıştı. (...) Üretim özgürlüğü, tekellerin ve loncaların kaldırılmasıyla daha da genişletildi: 2 Mart 1791 tarihli Allarde Kanunu, tüm lonca kurumlarını ve tüm ayrıcalıklı manifaktürleri kaldırdı."

"İç ticaret özgürlüğü; yol vergisi ve iç gümrüklerin kaldırılması, aynı şekilde gümrük duvarlarının geriye alınması yoluyla gerçek dış vilayetlerin ilhak edilmesi sonucu oluşan ulusal pazarın birleş-

tirilmesi ile el ele yürüyordu. Ticaret şirketlerinin ayrıcalıklarının kaldırılmasıyla dış ticaretin özgürce gelişmesi güvenlik altına alındı."

Tüm bunlar tarihin gördüğü en görkemli burjuva devrimi tarafından yapılmaktadır. "Vurgusu özgürlüğüdür"; ama bu, her şeyden önce kapitalist piyasanın özgürlüğüdür. Mülkiyet özgürlüğü, ticaret özgürlüğü, girişim özgürlüğü, "özgür işgücü", yani "emek piyasası", ve elbette, tüm bunların birleşik ifadesi olarak sömürü özgürlüğüdür.

Bıraktığımız yerden şöyle devam ediyor Soboul:

"Nihayet, girişim özgürlüğüne ayrılmaz biçimde bağlı olan çalışma özgürlüğü: 14 Haziran 1791 tarihli Le Chapelier Kanunu birlik ve dernek özgürlüğünü tanıırken, aynı zamanda işçilerin örgütlenme özgürlüğünü ve grevi yasakladı. Özgür kişi, yaratmakta ve üretmekte, kâr amacı gütmekte ve onu dilediği gibi kullanmakta da özgürdü. Toplumsal olarak eşit bireyler soyutlaması üzerine kurulu olan liberalizm, gerçekte zenginlerin çı-

İhtiyat ve “piyasa”

H. Fırat

karına uygun sonuçlandı: ve Le Chapelier kanunu, grev hakkı konusunda 1864'e kadar, sendikal birleşme hakkı konusunda 1884'e kadar serbest rekabetçi kapitalizmin asıl direğini oluşturdu.” (Fransız Devrimi'nin Kısa Tarihi, İnter Yayınları, s.60-61)

Tarihin gördüğü en büyük burjuva devrimi, “çalışma özgürlüğü” (sömürü özgürlüğü diye de okunabilir) adına işçilerin örgütlenme özgürlüğünü ve grev hakkını daha baştan yasaklamıştır. Ve bu yasak, grev hakkı konusunda 1864, sendikal örgütlenme özgürlüğü konusunda ise 1884 yılına kadar, yani büyük devrimin neredeyse 100. yılına kadar, yürürlükte kalmıştır. Ne adına? Büyük Devrim'in girişim ve çalışma özgürlüğü, dolayısıyla piyasa özgürlüğü adına!

Soboul tüm bunları Büyük Devrim'in bilançosunu çıkardığı bölümde şöyle özetliyor:

“Fransız Devrimi'nin sınırsız girişim ve kâr özgürlüğünü ilan ettiği ve bunları kabul ettirerek kapitalizmin yolunu düzlediği muhakkaktır. Ondokuzuncu yüzyılın tarihi, onun bir efsane olmadığını gösterdi.” (s.139)

Elbette “özgürlük”, “kamusal ve siyasal özgürlük anlamına da geliyordu”. Soboul bunu, Haklar Bildirgesi'nin maddeleri üzerinden örnekler. “Kişi özgürlüğü”ne, “masumiyet karinesi”ne, düşünce ve düşünceyi açıklayıp yayma özgürlüğüne, inanç özgürlüğü kapsamında dinsel hoşgörüyü vb. işaret eder. (s.61)

“Eşitlik” bahsinde ise burjuva devrimlerinin tarihsel sınırlarıyla ilgili çok iyi bilinen o gerçeği yineler: “Tabii ki burada söz konusu olan sadece burjuva eşitliğidir. Kanun herkes için eşittir, onun önünde tüm vatandaşlar eşittir.”

Ya sosyal eşitlik? “Sosyal eşitlik söz konusu bile değildir!” (s.62)

Yine de tüm bu gerçekler, Büyük Fransız Devrimi'nin tarihin gördüğü en devrimci olaylardan biri olduğu gerçeğini bir nebze olsun değiştirmez, onun tarihsel değerinden hiçbir şey eksiltmez. Ama bir koşulla: Onu kendi çağının sınırları içinde kavramak koşuluyla! Fakat sorunun can alıcı noktası da zaten budur. Zira bu koşul, siyasal planda burjuva cumhuriyeti için olduğu kadar ekonomik planda da kapitalist piyasanın kendisi için geçerlidir. Dolayısıyla burjuva devrimleri

çağının en büyük devrimini, onu bizzat doğuran ve gerisin geri onunla büyüüp egemen hale gelen kapitalist piyasanın karşısına koymak, seçmeci bir tutumun, kaba bir eklektizmin ifadesidir. Burada tarihsel materyalizmden eser yoktur.

Albert Soboul'un Fransız Devrimi'ne ilişkin bütün bu süreçleri **1789 Fransız İnkılabı Tarihi** başlıklı temel eserinde (Cem Yayınevi, 1969) ayrıntılarıyla ortaya koyduğunu da burada bir not olarak ekleyelim.

AYDINLANMA VE PİYASA

Burjuva devrimler çağının kapitalist piyasa dinamiği, tıpkı egemenliğini borçlu olduğu burjuva devrimi gibi, tarihsel olarak büyük ve köklü bir ilerlemedir. Zira iktisadi gelişmenin önündeki her türden feodal ilişki, işleyiş ve kurumlaşmanın aşılmasının bir ifadesidir. “Marksizmin üç kaynağı” arasında saydığımız o ünlü “İngiliz ekonomi-politiği”nin baş temsilcileri, Adam Smith ve David Ricardo, tam da bu piyasanın açıklamasını ve dolayısıyla teorisini yapan insanlardır. Bugünün sol Kemalistleri tarafından övgülere konu edilen o ünlü “Aydınlanma Çağı”nın ekonomi bilimi alanındaki temsilcileridir. Onların bıraktığı mirastan en iyi biçimde yararlanan ve elbette bu mirası köklü bir eleştiriyi aşan Karl Marx'ın yeri geldikçe bu insanlardan saygıyla söz etmesinin nedeni de budur.

Chris Harman'ın andığımız eserinden aktarıyoruz:

“Bugün Adam Smith'in **Ulusların Zenginliği**, genellikle muhafazakârlığın İncil'i olarak ele alınır. Ancak ilk ortaya çıktığında, Avrupa'daki mevcut düzene ve Britanya'da hâlâ o düzenin hasretini çekenlere radikal bir meydan okumayı temsil ediyordu.

“Smith, aralarında Adam Ferguson ve David Hume'un da bulunduğu bir grup düşünürün, *İskoç Aydınlanması'nın bir parçasıydı. (...) Bu onları, dönemin İngiliz düşünürlerine kıyasla Avrupa Aydınlanması ile daha sıkı bir ilişkiye yöneltti. Smith, **Ansiklopedi'nin** hayranıydı ve Voltaire, d'Holbach, Helvetius ve Rousseau ile dosttu. **Ulusların Zenginliği**, Aydınlanma'nın dünyayı feodal 'irrasyonellikten' temizleme girişiminin bir parçasıydı.”*

“18. yüzyılda Avrupa'daki devletler, saraylardaki ve hükümetlerdeki asalak-

ların lüks içinde tembelce yaşamasına olanak veren bir sürü arpalık –hiçbir gerçek iş yapmayan iyi maaşlı görevler– yaratıyorlardı. Smith'in doktrini onlara karşı bir saldırıydı. Bu ayrıca, tarıma yatırım yapmadan elde ettikleri rantlarla yaşayan toprak sahiplerine de bir saldırıydı. Gelişmekte olan piyasa sisteminin, onu sınırlandıran yüklerden kurtarılması yolunda bir talepti. Bu, Britanya için bir reform programıydı; ama aynı kolaylıkla Avrupa'da devrim için bir program olarak da yorumlanabilirdi.” (Halkların Dünya Tarihi, s.256-58)

Kemal Okuyan, Türkiye soluna sızmış cumhuriyet düşmanlığı ile sürekli olarak mücadele etmiş bir partiyiz diye övünürken, hemen ardından ekliyordu: “Bir olay, bir gelişme tarihsel olarak devrimci, ilerici bir karakter taşıyorsa bunu söylemekten çekinmeyiz, tersine sahip çıkarız.” Güzel! Ama bunu aynı biçimde “piyasa” için de yapmak zorundasınız. Avrupa tarihinde 16. yüzyılın başından 19. yüzyılın son çeyreğine (1871'e!) kadar “tarihsel olarak devrimci, ilerici bir karakter taşıyan” bir gelişme olan o kapitalist piyasa için de. Oysa bu iddialı söylemin yalnızca iki hafta sonrasında dönüp bu kez Fransız Devrimi iyi idi, ama ah bir de o “piyasa” olmayaydı diyorsunuz. Ama işte o zaman da tarihte bildiğimiz nitelik, kapsam ve misyonuyla bir Fransız Devrimi'nden söz etmek olanağı olmazdı.

Eklektizm aldatici bir tatmin sağlar, ama bilimsel bir açıklama değeri taşımaz. Lenin bu türden bir seçmeciliği diyalektik yerine safatanın geçirilmesi olarak nitelerken tümüyle haklıdır. Burada tarihsel materyalizmden eser olmadığına ilişkin yargımızı yineliyoruz. Piyasanın kapitalizmin yükselişini temsil ettiği dönem ile tarihsel gelişmenin önünde bir engele dönüştüğü, böylece çürüme ve kokuşmanın kaynağı haline geldiği dönemi birbirinden ayıramamak, ya da bu ayrımı bilmezlikten gelmek, bunun bir göstergesidir.

PIYASA VE CUMHURİYET

Kasım 2010 tarihli **90. Yıl Tezleri**'ni derinleştiren Ekim 2017 tarihli parti yayınından aktardığımız üç cümlelik pasajın son cümlesi şöyleydi: “Piyasaya teslim olan bir cumhuriyet ölmeye mahkûmdur.” Bu, SİP-TKP'nin temel metinlerde

farklı biçimlerde en sık yinelenen vecizelerinden biridir. Buna burada 1789 Fransız Devrimi değerlendirmesi vesilesiyle rastlamış oluyoruz. Daha önce 1923 Türk Devrimi üzerinden Kemalist Cumhuriyet'in “kemirilmesi”, yani Cumhuriyet'in yozlaşma süreci tespiti üzerinden rastlamıştık. Aynı vecizenin daha özgün bir biçimine ise, aynı **90. Yıl Tezleri**'nin Cumhuriyet'in 12 Eylül ile başlatılan “çöküş süreci” tespiti üzerinden rastlıyoruz:

“12 Eylül, sınıf temeli belirsiz bir asker vesayetinin değil, piyasanın önünü açmıştır. Dengeler de o gün değişmiş, Cumhuriyet altmış yıla yakın süren tarih dilimini kapatarak otuz yıllık bir çöküş sürecine girmiştir.” (1.5 nolu tezden...)

Altmış yıl boyunca (“on yıllarca”) kapitalizm tarafından kemirilen Cumhuriyet, 12 Eylül darbesiyle birlikte piyasanın önü hepten açılınca, böylece “otuz yıllık bir çöküş sürecine girmiş” ve kabaca 2010 yılında da ruhunu teslim etmiştir. Söylenen budur. **90. Yıl Tezleri**'nin kendi sözleriyle: “Bağımsız bir birim olarak Türkiye Cumhuriyeti devleti geçerliliğini büyük ölçüde yitirmiştir.” “Türkiye Cumhuriyeti bitmiştir. 12 Eylül faşist darbesi ile başlayan süreç AKP iktidarının ikinci dönemi sona yaklaşırken nihayete ermiştir.” (2.2 ve 2.5 nolu tezlerden...)

Fransız Devrimi bağlamı, piyasa ile cumhuriyet arasındaki karşıtlığı evrensel tarih çerçevesine oturtuyordu. Türk Devrimi bağlamında bunun daha özgün bir milli örneğini görmüş oluyoruz. Bu iki örnekte “piyasa” tam olarak kapitalizmin kendisidir. Altmış yıllık Cumhuriyeti otuz yıllık çöküşe götüren sürecin başlangıç noktası olarak saptanan son örnekte ise daha özel bir durum dile getirilmektedir. Bu kez söz konusu olan, 1980'lerin başından itibaren dünya ölçüsünde gündeme getirilmiş neo-liberal saldırıyla belirlenen özel bir tarihi evredir. Kapitalist dünyaya ekonomisinde 1970'lerin ortasında patlak vermiş bunalımdan çıkış reçetesi olarak her şeyin, bu arada hemen tüm kamusal hizmetlerin piyasalaştırılmasına yönelik politika ve uygulamalardır. Dolayısıyla söz konusu edilen, sosyal kazanımlarla bir ölçüde sınırlanmış bir kapitalist piyasanın sermayenin karşı saldırısıyla başıboş bırakılmasıdır. Bu arada özelleştirme politikalarıyla devlet işletmelerinin yerli ve yabancı tekelci grupla-

ra peşkeş çekilmesidir.

Örneklediğimiz üç tarihsel olayın tarihsel bağlamları birbirinden belirgin biçimde farklı olsa da tümünün ortak paydası aynıdır: Piyasa-cumhuriyet karşıtlığı! Daha tam bir ifadeyle, kapitalist piyasa ile burjuva cumhuriyeti karşıtlığı! Bu karşıtlığın karşısına konulan pozitif sonuç cumhuriyet-kamuculuk ("yani devletçilik!") uyumu olduğu için, konu özellikle önemlidir. Bugünkü SİP-TKP'yi 1930'lardaki Kadroculuğa bağlayan en temel noktalardan biri, belki de birincisi işte budur. "Altı Ok" yüceltmesine eşlik eden o "Devletçilik, tüm bunların iktisadi temelidir" vecizesini hatırlayınız. Devletçiliğe bu övgü şöyle devam ediyordu: "Üreten bir halk, çalışan bir ulusun varsayımdır devletçilik." Yazık ki bu da tam olarak Kadrocu bir "varsayım"dır. Kadrocular Kemalistlerin "imtiyazsız sınıfsız kaynaşmış bir kitle" biçimindeki propaganda savının sözde teorik dayanaklarını işte bu türden "varsayım"lar üzerinden oluşturuyorlardı.

SİP-TKP için bir başka temel önemde programatik belge olan "Türkiye Cumhuriyeti Felaketin Eşiğinde" metni de "devletçilik"ten aynı övgüyle söz eder. İş devletçiliğin "daha önceki burjuva devrimlerine içkin" olduğu iddiasına kadar götürür. Öte yandan devletçilik der, 1923 Cumhuriyeti'nden miras alınması, "piyasacı AKP"ye karşı savunulması ve nihayet insanlık adına yarınlara taşınması gereken temel bir ilkedir, bir "büyük değer"dir. Bütün bunlardan "devrimci çıkış" adına çıkarılan sonuç ise şudur: "Toplumsal çıkarlar, kamu mülkiyeti ve onun bugün temel somutlanış biçimi olan devletçilik savunulmaksızın insanlık ayağa kalkamayacaktır." (Broşür dizgi, Temmuz 2008, s.9 ve 17)

Toplumsal çıkarlar, kamu mülkiyeti ve "onun bugün temel somutlanış biçimi

olarak devletçilik"! Bu eklektik formül, tam olarak Kadrocu bir argümandır. Fakat "devletçilik savunulmaksızın insanlık ayağa kalkamayacaktır" tezi, ulusal alandan evrensel alana bu büyük sıçrayış, Kadroculuğun da aşılmasıdır.

BURJUVA DEVRİMLERİ, CUMHURİYET VE PİYASA

Yanıtlanması gereken soru şudur: Burjuva devrimleri sürecinde kapitalist piyasa ile burjuva cumhuriyeti arasında sözü edilen türden bir yapısal karşıtlık gerçekten var mıdır? Sorunun yanıtı öncelikle tarih içinde aranmalıdır.

HOLLANDA CUMHURİYETİ

Ortaçağ ilişkisi ve kurumlarıyla iç içe olan İtalyan kent devletleri bir yana bırakılırsa, tarihin gördüğü ilk modern burjuva cumhuriyeti, zamanında "Birleşik Eyaletler" olarak da bilinen Hollanda Cumhuriyeti'dir. Hollandalılar, İspanya tacının iki yüzyıldır sürmekte olan hükümrancılığına karşı ve "Seksen Yıl Savaşları" (1568-1648) olarak bilinen uzun soluklu mücadeleler içinde, ulusal egemenliklerini bağımsız bir cumhuriyet olarak kazandılar. Hollanda Cumhuriyeti, yaklaşık bir yüzyıl (kabaca 17. yüzyıl) boyunca ticaret, sanayi ve finans alanında olduğu kadar bilim ve sanat alanında da Avrupa'nın en ileri ve güçlü ülkesi oldu. (Tarihçiler bunu "Hollanda Altın Çağı" olarak nitelendirirler).

Hollanda Cumhuriyeti iktisadi alandaki başarılarını yükselmekte olan "piya-

sa" düzenine, bilim ve sanat alanındaki başarılarını burjuva bir cumhuriyet olmasına borçlu idi. İkisi arasında bir çelişki ya da çatışma değil, az görülür türden bir uyum vardı. Hollanda, "piyasa" alanındaki egemenliğini 17. yüzyılın sonunda, 1640 Devrimi sayesinde büyük bir atılım gerçekleştirmiş olan İngiltere'ye kaptırmış olsa da, bu arada savaş ve istilalar nedeniyle başından belli badireler geçse de, 19. yüzyıl başına kadar, yani iki yüzyıl boyunca, iyi kötü bağımsız bir burjuva cumhuriyet olarak kaldı.

İki yüz yıllık bu ilk modern burjuva cumhuriyetinin yerini krallığa bırakması, "piyasa"nın değil fakat istilacı Napolyon savaşlarının eseri oldu. Napolyon dönemi çabuk geride kaldı ama Hollanda bir daha cumhuriyet yönetimine resmen dönemedi. 1848'den itibaren artık bir anayasal monarşi, ya da aynı şey demek olan meşruti monarşiydi. Biçim olarak halen de öyledir. Ama bu biçim aldattıcıdır. Kraliyet Hollanda için biraz masraflı olsa da bugün artık yalnızca bir dekordur. Gerçekte o piyasa ile son derece uyumlu bir burjuva cumhuriyetidir. Devlet hiyerarşisinin tepesinde hala bir taç parıldıyor görünse de, devleti yönetenlerin seçimle iş başına geldiği, yasama meclisinin genel oy ile oluşturulduğu, yürütmenin de yasama meclisi içinden çıktığı ve onun tarafından denetlendiği kapitalist bir ülke, resmi adı ne olursa olsun, gerçekte bir burjuva cumhuriyetidir. Günümüz dünyasında burjuva cumhuriyetinin bunu aşan bir tanımı

ve anlamı da yoktur. Dolayısıyla aynı şey benzer konumdaki bir dizi başka Avrupa ülkesi için de geçerlidir.

1640 İNGİLİZ DEVRİMİ

Modern tarih içinde Hollanda Cumhuriyeti'ni 1649'da İngiltere'de devrimin en keskin safhasının ürünü olarak kurulan bir başka cumhuriyet izledi. 1640 İngiliz Devrimi'nin bu son safhası, devrimin gerçek doruğuydu: Kralın idam ve Cumhuriyet'in ilan edilmesi. Bu, İngiltere'de "piyasa" egemenliğinin de dönüşsüz bir ilanıydı. Nitekim aradan daha birkaç yıl ancak geçmişken fiilen, on bir yıl ancak geçmişken de resmen cumhuriyet tarihe karıştığı halde, "piyasa" egemen olarak kaldı.

Cumhuriyetin bu hızlı tasfiyesi hiç de "piyasa"nın değil fakat sınıflar mücadelesinin bir ürünüydü. Cumhuriyetin ölümünün önkoşullarının bizzat cumhuriyetin kurucu lideri Oliver Cromwell tarafından hazırlanması bile bunu doğrulamaya yeter. Cumhuriyet'in ilanından yalnızca dört yıl sonra, fiilen egemen olan artık bir askeri diktatörlüktü ve Cromwell de onun başıydı. İzleyen yıllarda bu resmîyet de kazandı. Cumhuriyet Cromwell'in "tek adam" rejimi halini aldı. O artık taşsız bir "kral" ya da seçilmiş bir "monark"tı. Parlamento tam olarak onun emrindeydi.

Sorun siyasal bir biçim olarak cumhuriyet ile piyasa arasındaki çatışmadan değil, fakat devrimin akışının getirdiği hassas sınıfsal güç ilişkilerinden ve "aşağıdan" gelebilecek bir toplumsal devrim korkusundan doğuyordu. Alt sınıfların gücünü etkin bir biçimde harekete geçiren Cromwell liderliği, tam da bu sayede monarşiyi ezmiş ve cumhuriyeti kurmuştu. Fakat hemen ardından bu kez kendi soluna, devrimi daha da ileriye götürmeye çalışan alt sınıflara, onların "eşitlikçi"

Yanıtlanması gereken soru şudur:
Burjuva devrimleri sürecinde kapitalist piyasa ile burjuva cumhuriyeti arasında sözü edilen türden bir yapısal karşıtlık gerçekten var mıdır?
Sorunun yanıtı öncelikle tarih içinde aranmalıdır.

siyasal temsilcilerine (ünlü Düzleyiciler'e ve Kazıcılar'a) döndü. "Düzen"i sağlamak adına onları dizginlemeye ve ezmeye yönelde. Cumhuriyeti askeri bir diktatörlük olarak hızlı bir yozlaşmaya ve ardından yeni bir devrim korkusu içinde eski düzen güçleriyle uzlaşmaya sürükleyen de bu oldu.

Güçlü tarihi kişiliği sayesinde Cromwell yaşadığı sürece devrimin ürünü düzenin istikrarı iyi kötü korunuyordu. Ama ölünce tüm dengeler bir anda bozuldu. "Aşağıdan" gelen tehlikeye karşı eski düzenin bir dönemdir geri plana itilmiş güçleriyle uzlaşma bir ihtiyaç haline geldi. Uzlaşma biçim olarak monarşiye dönüş üzerinden gerçekleşti. Bizzat Cromwell'in "cumhuriyetçi" adamlarının daha uygun bir çözümü yoktu. 1640 İngiliz Devrimi'nin marksist tarihçisi Christopher Hill durumu şöyle özetliyor:

"1660'ta bütün kürsülerde pasif boyun eğiş vaaz ediliyordu; bir kral 'vücuduna bol bol kutsal yağ sürülerek' geri getirildi. Çünkü bu, aşağıdan toplumsal devrimle tehdit edilen parlamento için, mülk sahibi sınıflar için gerekti." (1640 İngiliz Devrimi, Kaynak Yayınları, s.83)

Elbette bu eski düzenin de geri geliş demek değildi. Olguları sunan Hill, şu temel önemde noktanın altını çizer:

"O halde Restorasyon hiç de eski rejimin restorasyonu değildi. O burjuvazi ve eşrafın zayıflığının değil, gücünün kanıtıdır. Bürokraside, yargı organlarında çalışanlar ve hükümetin maliyecileri 1660'tan sonra çok az değişikliğe uğrayarak işlerini sürdürdüler. II. Charles geri geldi ve Whitehall'daki darağacında babasının kafasının kesilmesinden beri Tanrısal miras hakkı dolayısıyla kralmış gibi davrandı. Ama babasının eski durumuna sahip olamadı." (s.80)

Olamazdı da; zira feodal ilişkilerin ve kurumların beli geriye dönüşsüz biçimde kırılmıştı. Artık "piyasa" güçleri egemen di ve tarihin akışı onlardan yanaydı:

"İş dünyasında, tekeller ve sanayi ve ticaretin saray tarafından denetlenmesi bir daha geri gelmemek üzere ortadan kalkar. Ara dönemde loncalar ve çıraklık yasaları bozulmuştu ve onları yeniden canlandırmak için hiçbir etkili girişim yapılmadı. Serbest ticaret ve sanayi hızla yayıldı..." (s.82)

Yaklaşık bir otuz yıl sonra (1688) kral artık maaşı parlamento tarafından saptanan bir tür en üst düzey "memur"-dan öte bir şey değildi. "Memur" olarak gerçek ayrıcalığı, en yüksek rütbeden olması ve hanedanlık üzerinden bu konum sürekliliği idi. Geline yerde ise durum zaten artık tümüyle başkadır. Günümüz Hollanda'sı için söylediklerimiz günümüz İngiltere'si için de geçerlidir. Krallık yalnızca şatafatlı, dolayısıyla da kamu bütçesi için masraflı bir dekordur. Bugünün İngiltere'si fiilen bir cumhuriyettir ve bu cumhuriyet kapitalist piyasa ile halen de tam uyum içindedir.

1776 AMERİKAN BAĞIMSIZLIK SAVAŞI

Tarih içinde modern burjuva cumhuriyetinin üçüncü bir büyük örneği, 1776 Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın ürünü olan ABD'dir. Hollanda'ya benzer bir biçimde ABD'de de cumhuriyet, yabancı

bir ülke (İngiltere) tacının hükümranlılığına karşı verilen bağımsızlık mücadelesinin bir ürünü oldu. Piyasa güçleriyle en uyumlu siyasal biçim olarak da bugüne kadar süregeldi. Kolonileşmenin ürünü olan ve toprak bolluğu içinde bulunan ABD'de, özgürlük isteyen toprağa susamış bir köylülük olmadığı gibi kapitalist piyasanın önünü inatla tıkayan bir soyluluk da yoktu. Dolayısıyla "aşağıdan" gelen tehlike karşısında uzlaşılacak eski feodal güçler olmadığı gibi burjuvazi

bu türden bir uzlaşmaya itecek nitelikte ve güçte bir alt sınıf hareketi de yoktu. Bütün bunlar, 1776 Bağımsızlık Savaşı'nın dolaysız ürünü ABD cumhuriyetinin piyasa ile tam bir uyum içinde bugüne kadar yaşamasının bir açıklamasını da verir.

Albert Soboul, 1848 Devrimi döneminin önemli figürlerinden, ünlü tarihçi ve politikacı Alexis de

Tocqueville'den önemli bir görüş aktarır. Buna göre Tocqueville, "neden benzer ilkeler ve benzer siyasi teoriler Birleşik Devletler'de sadece bir hükümet değişikliğine, buna karşılık Fransa'da toplumun tam bir altüst oluşuna götürdü" diye soruyor. Soruyu kısaca yanıtlamış bulunuyoruz. Fransa yüzyıllardan kök alan bir soylular ve köylüler ülkesiydi. Fransız mutlak monarşisi aynı zamanda geliştirmekte olan burjuvazi ile düzenin egemeni soylular arasında kurulmuş hassas bir dengenin ifadesi olsa da, sonuçta soyluların iktidarını temsil ediyor-

du. İngiliz kolonileşmesinin ürünü olan Amerika'da ise bunların hiçbirisi yoktu. 1640 Devrimi sonuçlarını doğal olarak koloniler üzerinde de göstermişti. Piyasanın önünde Ortaçağ'dan kalan engeller yoktu. Tek gerçek engel, İngiliz tacının dışardan keyfi dayatmaları ve bu yolla ülke zenginliklerini İngiltere'ye ölçsüzce aktarmalarıydı. Bağımsızlık mücadelesi Amerikan kapitalizmi için bir engele dönüşen bu yabancı egemenliği aşmak içindi. Başarısı ise aynı zamanda krallığa karşı cumhuriyetçi ideallerin yüceltilmesine bağlıydı. Bağımsızlık mücadelesinin liderleri bunu yaptılar. Geniş halk kitlelerini yurtsever duygular ve cumhuriyetçi ideallerle birleştirip harekete geçirdiler. Ama öte yandan mücadeleyi yalnızca bu sınırlar içinde tutmayı da başardılar.

ABD bu konuda Hollanda'dan da kıyas kabul etmez ölçüde avantajlıydı. Sonuçta Hollanda'nın soylusu da köylüsü de vardı. İspanyollara karşı bağımsızlık mücadelesi burada da önemli bir sol kanat, dinsel biçimler içinde sosyal eşitlik talep eden ve bir kısmı daha sonra zorla ezilen akımlar ortaya çıkardı. Elbette Amerikan Bağımsızlık savaşının da alt sınıflardan beslenen bir sol kanadı oldu, ama hiçbir biçimde olayların gidişini, dolayısıyla Amerikan siyasal sistemini etkileyecek düzey ve mahiyette değildi. ABD burjuvazisinin bu türden bir engeli aşmak için kimseyle uzlaşması, bunun için de örneğin cumhuriyeti feda etmesi ya da onu zayıflatacak tavizler vermesi gerekmedi. Cumhuriyet ABD örneğinde piyasayla gelişmek bir yana, neredeyse bir tam yüzyıl boyunca, işçi sınıfı da içinde kitleleri piyasa düzenine gönüllü olarak bağlamanın en etkili aracı oldu. Bunun üzerinde daha sonra ayrıca duracağız.

ABD ile ilgili olarak son bir not: Kurul-

duğu dönemde devrimci bir nitelik taşıyan burjuva cumhuriyeti neredeyse son yüz elli yıldır özü itibarıyla artık tümüyle gericedir. Bu gericiliğin iktisadi temeli, cumhuriyetin üzerinde yükseldiği ABD kapitalizminin 19. yüzyılın sonunda ulaştığı tekelci aşamadır. Sosyal temeli, bu gelişmenin dolaysız ürünü olan ve cumhuriyet biçimi içinde egemenliğini sürdüren emperyalist Amerikan burjuvazisidir. ABD, piyasa ile cumhuriyetin uzun süreli bir uyumunun olduğu kadar, tarihsel süreç içinde birlikte bozulup çürümelerinin de iyi bir örneğidir. Bu konuda, Lenin'in devlet ya da burjuva cumhuriyet söz konusu olduğunda hep yaptığı gibi, ancak Fransa ve İsviçre ile kıyaslanabilir.

1789 FRANSIZ DEVRİMİ / 1792-94 FRANSIZ CUMHURİYETİ

Tarihsel zaman içinde 1776 Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın hemen ardından gelen 1789 Büyük Fransız Devrimi örneğini ise daha baştan görmüş bulunuyoruz. Gördüğümüz, Fransız Devrimi'nin, piyasanın önündeki her türden engeli en köklü biçimde silip süpüren özelliğiyle, tarihin gördüğü en büyük burjuva devrimi olduğu gerçeğidir. Dolayısıyla Fransız Devrimi ilkeler yönünden kendisini hemen önceleyen Amerikan Devrimi'nden esinlenmekle birlikte temelde ondan tümüyle farklıdır. Daha önce işaret ettiğimiz gibi, bu fark iki ülkenin tarihsel-toplumsal koşullarının temelden farklı olmasından kaynaklanır.

1789 Fransız Devrimi'yle kıyaslanabilir tek devrim olan 1640 İngiliz Devrimi bile birçok bakımından onun çok çok gerisindedir. Nitekim Albert Soboul'un aktardığına göre, Büyük Devrim'in bir başka ünlü tarihçisi olan Fransız reformist sosyalisti Jean Jaures, İngiliz Devrimi'ni "dar kafalı burjuva ve tutucu", buna karşılık Fransız Devrimi'ni "en geniş anlamda burjuva ve demokratik" olarak değerlendirmektedir. 1789 Büyük Fransız Devrimi'nin bu köklü demokratik niteliği, onun klasik burjuva devrimleri içinde en devrimci cumhuriyeti ortaya çıkarmasında ifadesini bulmaktadır.

O bu açıdan gerçekten benzersizdir. Gerçi İngiliz Devrimi'nin monarşiyi yıkması ve bunu da tarihte ilk kez devrim adına bir kralın kafasını keserek yapması, Fransız Devrimi'ni yüz elli yıl öncelemektedir. Fakat Fransız Devrimi'nin temel önemde farkı, İngiliz Devrimi'nin mücadelenin akışı içinde pratik bir zorunluluk olarak yaptığını ve çok geçmeden de terk ettiğini, bir ilke düzeyine yükseltmesi ve evrensel bir eğilim haline getirmesidir. Monarşinin yıkılarak yerine burjuva cumhuriyetin kurulmasından söz ediyoruz.

Fakat hemen tümüyle alt sınıfların gücüne dayanan bu cumhuriyet Fran-

sa'da çok kısa ömürlü olmuştur. Gerçek ömrü yalnızca üç yıldır. 1792 Ağustos'unda patlak veren yeni halk ayaklanmasının dolaysız bir ürünü olarak Eylül'de ilan edilmiş, Kasım 1795'te Direktuar (örtülü bir askeri diktatörlük!) yönetiminin kurulmasıyla fiilen son bulmuştur. Napolyon Bonaparte'in ünlü 18 Brumaire (9 Kasım 1799) darbesiyle de resmen sona ermiştir. Bu darbenin ardından tam elli yıl boyunca Fransa bir daha cumhuriyet yüzü görmemiştir. 1848 Şubat Devrimi'yle başlayan yeni cumhuriyet dönemi de aynı şekilde yalnızca birkaç yıl sürmüş, bu yeni dönem ise Marx'ın o ünlü alaycı ifadesiyle "amcasının yeğeni" tarafından gerçekleştirilen bir darbeyle, bu kez "Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i" ile sona ermiştir. Fransa'da "ikinci Cumhuriyet" in yerini alan bu ikinci imparatorluk dönemi 1870'e, Fransa'nın Prusya karşısındaki utanç verici yenilgisine ve teslimiyetine kadar sürmüştür.

1789'dan 1870'e, bu seksen yıllık tarihi dönemde, Büyük Devrim'in ülkesi Fransa, üstelik iki parça halinde ve en iyi durumda toplamda yalnızca on yılı bulan bir cumhuriyet dönemi yaşamıştır. Dolayısıyla piyasaya teslim olan ve bunun için de zamanla çürüyüp çöken bir cumhuriyet iddiası, Fransa söz konusu olduğunda tümünden temelsiz bir efsanedir. Tarihsel gerçeklerle yakından uzaktan bir ilgisi yoktur demek istiyoruz. Böyle olunca, doğal olarak buradan Türk Devrimi ve Türkiye Cumhuriyeti için çıkarılabilecek herhangi bir paralellik de olamaz. Ne de olsa bizdeki burjuva cumhuriyet kesintisiz ve bir hayli uzun ömürlü olmuştur. SİP-TKP teorisyenleri bitti deseler de dönüşüme uğ-

ramış haliyle hala da yaşamakta ve halen iki yıl sonraki 100. Yılı'na hazırlanmaktadır. (Bu yılın Şubat ayında yayınladığı bir çağrıyla, SİP-TKP de bu hazırlık sürecini kendi yönünden başlatmış bulunmaktadır).

Fransız Devrimi'nin ürünü o çok kısa ömürlü cumhuriyet gerçeğine dönelim. Fiilen üç yıl sürdüğünü söylediğimiz bu benzersiz cumhuriyetin ömrü gerçekte daha da kısadır. 9 Thermidor (27 Temmuz 1794) darbesi olarak bilinen karşı-devrim, gerçekte hem devrimin ve hem de bu son derece kendine özgü Cumhuriyet'in sonudur. Bu ise iki yıldan bile az bir süredir.

Halk kitlelerinin, özellikle de Paris'in Baldırıçiplaklar'ının, yeni bir fırtınalı ayağa kalkışının ürünü olan devrimci cumhuriyetin iki taşıyıcı sütunu vardı. Burjuvazinin alt kesiminin en devrimci kanadı olarak Jakobenler ve Paris'in heterojen emekçi katmanları. Jakobenler Jakoben kulüplerinde, Baldırıçiplaklar olarak da bilinen Paris'in emekçileri ise ünlü Seksiyonlarda örgütlü idiler ve sosyal eşitlik talep eden çetrel devrimci akımlar tarafından temsil ediliyorlardı.

Fransız Devrimi'nin kısa ömürlü o benzersiz cumhuriyeti işte bu türden bir ittifakın ürünüydü. Tam da bundan dolayı kısa ömürlü olmaya mahkumdu. O günün tarihsel koşulları ve dolayısıyla o günün Fransa'sı bu türden bir alt sınıflar ittifakına dayanan bir Cumhuriyeti uzun süreli olarak taşıyamazdı. Kendi içinden çözülmesi ve ardından düşmanları tarafından tasfiyesi kaçınılmazdı. Olan da bu oldu. Her şey devrimin fırtınalı akışı içinde sürekli değişen sınıflar arası güç

ilişkileri üzerinden ve sert biçimde cereyan eden sınıflar mücadelesi sahnesinde olup bitti.

1793 yazını izleyen olaylar, 1789'da başlamış devrimci sürecin en ileri aşamasını, dolayısıyla tepe noktasını işaretler. Devrimin dört yıllık kazanımlarının tehlikede olduğunu gören Jakobenler, bu tehlikeyi savuşturmak ve onu yaratan Jironenleri ezmek için bir kez daha Paris'in emekçi kitlelerine başvurdular (Mayıs sonu). Devrim sürecinde örgütlü bir güç olarak yer alan Parisli emekçiler bu desteği esirgemediler. Ama karşılığında kendi çıkarları doğrultusunda tavizler istediler ve kısmen de aldılar. Bu, devrimin doruğu ve cumhuriyetin de neredeyse doğrudan demokrasiye yaklaşan en devrimci safhasıydı. Fakat çıkarların, istemlerin ve dolayısıyla devrimin seyrine bakışın bağdaşmazlığı nedeniyle bu ittifak uzun ömürlü olamazdı. 1794 Mart'ı bir dönüm noktası oldu. O güne kadar her öne geçenin kendi sağını ezecek bir ileri aşamaya sıçrattığı devrim sürecinde bu kez tersinden bir hareket söz konusuydu. Artık her başa geçen kendi solunu biçtiği bir süreç başlıyordu. Bu, devrimin ve dolayısıyla cumhuriyetin baş aşağı gidiş süreciydi.

Bunun ilk adımı, Robespierre önderliğindeki Jakobenlerin kendi solundaki güçleri ezmeye ve Parisli emekçilerin örgütlü gücünü kıran adımlara yönelmesi oldu. Bu, çok geçmeden kendi düşüşlerini de hazırladı. Sonrası belli safhalardan geçerek devrimin gücünün gitgide kırılması ve sonunda cumhuriyetin tümünden tasfiyesi oldu. Yinelemiş olalım: Her şey değişen sınıfsal güç ilişkileri içinde ve sınıflar mücadelesi sahnesinde, yani siyasal alanda ve baş döndürücü bir hızla yaşandı.

Başlıca klasik burjuva devrimleri üzerinden cumhuriyet-piyasa ilişkilerine tarihin tanıklığını görmüş bulunuyoruz. Teorinin tanıklığı ile devam edeceğiz.

(Devam edecek...)
www.tkip.org

Fransız Devrimi ilkeler yönünden kendisini hemen önceleyen Amerikan Devrimi'nden esinlenmekle birlikte temelde ondan tümüyle farklıdır. Daha önce işaret ettiğimiz gibi, bu fark iki ülkenin tarihsel-toplumsal koşullarının temelden farklı olmasından kaynaklanır.

ABD'nin Küba ambargosu pandemiyle mücadeleyi sekteye uğratiyor

C. Ozan

ABD emperyalizmi, dünya kapitalizmi üzerindeki etkisi gittikçe zayıflasa bile, ekonomik ve siyasi olarak hala da dünyanın hegemon gücü olarak kabul ediliyor. ABD, bu konumu ve rolüyle, dünyada olup biten tüm kötülüklerden birinci derecede sorumludur. Zira en son karşı karşıya kaldığımız pandemiyin sebepleri ve sonuçlarına baktığımızda ABD'nin bu uğursuz rolü açıkça görülebiliyor.

ABD dünyayı en çok kirleten, dolaşısıyla doğal dengeyi sorumsuzca bozan ülkelerin başında geliyor. Bu açıdan pandemiyin baş sorumlularından biridir. Buna rağmen bu sorumluluğu başkalarının, özellikle de baş rakibi Çin'in üzerine atarak gerçekleri çarpıttığı gibi, pandemiyle mücadele konusunda en sorumsuz davranan ülkelerin de başında geliyor. Biden'in önceli Trump pandemiyi hafife alarak ve gerekli önlemleri almayarak, on binlerce insanın ölmesine sebep oldu. Şimdi de aynı tutum aşı konusunda izlenen gerici politikalarla devam ettiriliyor.

ABD emperyalizmi pandemiyle mücadele konusunda üzerine düşeni yapmadığı gibi, pandemiyle gerçekten mücadele etmek isteyen bazı ülkeleri engellemeye çalışarak da tüm insanlığa zarar veriyor. Bunun en bariz örneği, ABD'nin pandemiye rağmen Küba'ya uyguladığı ambargoyu ısrarla sürdürmesidir. Devam eden ambargo Küba'nın ve dahası tüm Latin Amerika ülkelerinin pandemiye karşı mücadelesini sekteye uğratiyor.

ABD'NİN BİTMİYEN KÜBA DÜŞMANLIĞI VE AMBARGOSU

ABD, 1959'da gerçekleşen Küba devriminden bu yana, 60 yılı aşkındır Küba'ya çok sıkı bir ambargo uyguluyor. Devrimden önce Batista diktatörlüğünün ayakta kalması için elinden geleni yapan ABD, devrimden sonra ise, Küba'nın tekrardan kapitalist yola girmesi ve devrimin yenilgisi için saldırılarını aralıksız sürdürdü.

Arada gerçekleşen yüzlerce komplö, saldırı ve suikast bir yana, ABD 60 yılı aşkındır Küba'ya çok sıkı bir ekonomik ambargo uyguluyor. 1992 yılında çıkarılan "Küba Demokrasi Yasası" ile ambargo daha da ağırlaştırıldı. Bu tarihten sonra sadece ABD malları değil, Amerikalı şirketlerle ortaklığı olanların da Küba'ya it-

halat yapması yasaklandı.

Obama döneminde ambargo biraz gevşetirse de Trump döneminde tekrar sertleştirildi. Yeni Başkan Joe Biden, Trump döneminde ağırlaştırılan ambargo ve insanlık dışı uygulamaları kaldıracağına ve bunun için çabalayacağına dair söz vermişti. Fakat 90 kongre üyesi "ambargoyu kaldırın" deyip, imza vermesine rağmen bu konuda henüz somut hiçbir gelişme yaşanmadı.

Ambargo, ABD'nin burnu dibindeki bu küçük ada ülkesinin gelişmesinin önündeki en büyük engellerden biridir kuşkusuz. Ve ABD'nin bitmeyen Küba düşmanlığının en bariz göstergesi olan ambargo günümüzde pandemi koşullarına rağmen devam ediyor.

Küba G. Amerika'da kendi aşısını üretebilen ilk ülke. Ülkedeki laboratuvar malzemeleri ve denek sayısının yetersizliğine rağmen şu ana kadar beş farklı aşı geliştirmeyi başardı. Fakat bu aşılardan yapılabilmesi için vazgeçilmez olan şırınga konusunda ciddi bir sorun var. Sorunu yaratan ise ABD'nin ambargosu. Zira Küba tüm koşullarını zorlayarak aşı üretebilse bile, ülkenin teknolojik altyapısı şırınga üretmeye elvermiyor. Küba'nın tüm nüfusu aşılabilmesi için 20 milyon şırıngaya ihtiyacı var. Düzenlenen yardım ve dayanışma kampanyaları bu ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalıyor.

Dünyada şırınga üretimi yapan sekiz ülkeden üçü doğrudan ABD şirketi. Geri kalanların ise ABD şirketleriyle öyle ya

da böyle ortaklıkları var. Çünkü ABD sadece kendi ürünlerine ambargo koymuyor, aynı zamanda ortaklığı olan ve hatta dolarla çalışan firmaların bile, ambargo uygulanan ülkelere mal giriş çıkışını engelleyebiliyor.

Şimdilerde şırınga vermeyerek Küba'yı ve dahası bölge halklarını cezalandıran emperyalist barbarlar, pandemiyin en kritik zamanlarında solunum cihazı konusunda da aynı tavrı sergilediler. ABD Küba'ya solunum cihazı satan üç şirketi satın almak yoluyla buna engel olmuştu. Bunun üzerine Kübalı mühendisler kendi solunum cihazı modellerini geliştirerek bu saldırıyı boşa çıkarmışlardı.

KÜBA KUŞATMAYA RAĞMEN "KÖTÜ ÖRNEK" OLMAYA DEVAM EDİYOR

Küçük bir ada ülkesi olan Küba, devrimden bu yana çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kaldı. Bu zorlukların başında ise ABD'nin 60 yılı aşan ambargosu gelmektedir. Küba bir yandan sosyalizmi kurma yolunda emperyalist-kapitalist kuşatmayla mücadele ederken, diğer yandan ülkeyi felç eden ABD ambargosuyla mücadeleye etti on yıllar boyunca. Küba'nın sosyalizmi kurma mücadelesinde ne derece başarılı olduğu başka bir tartışma konusudur. Fakat karşı karşıya kaldığı tüm güçlülere rağmen ABD emperyalizmine boyun eğmedi. Dizleri üzerine çöken bir Küba görmeye can atan ABD başkanlarının ömürleri buna vefa etme-

di. Fakat devrimin de önderi olan Fidel Castro uzun yıllar ülkesine önderlik ettikten sonra, dimdik ayakta ve onuruyla veda etti bu dünyaya. Emperyalistlerin "diktatör" dediği Castro, dünyanın ezilen halklarının gönlünde Küba'nın "efsanevi lideri" olarak yaşamaya devam ediyor.

Küba oldukça sınırlı kaynaklarını halkının mutluluğu ve refahı için harcamak için çaba sarf etti. Bütün bu çabaların sonucudur ki, bugün Küba özellikle sağlık ve eğitim konusunda kaydettiği gelişmelerle dünyada parmakla gösterilen ülkelerden biridir. Buna karşılık dünyanın zenginliğini sömüren ABD milyonlarca vatandaşına parasız sağlık ve eğitim hizmeti sunmada aciz kalmaktadır. Yaşanan pandemi süreci bu gerçekliği bir kez daha açığa çıkardı.

ABD dünyanın dört bir yanında askeri üsler kurarken ve işgal amacıyla ordular gönderirken; Küba onun tam tersine Asya ve Afrika'nın yoksul ülkelerine sağlık elemanları ve doktor göndermektedir. Yine birçok ülkede onlarca hastane açmakta, bedava ilaç ve sağlık hizmeti sunmaktadır. Küba'nın bu dostça ve çıkarsız yaklaşımı pandemi sürecinde tüm dünyada bir kez daha takdir topladı. Pandemiyin en zor zamanlarında, AB ve diğer emperyalistler İtalya'nın yardım çağlıklarına kulaklarını kaparken, dünyanın öteki ucundan Kübalı doktor ve hemşireler İtalya'nın yardımına koşuyorlardı.

Bugün insanlık ABD ve Küba şahsında sosyalizm ile kapitalizmi karşılaştırıyor. Küba'nın oldukça sınırlı olanaklarına rağmen yoksul insanlık için yaptıkları sosyalizmin hanesine yazılıyor. Buna karşılık ABD'nin sahip olduğu devasa olanaklara rağmen sergilediği barbarlık ve saldırganlık ise kapitalizmin daha çok teşhir olmasını beraberinde getiriyor. Yani Küba tüm dünyaya "kötü örnek" olmaya devam ediyor. ABD'nin Küba'ya duyduğu bitmez tükenmez kinin ve ambargonun esas sebebi de budur.

Bugün Küba bir yandan pandemiyle, bir yandan da ABD'nin ambargosuyla boğuşmak zorunda kalıyor. ABD'nin pandemiye rağmen sergilediği pervasızlık, emperyalist-kapitalist sistemin insanlık için ne büyük bir tehlike olduğunu, öte yandan Küba şahsında ise sosyalizmin insanlık için ne kadar acil bir ihtiyaç olduğunu bir kez daha pratikte gösteriyor.

G7'den Çin karşıtı eksenini güçlendirme çabası

Görünüşe bakılırsa, batı dünyasının en önemli sanayileşmiş ülkeleri olan G7 ve AB, zirvede "uyumlu" bir tablo sundu ya da böyle olduğu propaganda edildi. Oysa G7 zirvesinin sonuç bildirgesi, birçok noktada kararların muğlak kaldığını ortaya koyuyor. Dolayısıyla Cornwall'daki "güneşli güzel günlerin" ardından hayal kırıklığı başlayabilir, verilen sözler, genellikle olduğu gibi yerine getirilmeyebilir. Zaten birçok vadin göz boyamaktan ibaret olduğu sır değil.

G7 zirvesinde, iklim değişikliği ve pandemi ile mücadele öne çıkarılsa da gündemin birçok konuyu kapsayan zenginliğe sahip olduğu, daha önemli konuların öne çıktığı, tartışmalar üzerinden de yansıdı. G7 grubu, yüz milyarlarca dolarlık bir girişim üzerinden Çin'le rekabet etmek istediğini belirtti. Projenin, Çin'in 2013 yılında başlattığı ve yönettiği Avrupa, Afrika, Latin Amerika ve Asya'ya yeni ticaret yolları açtığı "Yeni İpek Yolu" projesine alternatif olması amaçlanıyor. Bu çerçevede, "Daha İyi Bir Dünyayı Yeniden İnşa Et" başlıklı girişim, G7 zirvesinin en temel konuları arasında yer aldı. Bunu tamamlayan diğer konular da düşünüldüğünde, G7 zirvesine ABD Başkanı Joe Biden'ın Çin karşıtı eksenini güçlendirme girişimlerinin damga vurduğu görülüyor.

BIDEN: "ÇİN'LE SAVAŞ HALİNDEYİZ"

Avrupa basınının bildirdiğine göre Washington Post, Biden'ın bir köşe yazısını yayınladı. Yazısında Biden, "21. yüzyılda ticaret ve teknolojinin kurallarını Çin veya başka birinin değil, ABD ve müttefiklerinin belirlediğini" görmenin bir görev olduğuna dikkat çekiyor. Nisan ayında Kongre'de yaptığı konuşmada ise "21. yüzyılın kontrolü için Çin ve diğer ülkelerle rekabet halindeyiz" demişti. Bu strateji için ise Avrupalı emperyalist güçlerin desteğini kazanmak hedefleniyor. Zira eski bir NATO komutanı olan ABD'li Amiral James Stavridis'in ifadesiyle, "Sadece Avrupa, ABD'nin adaletini yerine getirmek ... ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli nüfusa, coğrafyaya, değerlere ve her şeyden önce ekonomik ağırlığa sahiptir. ... ABD, Çin tehdidine karşı koymak için gerekli olan teknolojik kapasitelerin yanı sıra ekonomik ve askeri destekleri yalnızca Avrupa'da bulabilir."

G7 zirvesine Avustralya, Güney Kore

ve Hindistan gibi "misafir"lerin davet edilmesinin gerisinde de Çin'e karşı güç mücadelesinde stratejik açıdan önemli müttefikleri kendi saflarına ve hedeflerine kazanmak vardır. Güney Koreli siyaset bilimci Nam Sung Wook da Güney Kore, kendisini "Çin karşıtı bir eksene" sıkı bir şekilde entegre etmek amacıyla Cornwall'a davet edildi demektir. Yarım asırlık siyasi deneyime sahip Biden, Trump'ın Çin karşıtı saldırgan politikasını sürdürmektedir. Bu politikayı uzun vadeli bir stratejiye dönüştürmek ve batılı müttefiklerini ABD saflarında "otoriter" Çin'e karşı "özgürlük mücadelesi"ne kazanmak istemektedir.

Biden, "ABD'nin geri döndüğünü ve dünya demokrasilerinin bir arada olduğunu" güvenle bildirmektedir. Pazartesi günü NATO zirvesine katılan Biden, NATO ittifakının Çin'e karşı saldırgan planlarını geliştirmek için Brüksel'deki platformu da bu doğrultuda kullandı. Öncesinde, NATO şefi Jens Stoltenberg, ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin ile yaptığı görüşmede, ittifakın "artan küresel rekabete tepkimizi sıkılaştırdığını" vurguladı. Çin ve Rusya'yı "kurallara dayalı uluslararası düzene karşı otoriter direniş göstermekle" suçladı.

Ancak Avrupalı emperyalistlerin, ABD emperyalizmine feda etmeyecekleri kadar çok önemli olan ekonomik ve stratejik çıkarları vardır. Geçen yıl Çin'in, AB'nin en büyük ticaret ortağı olarak ABD'yi geride bırakması ve İngiltere'deki en büyük ithalat pazarı ve Almanya'daki en büyük ihracat pazarı olduğu gerçeği bu konuda bir fikir vermektedir. AB'nin ayrı bir küresel güç olarak sivrilmek istediğini bilen ABD şefi Biden, AB ile bunu gözetken bir çizgi izlemeye özen gösteriyor ve bunu "ABD geri döndü" biçiminde özetliyor. "Kuzey Akımı 2 projesi" üzerinden Almanya ile yaşanan gerilimi düşürecek adımlar atıyor. AB ile beraber Rusya'ya ve Çin'e karşı ittifak kurmaya odaklanarak, Almanya üzerindeki baskıyı gevşetme yoluna gidiyor. Bunun için de ABD, "Kuzey akımı 2" projesine karşı yıllarca sürdürdüğü muhalefetini hafifletti. Almanya ile ilişkileri düzeltmek amacıyla şimdilik de olsa işletmeciler şirkete yönelik yaptırımlardan feragat ediyor.

Merkel ve Biden, Trump döneminde Alman-Amerikan ilişkilerinde yaşanan gerilimi düşürmek ve yeni bir başlangıç

yapmak için çabalyorlar. Selefinden farklı olarak Biden, Almanya ile olan ilişkinin kendisi için ne kadar önemli olduğunu hemen her fırsatta söylüyor. "Avrupa Birliği'nin inanılmaz derecede güçlü ve canlı bir varlık olduğuna" inanıyor. AB'nin "sadece ekonomik sorunlarla başa çıkma yeteneğine sahip olmadığını", aynı zamanda NATO'nun "bel kemiği" olduğunu belirtiyor. Merkel ise, "Kuzey Akım 2" gaz boru hattı hakkında ABD ile görüşmelere duyduğu güveni dile getirdi. Zirvenin ikinci günü Biden ile yaptığı görüşmeden sonra "doğru yoldayız" dedi. Ukrayna'nın Rusya'dan Avrupa'ya gaz geçişine katılmaya devam etmesinin "varoluşsal ve vazgeçilmez" olduğu konusunda Biden ile aynı fikirde olduğunu söyledi.

Zirvede İngiltere, Kuzey İrlanda ve AB ilişkileri konuşulduğunda da Biden AB'den yana saf tuttu. Biden, ABD ile Birleşik Krallık arasındaki ilişkiyi, ancak Birleşik Krallık'ın Avrupa'da ABD'nin ihtiyaç ve çıkarlarına uygun davrandığı ölçüde yararlı görüyor. Zirveye gelmeden önce de Kuzey İrlanda sınırı konusunda AB ile devam eden anlaşmazlığı nedeniyle Büyük Britanya'yı eleştirdi. Ulusal Güvenlik Danışmanı Jake Sullivan, yaptığı bir basın toplantısında "ABD, Hayırlı Cuma Anlaşması'nı tehdit eden veya zayıflatan hiçbir şeyi hoş karşılamayacaktır." açıklamasında bulundu. Biden hükümetinin, Kuzey İrlanda üzerindeki sıkıntılı müzakerelerde Büyük Britanya'dan tavizler talep eden AB'yi güçlendirmeye yönelik müdahalelerde bulunduğu ileri sürülüyor.

Özetle ABD, G7 ülkeleri ile birlikte, zirvede Çin'e karşı güçlerini birleştirmek için çabaladı. Bunun için aynı zamanda "Yeni İpek Yolu"nu yeni bir küresel altyapı girişimi ile yanıtlamak istiyorlar. Zirvenin sonuç bildirgesinde, "ticaret uygulamaları" ve insan hakları (Sincan, Hong Kong) gibi ciddi iddialarla Pekin üzerindeki baskıyı yoğunlaştırmaya çalışıyorlar. "Küresel ekonominin adil ve şeffaf akışını baltalayan piyasa karşıtı politikalara ve uygulamalara itiraz etmek için kolektif bir yaklaşım üzerinde anlaşmak" istiyorlar. Ancak bu konuda G7 arasında bir fikir birliğinin olmadığı bildiriliyor. Örneğin Almanya ve İtalya ekonomik çıkarları tehlikeye atmamak için çabalamakta ve iklimin korunmasında ortak çıkarların olduğunu vurgulamaktadırlar. AB zirvede, Çin'in sadece sistemsel ve ekonomik bir

rakip değil, aynı zamanda bazı konularda gerekli bir ortak olduğuna da dikkat çekti. Merkel, Çin olmadan iklim politikasında gerçek ilerlemenin mümkün olmayacağını söyledi. Zira Çin'in, iklimi zarar veren gazların en büyük yayıcısı olduğuna işaret etti.

G7 zirvesinde, önde gelen Batılı sanayileşmiş ülkeler "Daha İyi Bir Dünyayı Yeniden İnşa Et" altyapı projesini yürütmeye, özel sektörle işbirliği içinde yüz milyarlarca dolar yatırıma karar verseler de proje belirsizliğini koruyor. Almanya gibi Avrupa ülkeleri, projenin karşı tarafı olarak değil, kalkınma politikası girişimleri olarak görülmesini istediklerini belirterek bu konuda ABD'den "farklı" düşüncülerini belirtme ihtiyacı duymaktadırlar. Yanı sıra Almanya'nın Çin'in ihracat pazarında güçlü ekonomik çıkarları olduğundan hareketle Merkel'in, Biden'ın sert Çin politikasına oldukça şüpheli yaklaştığı söyleniyor.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE VE PANDEMİYE KARŞI MÜCADELE "KARARLILIK"

G7 ülkeleri iklim değişikliği ve pandemiyle mücadele için daha fazlasını yapacaklarına söz verdiler. G7'nin küresel ısınmayı mümkünse 1,5 dereceye düşürme hedefine bağlı kalmak istediği konusunda anlaşıldılar. Oysa bu yeni bir vaat değil, çünkü 2015 kararlarının öngördüğü şey tam olarak buydu. Ayrıca kömürün yakılması mümkün olduğunca aşamalı olarak durdurulacak. Ancak burada belirli bir tarih üzerinde anlaşmak mümkün olmadı. G7, iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele etmek ve yeşil sanayileşmeyi teşvik etmek için geliştirmekte olan ülkelerde yılda 100 milyar ABD doları sağlama konusundaki taahhüdünü yeniledi. Fakat eleştirmenler, 2020'den itibaren yoksul dünyada iklim koruması için yıllık 100 milyar ABD dolarını harekete geçirme konusundaki taahhüdün 2009'da Kopenhag'daki BM iklim konferansında verildiğine, ancak uygulanmadığına dikkat çekiyor.

"Daha İyi Bir Dünyayı İnşa Et" adı altında başlatılmakta olan girişim, geliştirmekte olan ülkelerdeki altyapı projelerini "şeffaf" bir şekilde "sürdürülebilir" ve "çevre dostu" bir anlayışla teşvik etmeyi amaçlıyor. Ancak zirve sonuçlandığında bu proje için paranın nereden geleceği hala belirsizliğini koruyordu. Bu yüzden 190'dan fazla ülkeden temsilciler Kasım ayında Glasgow'da daha geniş kapsamlı anlaşmalara varmak için bir araya gelecek. Buna rağmen G7, iklim değişikliğiyle mücadele için "somut önlemler" üzerinde anlaşılmasını ileri sürdü. Devlet ve hükümet başkanlarının, kömür gibi fosil yakıtlara yönelik devlet sübvansiyonlarını kısıtlamaya yönelik adımlar atacağını

duyurdu. ABD, Almanya, İngiltere ve Kanada da geliştirmekte olan ülkelere kömürden çıkışlarını hızlandırmak için iki milyar dolara kadar kaynak sağlamak istiyor.

İklim koruyucuları, G7 ülkelerinin küresel ısınmaya karşı mücadele planları konusunda hayal kırıklığına uğradı. İklim Eylem Ağı'ndan Catherine Pettengell, G7 şefleri tarafından konuşulanların "sadece boş vaatler" olduğunu belirterek "G7 devlet ve hükümet başkanları hala sözlerini eyleme çevirmiyorlar." dedi. Kömüre yapılan yatırımların bir an önce sona ermesi gerektiğine vurgu yaptı. Oxfam ise, 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarının 2010 yılına kıyasla dar bir şekilde yarıya indirilmesi vaadinin "yeni bir duyuru" olmadığını, sadece Paris iklim anlaşması kapsamındaki mevcut hedeflerin yeniden teyit edilmesi anlamına geldiğini söyledi. G-7 ülkelerinin hala küresel iklim korumasına adil katkıları yapmadıklarını hatırlattı.

G7 devletleri, salgınla mücadele konusunda da "kararlılık" sergilediler. Salgının yalnızca küresel olarak yenilebileceğini ve aşuların pandemiden çıkış yolu olduğunu kabul etme lütfü göstererek, bunun ne kadar önemli bir sonuç olduğunu vurguladılar. AB Konseyi Başkanı Charles Michel, korona aşularının dünya çapında dağıtım planını zirvenin en önemli sonuçlarından biri olduğu müjdesini de verdi. Yanı sıra pandemi ile mücadele için devlet ve hükümet başkanlarının erken uyarı sistemi üzerinde anlaşmaları duyuruldu. Pandemi tehditlerini hızlı bir şekilde analiz etmek, aşuları ve test kapasitelerini daha hızlı geliştirmek için dünyanın dört bir yanından gelen verilerin bir araya getirileceği belirtildi.

G7'nin daha yoksul ülkelere 2022 yılına kadar bir milyar doz Covid-19 aşısı sağlama vaadi "yönlendirme manevraları" olarak eleştirildi ve yetersiz görüldü. Zira tahminlere göre, gerekli olan ihtiyaç sekiz ila on bir milyar arasındadır. BM Genel Sekreteri António Guterres, G7 teklifinin son derece yetersiz olduğunu belirtirken, eski İngiltere Başbakanı Gordon Brown bile G7'nin "ahlaki başarısızlık" sergilediğinden söz etti.

Çin, G7 zirvesine yönelik temel eleştirilerini ve tepkisini dile getirdi. Çin'in Londra büyükelçiliğinden bir sözcü pazar günü, "Küresel kararların küçük bir grup ülke tarafından dikte edildiği günler çoktan geride kaldı" dedi. Pekin, tüm ülkelerin "büyük ya da küçük, güçlü ya da zayıf, fakir ya da zengin bütün devletlerin eşit olduğuna inanıyoruz" dedi ve dünya siyasi meseleleri "tüm ülkelerin müzakereleri ile karara bağlanmalıdır" açıklamasını yaptı.

Emperyalist-kapitalist sistemin kısılcacında mülteci olmak

Savaş, yoksulluk, gelecek kaygısı, yaşama umudu bugün milyonlarca mültecinin yaşadığı ve hissettiği ortak kaygılardan en önemlileridir. Milyonlarca insan farklı nedenlerden dolayı doğdukları topraklardan göç etmek zorunda kalıyor. Nedeni ne olursa olsun, bunların hepsinin temel kaynağı içinde yaşadığımız emperyalist-kapitalist sistemdir. Emperyalist-kapitalist sistem, doğası gereği açlığı yoksulluğu arttırır. Savaşlar yaratır, savaşlar sonucunda birçok insan katledilir. Birçoğu da yaşama umuduyla düşer yollara...

Bugün 20 Haziran Dünya Mülteci Günü. 4 Aralık 2000 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, "farkındalık yaratmak için" 2001 yılı itibarıyla 20 Haziran tarihini Dünya Mülteciler Günü ilan etti. Emperyalist devletlerin yayılmacı politikalarının, savaş ve saldırganlığın üstünü örtme ve yapılanlara yasal kılıf uydurma işlevi taşıyan Birleşmiş Milletler kurumu, aslında emperyalist saldırılar sonucu halkların mülteci konumuna itilmesinin temel sorumlularından biridir. Mülteciliğe dair bir farkındalık yaratabilecek en son yapıdır BM. Ancak yine de bu kuruluşun mültecilerle ilgili örgütü olan UNHCR tarafından her sene paylaşılan kısmi veriler, dünya genelinde mülteci sorununun geldiği boyutu gözler önüne sermektedir. UNHRC'nin geçtiğimiz sene yayımladığı "Küresel Eğilimler" raporunda, 2019 yılı sonu itibarıyla 79,5 milyon insanın yerinden edilmiş olduğu bilgisi yer aldı. Devamında açıklanan bilgiler, vahim tabloyu ayrıca gözler önüne sermektedir:

-Son 10 yılda en az 100 milyon insan, ülkeleri içinde ya da dışında sığınma arayışı içinde evini terk etmek zorunda kaldı. Bu, dünyanın en kalabalık 14. ülkesi olan Mısır'ın nüfusundan daha fazla insanın evlerini terk etmesi anlamına geliyor.

-2010 yılından beri zorla yerinden edilme durumları neredeyse ikiye katlandı. (2010 yılında 41 milyon kişiye karşı bugün 79,5 milyon)

-Dünyada yerinden edilmiş kişilerin %80'i şiddetli gıda yetmezliği ve kötü beslenme etkisi altındaki ülkeler veya bölgelerde yaşıyor. Bu ülkelerin çoğu iklim değişimi ve diğer afet riskleriyle yüzleşiyor.

-Dünyadaki mültecilerin dörtte üçünden fazlası (%77) uzun süreli yerinden edilme durumu içinde. Örneğin Afganistan'daki durum 50 yılı aşkın süredir devam ediyor.

-Her 10 mültecinin 8'inden fazlası (%85) geliştirmekte olan ve genellikle terk etmek zorunda kaldıkları ülkeye komşu olan ülkelerde yaşıyor.

-Dünyada yerinden edilmiş insanların üçte ikisi toplamda 5 ülkeden geliyor: Suriye, Venezuela, Afganistan, Güney Sudan ve Myanmar.

Özellikle, emperyalist ülke olan ABD'nin ve onun güdümündeki ülkelerin Suriye'ye yönelik 15 Mart 2011 tarihinde başlattıkları savaş sonrası milyonlarca insan ya yaşamını yitirdi ya da göç etmek zorunda kaldı. Savaş yer yer devam ederken, Suriye'de birçok yerleşim harabeye çevrildi. Suriyeli mülteciler ise yaşama umudu ile Türkiye, Ürdün, Lübnan ve Irak gibi komşu ülkelere göç etmek zorunda kaldılar. Türkiye'de şu anda kayıtlı olan Suriyeli mülteci sayısı 3 milyon 664 bin 873'tür. Türkiye mülteci barındırmada birinci olmakla övünse de mültecilerin yaşamlarının AKP-MHP iktidarı tarafından pazarlık konusu haline getirildiği herkesin malumudur.

Avrupa Birliği, Avrupa'ya gelen mülteci akınlarının azaltılması karşılığında Türkiye'ye mülteciler için harcanmak üzere 3 milyar euroluk maddi yardım sağlamak konusunda anlaşmıştı. Teklif edilen maddi yardımın tamamının karşılanmaması üzerine de Türkiye sık sık Almanya'ya tehditler savurmuştu.

Emperyalist devletler bugün hala da mültecilerin yaşamlarını pazarlık konusu yapmakta, mültecilerin yaşadıkları sorunlara BM çatısı altında "timsah gözyaşları" dökmektedirler. Mülteciler ise, arkaalarında sevdiklerini bırakarak, büyük yıkımlarla ve gözyaşlarıyla göç yollarına düşmekte, gittikleri ülkelerde yaşam mücadelesi vermektedir.

AKP-MHP iktidarı tarafından Suriyeli mülteciler ilk zamanlarda hem oy potansiyeli olarak hem de para sızdırma malzemesi ve emperyalist ülkelere karşı kullanılacak koz olarak görüldüler. Daha sonra diğer ülkelerden beklenen yardımlar alınamayınca, Suriyeli mültecilere karşı toplumda ırkçılık tırmandırıldı. Suriyeli mülteciler sokaklarda dövüldüler, öldürüldüler, işyerlerinde aşağılanıp, dışlandılar. Diğer yandan ucuz işgücü olarak görülen mülteciler, patronlar tarafından işçi ve emekçileri ağır çalışma koşullarına razı etmenin aracı olarak kullanılmakta, işçi ve emekçiler ise yaşadıkları sorunların asıl kaynağına öfke duymak yerine hınçlarını mültecilerden çıkarma yoluna gitmeye devam etmektedirler.

Bugün 20 Haziran Mülteciler Günü. 2015 yılında ailesiyle birlikte bindiği şişme botun batması sonucu ölü bedeni Bodrum kıyısına vuran 2 yaşındaki Aylan bebek... Geçtiğimiz sene, Adana'da tekstil işçisi 18 yaşındaki Suriyeli Ali El Hemdan'ın, kendi yaş grubuna konulan sokağa çıkma yasağının olduğu günlerde, işine gizlice gitmek zorunda kalırken polis tarafından kalbinden vurularak katledilmesi ve daha nice... Bugün dünyanın birçok yerinde mülteciler botlarda, hırçın dalgalarla boğuşmaya, yaşama umuduyla yollarda kırılmaya devam ediyorlar. Yaşayabilenlerin çoğu da gittikleri ülkelerde aşağılanıyor, şiddet görüyor, kimisi de öldürülüyor.

Kapitalizmin kâr sağlayabileceği veya çıkarları gereği ilan ettiği "özel günler" ile duyguların istismar edilmediği, emperyalist savaşların olmadığı, insanların doğdukları veya yaşamak istedikleri yerlerden zorla göç ettirilmediği bir dünya ancak sosyalizmle mümkündür. Ve insan yaşamının pazarlık konusu haline getirilmemesi ancak işçi sınıfının devrimci düzeninde sağlanabilir.

NATO zirvesi: Rus-Çin düşmanlığı ve daha fazla silahlanma

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in ifadesiyle "giderek öngörülemez hale gelen bir dünyada" ve "yeni zorlukların" olduğu koşullarda NATO'nun 30 devlet ve hükümet başkanı Brüksel'de bir araya geldi. Zirvenin başlangıcında ABD Başkanı Joe Biden, ülkesi için askeri ittifakın son derece önemli olduğunu belirterek, "Bütün Avrupa'ya ABD'nin orada olduğunu bildirmek istiyorum" açıklamasında bulundu. Bir müttefike saldırı durumunda NATO'nun 5. maddesinin ABD için "kutsal bir görev" olduğunu vurguladı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ise açılıшта, "Bugün transatlantik ilişkilerde yeni bir sayfa açacağız" diyerek, zirvenin "önemli bir an" olduğunu ifade etti.

30 NATO üye devletinin temsilcileri, 14 Haziran'daki zirvenin sonunda ortak bir bildiriye Çin'in askeri ittifaka "sistemik zorluklar" sunduğu konusunda anlaştılar. Alman Basın Ajansı'nın (dpa) verdiği bilgiye göre, Çin'den gelen potansiyel tehditlerle daha yoğun bir şekilde ilgilenmesi gerektiği, ittifak üyesi tüm devletlerin üzerinde mutabık kaldığı bir konudur ve bu, zirvenin bildirisinde de yer almaktadır. Bildiriye ayrıca Çin'e "uluslararası yükümlülüklerine bağlı kalması" ve "büyük bir güç olarak rolünü" yerine getirmesi çağrısında bulunuluyor. Yanı sıra Çin "nükleer yetenekleri konusunda şeffaflık yaratmalı ve güven artırıcı önlemler almalıdır" deniliyor.

2010'dan itibaren resmi olarak geçerli olan NATO strateji belgesinde 2019'a kadar Çin'den hiç söz edilmezdi. 2019'da ise "Çin'in artan etkisinin ve uluslararası politikasının bir ittifak olarak birlikte ele almamız gereken hem fırsatlar hem de zorluklar barındırdığının farkındayız" biçiminde sadece bir kez söz edildi. 79 sayfadaki oluşmuş şimdiki belgede ise Çin'den birçok kez söz edildiği söyleniyor. Zira aradan geçen süre içinde çok şeyin değiştiği ve Çin'in gelişmekte olan bir dünya gücü olduğu kabul ediliyor. Dolayısıyla yeni belgenin, Biden'in dediği gibi, ABD'nin "dünyayı Çin'e karşı örgütleme" çabasında yeni ve önemli bir aşamayı temsil ettiği ve şiddetlenen büyük gerilimin işareti olduğu belirtiliyor. Financial Times bunu, "Deklarasyonun gücü, son NATO toplantısından bu yana 18 ayda Batı ile Pekin arasındaki ilişkilerin ne ka-

dar kötüleştiğini gösteriyor" biçiminde yorumluyor.

NATO belgesinde şunlar belirtiliyor: "Çin'in artan etkisi ve uluslararası eylemi, bir ittifak olarak birlikte yüzleşmemiz gereken zorluklar doğurabilir. (...) İttifakın güvenlik çıkarlarını savunmak için Çin'e karşı çıkacağız." NATO belgesi, Çin'in "kurallara dayalı uluslararası düzen için sistemik bir meydan okuma" olduğunu, Çin'in silahlı kuvvetlerini genişlettiğini ve Rusya ile işbirliği yapmak istediğini belirtiyor. Bunun için de Biden, Washington'un Çin'e karşı müttefiklerini aynı safta birleştirmek için çaba sarf ediyor. Zira Biden, daha göreve başlamadan önce, Çin'in yükselişini bu yüzyıl için ABD'ye önemli bir meydan okuma olarak tanımlamıştı.

ABD, rekabet ve teknolojik liderliğini yeniden kazanmazsa, Çin'in ABD'yi geçeceği konusunda uyarılarda bulunuyor. ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin, Çin'in ABD ordusunun "ana odak noktası" olduğunu vurgulamıştı. Geçen hafta ABD Senatosu da 250 milyar dolarlık ekonomik sübvansiyon ve yaptırım paketi olan "Çin Rekabetçilik Yasasını" kabul etmişti. New York Times, bunu "on yıllardır sanayi politikasına yapılan en önemli hükümet müdahalesi" olarak nitelendirmişti. ABD, NATO zirvesinden önce toplanan G7 toplantısında bir dizi neden öne sürerek Çin karşıtı eksenini güçlendirme çaba-

sını burada da sürdürdü.

NATO'nun bir günlük müzakereleri, özellikle Çin'in artan etkisi açısından ittifakı yeniden düzenlemeye odaklanıyor. Stoltenberg, geçen hafta yaptığı açıklamada, "Çin'in bizim değerlerimizi paylaşmadığını biliyoruz" dedi ve NATO'nun buna, "bir ittifak olarak birlikte" tepki vermesi gerektiğini vurguladı. SPIEGEL ile yaptığı röportajda Stoltenberg, NATO'nun "Çin'i bir hasım veya düşman olarak görmediğini" söyledi ama hemen ardında da "Ancak ülkenin yükselişi, zamanımızın en büyük güvenlik sorunudur" diye ekledi. Nitekim "NATO 2030" stratejisi de "sistemik rakip" Çin'in yükselişine karşı uyarıda bulunuyor. Stoltenberg, ayrıca Çin'in son yıllarda önemli askeri hamleler yaptığını ve ayrıca nükleer yeteneklere ve modern silah sistemlerine büyük yatırımları olduğunu söyledi.

ABD'nin NATO müttefikleri, bildirilerinde Çin'e karşı daha agresif bir retorik çağrısında bulunma konusunda anlaştılar. Ancak Washington'un Çin'e karşı tutumu konusunda önemli farklılıklar devam ediyor. İngiltere Başbakanı Boris Johnson, "Orada bulunan hiç kimsenin Çin ile yeni bir Soğuk Savaş başlatmak istediğini düşünmüyorum" dedi. Almanya Başbakanı Angela Merkel, Çin'in yarattığı tehlikenin abartılmaması ve doğru denge bulunması gerektiğini belirtti.

Çin karşıtı bir eksen, ekonomisi Çin

ekonomisiyle yakından iç içe olacak olan bazı NATO üyeleri için tehlike olarak görülmektedir. Bu nedenle Pekin'e karşı aşırı askeri söylemleri ve tırmandırılan gerilimi önlemek çabası içinde oldukları düşünülebilir.

Emperyalist rekabet mücadelesinin bir sonucu olarak tüm NATO üye ülkeleri silahlı kuvvetlerini önemli ölçüde genişletiyor. Bu yılın başlarında İngiltere, nükleer cephaneliğini yüzde 40 oranında genişleteceğini duyurdu. Keza Biden hükümeti, insanlık tarihindeki en büyük Pentagon bütçesini önerdi. Mevcut devasa askeri yığınak ve ABD'nin Çin'e yönelik tehditleri ve artan savaş tehlikesi tüm insanlık için büyük bir tehdit oluşturuyor. Bundan hareketle Global Times, "Çin ile ABD arasındaki rekabet ve çatışma tırmanıyor. Bir gün Çin ile ABD arasında silahlı bir çatışma çıkarsa Rusya nasıl bir tavır alır?" diye sordu ve bunun bir cevabı olmadığını ifade etti. Çünkü "Böyle bir çatışmada tüm insanlık yok edilecektir. Bu nedenle bir taraf seçmek anlamsız olur" diye de ekledi.

Emperyalist NATO güçleri Rusya ile olan çatışmaya ve Çin'e karşı güç mücadelesine odaklanmaya devam ediyor. Potansiyel olarak feci sonuçları olan bu tırmanış çerçevesinde emperyalistler hummalı bir şekilde silahlanıyorlar ve savaşa hazırlanıyorlar.

Savaş ve suç örgütünün zirvesinden yansıyanlar

A. Serhat

Transatlantik cephesinin savaş makinesi NATO'nun şefleri Brüksel'de yoğun bir gündemle toplandılar ve açıklanan ortak bildiriye, alınan başlıca kararlar şöyle sıralandı:

1) 21. yüzyılın yükselen süper gücü olarak Çin'in her halükarda ekonomik olarak geriletilmesi ve özellikle Avrupa ile büyüyen ticaret hacminin minimize edilmesi temel bir hedef olarak dile getirildi.

ABD'nin yeni Başkanı Biden yakın zamanda Kongre'de yaptığı konuşmada durumu şöyle ifade etmekteydi: "21. Yüzyılın kontrolü açısından, teknolojik üstünlük ve uluslararası ticaretin kurallarını belirlemek Çin'e bırakılmayacak derecede büyük bir öneme sahiptir. ABD'nin bu durumu müttefikleriyle beraber her türlü aracı kullanarak bir çözüme kavuşturması artık bir zorunluluktur." Bu konuşma metninin mürekkebi kurumadan ABD Senatosu da ekonomik ve askeri açıdan Çin ile yaşanan rekabette gerekli olan hazırlıkların yapılması için yetkilerin iktidarda olacağını karara bağladı. Çiçeği burnunda Başkan Joe Biden, ki kendisi Demokrat Parti'nin son otuz yıl içindeki iktidarları döneminde bütün kötülüklerin suç ortağıdır, 21. yüzyılın ABD öncülüğünde yeniden dizayn edilmesi için yaşından beklenen performansın ötesinde bir enerji ile mesai harcamaktadır. Bu mesainin Asya Pasifik'te bir sıcak savaşa dönüşmesinin ne kadar göze alınabileceğinden bağımsız olarak, ilişkilerin daha da sancılı bir döneme evrileceği artık kesinleşmiş bulunmaktadır.

NATO zirvesi öncesi Genel Sekreter Stoltenberg'in Washington ziyareti sırasında, NATO'nun yeni bir vizyonla, dönemin ruhuna ve ihtiyaçlarına uygun bir formatta şekillendirileceği müjdesi verilmişti. Nihayetinde 2030 vizyonu adı verilen konseptle global anlamda bir örgütlenmeye gidileceği ve askeri açıdan daha saldırgan bir tutum takınılacağı Brüksel'deki zirvede teyit edilmiş oldu. ABD Başkanı Joe Biden G7 zirvesinde yaptığı konuşmada (ki ABD beklentilerinin hemen tamamı ortak karar metnine yansdı), Çin ile ilişkilerde Avrupalı ve Asyalı müttefiklerini tatlı sert bir tonla uyararak, sorunun ciddiyetini hatırlatma gereği duydu ve müttefikliğin sorumluluklarına atıfta bulundu.

"Müttefiklerimizi korumak bizim kutsal sorumluluğumuzdur" cümlesi oldukça anlam yüklüydü ve ABD öncülüğünde yaşanacak yeni bir yüzyıl düzenlemesinde müttefikleri de yeni fırsatların beklediğini muştuluyordu.

G7 Zirvesi Çin'in süper güç olma yolundaki stratejik hamlelerinin nasıl etkisiz kılınacağı ve nasıl kuşatılacağı ile ilgili bir kararlılığa sahne olurken, NATO zirvesi ağırlıklı olarak Rusya'ya dönük saldırganlık ve askeri bir kuşatmayı yeni bir stratejik vizyon olarak tanımlıyor.

2) "Rusya'nın özellikle komşuları ile ilişkilerindeki agresif tutumu" mahkum ediliyor ve daha sert önlemlerin alınması ve bu konuda daha somut adımların atılması karar altına alınıyor. Ukrayna ile devam eden çatışmalarda Ukrayna'nın daha çok destekleneceği ve henüz şartların olgunlaşmamasından ötürü NATO üyeliğinin bir süre daha erteleneceği ifade ediliyor ama açık kapı politikasıyla Rusya'ya da mesaj veriliyor. Joe Biden, Ukrayna ve Gürcistan'a kapıları açan Genel Sekreteri güya durdurmuş görünüyor olsa da oynanan ortaoyunu daha bitmeden, Rusya Devlet Başkanı Putin Amerikan basınına "Bizi çocuk gibi kandırma-ya çalışıyorlar" minvalinde bir röportaj verdi. NATO'ya bu ülkelerin olası üyeliklerini, Putin ulusa yaptığı sesleniş konuşmasında kırmızı çizgi olarak tanımlamış ve bir oldubittiyi kabul etmeyeceklerini ifade etmişti.

Rusya'ya dönük askeri kuşatmanın merkez üssüne dönüştürülen Baltık ülkeleri, Polonya ve son bir adım olarak Ukrayna'nın dahil edilmeye çalışılması

ilişkileri kopma noktasına getirmiş bulunuyor. Bizzat NATO Genel Sekreteri Stoltenberg'in yaptığı açıklamadan da ilişkilerin ne derece gergin olduğu anlaşılıyor. "Soğuk savaş yıllarında var olan gerginlik ve çatışmalı durumun da ötesinde ilişkilerin Rusya ile son derece hassas bir süreçten geçtiği" belirtiliyor. Rusya'nın bu hamlelere karşı kuşkusuz bir karşılığı ve hazırlığı olacaktır ve bunun sahadaki izdüşümünün nasıl ve ne şekil olacağını da bekleyip göreceğiz.

Önceki ABD Başkanı Trump'ın ve Fransa Devlet Başkanı Macron'un, "anlamını yitirdiği"ni ya da "beyin ölümünün gerçekleştiği"ni iddia ettikleri NATO, yeni Başkan Biden'le küllerinden yeniden doğuyor ve vazgeçilemez olduğunu teyit ederek, Global-NATO konseptiyle çitayı daha da ileri taşıyor. Bu adlandırma ve konumlandırma, NATO için çok da yeni değil ama pratik ayaklarının örgütlenmesi açısından yepyeni bir sürecin başlangıcına işaret ediyor. Özellikle Doğu Avrupa'daki genişleme planları ve Ukrayna ile Gürcistan'a yapılan çağrılar Rusya ile askeri bir kapışmanın çok da uzak bir ihtimal olmadığını gösteriyor.

3) Zirveden yansıyan en önemli gelişmelerden biri de Trump'la sarsılan ABD imajının Biden'la yeniden tesis edilme-ye çalışılmış olmasıdır. Trump'lı ABD ile özellikle gümrük vergilerini artırma ve savunma harcamaları konusunda derin çelişkiler yaşayan Avrupa Birliği ülkelerinin (özellikle de Almanya ve Fransa'nın) zirvede her ne kadar "can ciğer kuzu sarması" pozları verseler de bir dizi konuda derin fikir ayrılıkları yaşadıkları, bütün

özneli açıklamalara rağmen dikkatlerden kaçmadı.

Çin ile büyük bir ticaret hacmi olan Alman emperyalizmi, Çin'e yönelik hamlelerde temkinli olunması gerektiğini salık vermektan imtina etmemekle beraber, süreci nasıl götüreceği konusunda büyük bir açmazla da baş başa kalmıştır. AB ile Çin arasında gelişen ekonomik ve stratejik ilişkilerin tehlike arz ettiği açıkça deklere edilmiş ve Çin'in her açıdan kuşatılacağı yeni bir stratejik tutum benimsenmiştir. Zirvede daha ne olup bittiği tam anlaşılmadan Çin ilk hamlesini yaparak, Alman firmalarına dönük yaptırımların gelebileceğini açıklayarak adeta gözdağı verdi. Özellikle Alman sermayesi için Çin pazarı vazgeçilemez bir potansiyel taşımaktadır. Toplam ihracatının en fazla olduğu bir ülkeye aba altından sopa göstermenin hiç şüphesiz bazı sonuçları da olacaktır.

4) Bir başka önemli başlık olarak siber saldırılar ve uzayın savaş alanı olarak tanımlanmasıdır. Global-NATO stratejisi savaşların bilinen klasik kara, deniz ve hava dışında uzaya da taşınabileceğini resmen kabul etmiş oldu. Çin ve Rusya'nın askeri amaçlı olarak uydu faaliyetleri yürüttüğü ve bunların gerekli olması halinde vurulacağı da kararlaştırılmış bulunuyor. Oysaki uzaydaki toplam uyduların yüzde 65'i NATO üyesi ülkelere aittir. Yine kendi deyimleri ile "Uzayı kontrol eden kararı, denizi ve havayı kontrol eder." Yalnız bu hakkı sadece kendilerine ait gördükleri için bir başkasının yapıyor olması onların "ulu değerler"iyle bağdaşmamaktadır ve elimine edilmelidir.

Gericı emperyalist-kapitalist düzenin bekçiliğini yapan ve tarihin gördüğü en büyük suç örgütü olan NATO zirvesinden yansıyan bu ana başlıklar bir kez daha göstermiştir ki emperyalistler arası derinleşen çelişkiler ve büyüyen çatışma alanları her an kontrolden çıkma potansiyeli taşımaktadır. Ellerindeki gelişmiş silah teknolojileri ve nükleer silahlarla bütün bir insanlığı ve gezegeni yok edebilecek olanaklara sahip bu mahşerin silahşorları büyük bir yıkımın ön hazırlıklarını yapmaktadırlar. Bu yıkımı durdurabilecek yegane güç ise her zaman olduğu gibi bugün de yine uluslararası bir devrimci sınıf hareketi ve mazlum halklar olacaktır.

Putin ve Biden'in Cenevre zirvesi

Kırım'ın ilhaki, Navalny davası, Ukrayna ve Beyaz Rusya sorunu, ardından Biden'in Putin'i "katil" diye nitelemesi, diplomatların karşılıklı geri çağırılması ya da sınır dışı edilmesi vb. bir dizi sorun, ABD ve NATO ile Rusya ilişkilerinin "dip noktada" seyretmesine neden oldu. ABD ve NATO, Stoltenberg'in ifadesiyle, Moskova'nın giderek daha agresif davrandığını iddia ediyor: "Komşularını korkutuyor, barışçıl muhalefeti bastırıyor ve NATO ülkelerinde siber ve hibrit saldırılar gerçekleştiriyor." Dolayısıyla Rusya ile ilişkilerin Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonraki en kötü dönemine girdiği belirtiliyor.

NATO ve ABD Rus liderliğine geri adım attırmak amacıyla caydırıcılık ve müzakere tekliflerinden oluşan ikili bir stratejiyi bir arada kullandı ama umduğu sonucu alamadı. Stoltenberg şimdi bir buçuk yılı aşkın süredir bir araya gelmeyen NATO-Rusya Konseyi'ni yeniden canlandırmak istiyor. Biden ise Putin'e görüşme teklif etmişti. NATO zirvesinin ardından gündeme gelen Biden-Putin görüşmesi bu koşullar altında gerçekleşti. Cenevre'de "tarafsız bir zeminde" tartışılması gereken şeylerin listesi uzun ve konuların çoğu zor. Amerikan tarafı dört ila beş saatlik müzakerelerden bahsederken, Rusya Dışişleri Bakanı Dmitry Peskov çarşamba sabahı bunun yeterli olup olmayacağından emin olmadığını söylemişti. Nitekim zirve, üç buçuk saat sürdü ve bu zaman diliminden hareketle "önemli konularda" anlaşmaya varamadıkları ve sorunların sonraki süreçte görüşülecek olan elçiliklere-bakanlara havale edildiği yorumlarına neden oldu.

Biden, Obama'nın başkan yardımcısı olduğu dönemde Putin'i 2011 yılında Moskova'da ziyaret etmişti. Biden'in, bir toplantıda Putin'e "Bence senin ruhun yok" dediği, Putin'in de "O zaman birbirimizi anlıyoruz" yanıtını verdiği söyleniyor. O zamandan beri birbirini tanıyan başkanlar şahsında iki nükleer güç arasındaki ilişkiler önemli ölçüde kötüleşti. Buna vesile olan sorunların listesi ise uzun ve zorlu. Dünyada merakla beklenen Cenevre'deki ilk zirve, uzun listeden oluşan bu zorlu sorunları müzakere edip, çeşitli konularda anlaşmaya varmayı hedefliyor.

Cenevre sembolik bir yer. Ronald Reagan ve Mikhail Gorbaçov da ilk kez

1985'te nükleer silahların azaltılması konusunu görüşmek için burada bir araya gelmişlerdi ve bu, Soğuk Savaş'ta bir dönüm noktası olarak kabul edilmişti. Sözde stratejik istikrar, nükleer caydırıcılık dengesi ve silahların kontrolü vb. bugün de Putin-Biden görüşmesinde en üst başlık olarak yer aldı. Zira, yeni silah teknolojileri, hipersonik silahlar, silah sistemlerinde yapay zeka (AI) ve nükleer altyapı başta olmak üzere siber saldırıların, stratejik istikrarı "baltaladığı" ve istemeden nükleer bir anlaşmazlığa dönüşme riskini artırdığı emperyalist şeflerin ortaklaştıkları konudur. Dolayısıyla Reagan ve Gorbaçov'un nükleer savaşın kazanılamayacağı ve bu nedenle asla sürdürülmemesi gerektiği formülünün yenilenmesi ilk adım olacaktır.

PUTİN: "AYNI DİLİ KONUŞTUĞUMUZU DÜŞÜNÜYORUM..."

Putin'in "Devletlerimizin çıkarlarını savunuyoruz" sözü, emperyalist güçler arasındaki sorunlara ve bunların "çözümü" konusundaki yaklaşıma iyi bir özetdir. Üç saatten fazla süren Putin-Biden görüşmesinde, dünyada stratejik ve siber güvenlik, Ukrayna çatışması, nükleer silahların kontrolü, Kuzey Kutbu'daki çıkarlar, Afganistan, Suriye ve Libya'daki çatışmalar ile ABD'deki seçim süreçlerine müdahale, insan hakları vb. konuların görüşülmesine de bu bakış açısı yön vermektedir.

Görüşmenin ardından Biden, en büyük iki nükleer güç olan ABD ve Rusya'nın yeni stratejik silah kontrolü mü-

zakereleri üzerinde anlaştıklarını, "Bugün ikili bir stratejik istikrar diyalogu başlatma konusunda anlaşmaya vardığımız için mutluyum." diyerek ifade etti. Her iki ülkeden askeri uzmanlar ve diplomatlar, yeni ve son derece gelişmiş silahların kontrolüne yol açabilecek bir mekanizma üzerinde çalışacaklarını açıkladılar. Kremlin şefi Putin ise "son derece yapıcı" bir toplantıdan söz etti. Akşam düzenlediği basın toplantısında, "Yani herhangi bir düşmanlık yoktu, tam aksine" cümlesini kurdu. Görüşmelerde "Aynı dili konuştuğumuzu düşünüyorum. Devletlerimizin çıkarlarını savunuyoruz" diye "ustaca" konuşmuştu. İki taraf, toplantının ardından kısa vadede ilk ve en somut adım olarak, geri çağırılan ya da sınır dışı edilen büyükelçilerin Moskova ve Washington'a dönmesi konusunda anlaştıklarını açıkladılar. Biden ile Putin arasındaki zirvenin tek somut sonucun da bu olduğu görülüyor.

Biden, "demokratik egemenliğinin" ihlaline veya seçimlerinin "istikrarsızlaştırılmasına" müsamaha göstermeyeceğini Putin'e iletildiğini söyledi. Ayrıca "İnsan hakları her zaman masada olacak" diyen ve bu konuda Rusya'yı suçlayan Biden'a karşı, Putin de ABD'yi insan hakları sorunlarıyla suçladı. Biden'ı "çok deneyimli bir insan" olarak öven Putin'e Rusya'daki insan hakları durumu sorulduğunda Putin, ABD'nin bu konuda yeterince sorunu olduğunu söyledi. Bir başka deyişle, "insan hakları" konusu her iki şefin dilinde karşılıklı riyakarlıktan öte anlam ifade etmemektedir.

Her iki şef de zirvenin iyi geçtiğini

söyleseler de "yakınlaşmalara" rağmen önemli noktalarda farklılıkların devam ettiği sır değil. Dolayısıyla Cenevre'deki "sıcak sözlere" rağmen ilişkinin önemli ölçüde iyileşmesi olası görünmüyor. Zira iki lider arasında birçok noktada taban tabana zıt görüşlerin olduğu taraflarca da doğrulandı. Ancak iki nükleer gücün liderlerinin yeniden konuşmaya başlaması ve Cenevre zirvesinden sonra en azından Rusya ile ABD arasında gerilimin tırmanma riskinin artmayacağı olgusu, emperyalist dünya için teselli olarak görülüyor.

Emperyalist güçler arasındaki rekabetin ve silahlanmanın tırmandığı koşullarda, emperyalistler Putin'in ifadesiyle sadece kendi devletlerinin çıkarlarını savunuyorlar. Bunlar da emperyalist çıkarlar olduğuna göre emperyalist hegemonya kavgası tırmanmaya devam edecektir. Bu konuda tarafların herhangi bir yanılısama yaşamadıkları kesindir. Putin Cenevre'den ayrılmadan önce bu gerçeği "Hiçbir yanılısama yok ve olamaz" biçiminde ifade etmişti. Aynı şeyin Biden tarafında da açık olduğu tartışmasızdır. Dolayısıyla ilişkilerin gerçekten daha öngörülebilir hale gelip gelmeyeceği tamamen tartışmalıdır. Biden'ın, zirveyi kastederek, üç ila altı ay içinde işe yarayıp yaramadığını kontrol etmenin mümkün olduğunu belirtmesi ve "Bakalım ne olacak" demesi boşuna değil. Dev emperyalist güçlerin dünya sahnesinde olduğu ve kıyasıya bir mücadeleye tutuştukları bir evrede başka türlü olması da beklenebilir.

Sınav skandalları, eşitsizlik, geleceksizlik...

Gençliğin tek seçeneği mücadele!

Bu seneki Liselere Geçiş Sınavı'na (LGS) 1 milyon 243 bin 801 öğrenci katıldı. Sınavın ardından çok sayıda sorunun özel bir yayınevince basılan deneme testlerindeki sorularla "benzer" olduğu ortaya çıktı. Söz konusu benzerlik özellikle matematik alanında daha yoğun. Eğitim uzmanları bu seneki matematik testindeki soruların zorluk seviyelerinin de çok yüksek olduğunu belirttiler. Soruları sosyal medya hesabından paylaşan çok sayıda matematik öğretmeni, "Bizim bile kolaylıkla çözemeyeceğimiz sorular neden yüz yüze eğitimden uzak kalan öğrencilere soruldu?" sorunu yönelttiler. Veliler "Çocuklarımızın geleceği ile oynamayın!" diyerek duruma tepki gösterip iddiaların araştırılmasını talep ettiler. Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk ise mantıklı hiçbir açıklamada bulunmadığı, keza sorunu çözen bir adım atmadığı halde "iddialar" karşısında ispat istedi.

CHP Eğitim Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Lale Karabıyık, TBMM'de Ziya Selçuk'a durum ile ilgili 5 soru yöneltti. CHP Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ise LGS'de sınav güvenliğini sağlayamama, sınav sorularının çalınması, sınav girme hakkının engellenmesi, eğitimde fırsat eşitliğini engelleme suçundan Milli Eğitim Bakanı Selçuk, Kırıkale İl Milli Eğitim Şube Müdür Yardımcısı

Aygün ile sınav güvenliğini sağlamayan, sınavda usulsüzlük yapan, sınav girme hakkını engelleyen kişiler hakkında suç duyurusunda bulundu.

Türkiye'de sınav skandallarına ilk defa şahit olmuyoruz. 2011 yılında, Yükseköğretime Geçiş Sınavı'nda (YGS) rakamsal cevapları olan sorularda şifreleme yöntemiyle kopya uygulandığı ortaya çıkmış, sınavın iptal edilmesini isteyen ve hakları için sokaklara dökülen öğrenciler eylemler gerçekleştirmişti. Onlarca şehirde binlerce liseli eş zamanlı eylemler düzenledi. Bu sene ise LGS'de yaşanan durumun ardından binlerce öğrenci "Sınav iptal edilsin!" diyerek tepkilerini sosyal medyada dile getirdi. Ancak buldukları koltuklarda aymazca oturan kişiler için bu durum herhangi bir basınç dahi yaratmadı.

Sınavlar gençliğe gelecek kapısı olarak lanse ediliyor ancak tamamen elemeciliğe dayanıyor. Bu sistemle gençlerin yarış atı misali rekabete itilmesi sağlanıyor. Ayrıca yıllar süren eğitimin sonucunun 3 saatlik beşer şıklı bir testle belirlenmesi gibi sorunlu bir yöntemi ifade ediyor. Öğrencilerin yetenekleri ve ilgi alanları yok sayılarak, milyonlarca gencin geleceği karartılıyor. Üstelik paralı eğitim uygulamalarında yaşanan artış, hatta gelinen noktada parası olanın okuyabildiği

parası olmayanın ise okumamakta "özgür" olduğu bu düzende, sınavlar verili eşitsizliği daha da pekiştiriyor.

LGS sınavı haricinde yapılan tüm sınavlardan alınan paralar, bu düzende "gelecek kapısının" dahi para ile aralandığını bizlere gösteriyor. Milyonlarca işçi ve emekçiyi açlığa ve yoksulluğa sürükleyen bu düzen, onların çocuklarına da yalnızca geleceksizliği reva görüyor. Son iki senedir gerçekleştirilen sınavlarda ise daha vahim bir durum mevcut. Çünkü öğrenciler verilmeyen eğitimin sınavına girmek zorunda bırakılıyor. Pandemi ile birlikte kapanan ve iki senedir unutulmuş eğitimde, uzaktan eğitim modeline geçildi. Fakat 8 milyonu aşkın öğrenci eğitime tamamen uzak kaldı, derslerine erişemedi.

Göstermelik ve yetersiz tablet dağıtımları dışında hiçbir adım atmayan MEB, bilgisayarı, interneti, televizyonu olmayan çocuklar karşısında sadece 3 maymunu oynadı. Ancak eğitim için 2 sene kapalı kalan okulları sınavlar için açmaktan da geri kalmadılar. Bu tutum milyonlarca gencin sadece geleceğini değil, sağlığının da çalınması anlamına gelmektedir.

Neredeyse her sene değişen sınav sistemi ile yap-boz haline getirilen, dinci-gerici uygulamalar sonucunda bilim-

selliği tümüyle ortadan kaldıran bir eğitimden olumlu sonuçlar beklemek zaten hayal olur. Her sene sınavların ardından açıklanan "sınav başarı ortalamaları" ise sınıfta kalan eğitim sistemini gözler önüne seriyor. Barajı geçemeyen öğrenci sayısındaki artış, soruları çözme oranlarında yaşanan azalmalar, eğitim sisteminin gittikçe daha da niteliksiz bir hale geldiğini kanıtlıyor.

Artık gençliğin daha fazla sorgulaması, yıllardır kendisine dayatılan bu uygulamayı irdelemesi ve yarattığı eşitsizliği görüp harekete geçmesi gerekiyor. Eğitimin her kademesinin ticarileşmesine, müfredatın giderek gericileştirilmesi ve niteliksiz hale getirilmesine karşı daha fazla ses çıkarmak zorundayız. Gerçekleştirilen her sınav, gelecekleri çalınan milyonlarca genç anlamına geliyor.

Gençliğin geleceği, ne 5 şık arasında ne de 3 saatlik sınavlardadır. Gençliğin geleceği mücadeledir! Gençliğin tek seçeneği, tıpkı 2011'de sınav skandallarına karşı sokaklara dökülüp haklarını arayan binlerce gencin yaptığını yapmaktır. Elemeci sınavların olmadığı, eşit, parasız, bilimsel, anadilde bir eğitim ve insanca yaşayabileceğimiz eşit ve özgür bir dünya için gençliğin tek seçeneği örgütlenmektir!

M. NEVRA

Eğitim dinci-gericiliğin propaganda zeminine dönüştürülüyor

Kapitalist devletler eğitimin her türlü kademesinde "tarih" olarak her daim kendi bildiklerini, kendi başarılarını, kendi anlatmak istediklerini öğrencilere sunarlar.

Okullarda, tarihsel gerçeklerin koca bir çarpıtması olan "resmi tarih" adı altında egemenlerin tarihi anlatılır. İktidarlar değişse dahi burjuvazinin kendi ideolojisine göre bir gençlik nesli yaratma amacı ve arzusu değişmez. Gerek eğitimde gerekse yaşamın farklı birçok alanında istediği gençlik neslini yaratma hedefiyle yeni yeni uygulamaları ve pervasız saldırıları hayata geçirir.

2002 yılından bu yana düzenin dümeninde oturan AKP tüm süreç boyunca kendi arzuları ve amaçları için bin bir türlü saldırıyı ve yeni uygulamaları ha-

yata geçirmiştir. İsteddiği dindar ve kindar gençlik neslini hala da yaratamayan iktidarın ne denli pervasızlaşabileceğini, yaşanan yeni örnekler açıkça göstermektedir.

Dindar, kindar ve itaatkâr bir gençlik nesli yaratamayan iktidar bloğu, bilinen amaçları çerçevesinde, geçtiğimiz günlerde Açık Öğretim Fakültesi öğrencilerinin aldığı Atatürk İlke ve İnkılapları dersi için yeni bir kitap yayımlandı. Üniversiteliler için hazırlanan tarih kitabının 8. bölümünde AKP iktidarının 2002-2018 yılları arasındaki dönemi ele alınıyor. 15 Temmuz, Haziran (Gezi) Direnişi, 17-25 Aralık operasyonları işlenerek gençliğe AKP propagandası yapılıyor ve gerici-ilkel düşünceler empoze edilmeye çalışılıyor.

AKP iktidara geldiği günden bu yana "sorgulamayan, itaatkâr, dindar ve kindar bir gençlik nesli" yaratmak için eğitimin tüm kademelerini kullanıyor. Üniversitelilerin tarih dersi kitabına kendi iktidar döneminde yapılanları yazarak ve bunlar üzerinden sorular sorarak gençliğe koyu bir AKP propagandası yapıyor.

AKP iktidarının bu uygulaması, onun ne denli ileri gidebileceğinin güncel bir örneği sadece. Zira gerici-faşist iktidar eğitimin tüm alanlarında ilkel-gerici ideolojisini yayabilmek için 19 yıldır birçok uygulamayı hayata geçirmektedir.

Anaokullarında okutulan kitaplarda, ilkökul öğrencilerinin aldığı "din ve ahlak" derslerinde, hatta üniversite kitapları gibi eğitim materyallerinde ge-

riciliğin ve AKP iktidarının propagandası yapılıyor.

Dindar ve kindar bir nesil yetiştirmek istediğini her fırsatta belirten AKP iktidarı, bu yoldaki amaçlarına ulaşamayınca, gençliğin ve çocukların bulunduğu her alana kendi gerici ideolojisini yaymak için yeni tarih kitabını kullanacaktır.

Gericici dayatmaların karşısına örgütlü ve tok bir şekilde dikilmediğimiz takdirde, düzen gericiliğinin bugünkü temsilcisi AKP iktidarı yeni yeni propaganda malzemeleriyle kirli uğraşını sürdürmeye devam edecektir. Bizleri gerici ve ilkel yaşam koşullarına hapsedmek isteyen, bulunduğumuz her alanı dinci-gerici propagandalarının alanına çevirmeye çalışan, her türlü baskı ve zorbalık ile gericiliği dayatan AKP iktidarına karşı çözüm yolumuz, birliğimizin gücüyle hareket etmektir.

K. SÖNMEZ

1848 Haziran Ayaklanması...

Haziran'ın vay haline!

İşçilerin başka çaresi kalmamıştı; ya açlıktan ölmek ya da saldırıya geçmek zorundaydılar. 22 Haziran'daki çok büyük ayaklanmayla karşılık verdiler ve böylece, modern toplumu bölen iki sınıf arasındaki ilk büyük muharebe gerçekleştirildi. Bu, **burjuva** düzeninin korunması ya da yok edilmesi mücadelesiydi. Cumhuriyeti gizleyen örtü yırtıldı.

Önderleri, ortak planları, araçları bulunmayan, çoğu silahsız olan işçilerin, beş gün boyunca, orduya, Gezici Muhafıza, Paris Ulusal Muhafızına ve taşradan akın eden Ulusal Muhafıza benzersiz bir yiğitlik

ve yaratıcılıkla nasıl geçit vermediği biliniyor. Burjuvazinin, yaşadığı ölüm korkusunun belini eşi görülmemiş bir vahşetle ödettiği ve 3000'den fazla tutukluyu katlettiği biliniyor.

... Fransız burjuvazisinin 1789'dan beri gerçekleştirdiği çok sayıdaki devrimin hiçbirini **düzene** yönelik bir kalkışma değildi, çünkü egemenliğin ve köleliğin siyasi biçimi ne kadar sık değişmiş olursa olsun, bu devrimler, sınıf egemenliğinin, işçilerin köleliğinin, **burjuva** düzeninin sürmesini sağladı. Haziran, bu düzeni hedef aldı. Haziran'ın vay haline!

Haziran'ın vay haline! diye çınlıyor Avrupa'dan gelen yankı.

... Proletarya, kendi mezarlarını **burjuva cumhuriyetinin** doğum yerleri haline getirdiği anda, burjuva cumhuriyetini, amacının sermayenin egemenliğini ve emeğin köleliğini ölümsüzleştirmek olduğunu açıkça ilan eden bir devlet olarak, saf biçimiyle ortaya çıkmak zorunda bıraktı.

... Şubat cumhuriyetine pazarlıkla kabul ettirmeye çalıştığı, biçimleri açısından abartılı ama içerikleri açısından sınırlı

ve hatta henüz burjuva nitelikli olan taleplerinin yerini, devrimci mücadelenin cesur sloganı aldı: **Burjuvazinin devrilmesi! İşçi sınıfı diktatörlüğü!**

... Fransa'nın Avrupa devriminde **inisiyatif** ele almasını mümkün kılan tüm koşullar, ancak Haziran yenilgisiyle yaratılabildi. Üç renkli bayrak, ancak Haziran isyancılarının kanına batırılıp çıkarıldıktan sonra, Avrupa devriminin bayrağı, yani **kızıl bayrak** oldu!

Ve biz şöyle haykırıyoruz: **Devrim öldü! - Yaşasın devrim!**
(Karl Marx, *Fransa'da Sınıf Mücadeleleri*)